Leto VII, štev. 256 | Ljubljana, sobota 6. novembra 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr 105.241

Fašistovska inkvizicija v Italiji

Zopet nov korak k diktaturi

Uvedba smrtne kazni in druge drakonične odredbe v zaščito fašistovskega režima.

Mussolini prevzel tudi notranje ministrstvo. — Vsako potovanje v inozemstvo zabranjeno. — Policijske internacije za vse osumljence, med katerimi je skoro ves italijanski narod! — Posebna vojaška sodišča za najmanjše prestopke.

Ljubljana, 5. novembra

Danes prihajajo iz Italije tiste senzacijonalne novice, ki jih je včeraj napovedoval Mussolini. V strahu za svoj obstoj uvaja fašistovski režim drakonske korake proti vsem svojim vidnim in nevidnim sovražnikom Zatreti misli še tisto malo neodvisnega časopisja, kar ga je ostalo na Laškem, prepovedati druge stranke, v kolikor sploh še obstojajo, in uvesti vohunstvo najhujše vrste, kakršnega je poznala kvečjemu papeška inkvizicija. Mussolini se zateka po vzglede k nekdanjemu Vatikanu, čegar milost ga danes obseva. Fašistovski režim gazi celo obči pravni princip veljaven v vsem kulturnem svetu s tem, da uvaja smrtno kazen tudi za tiste politične zločine, ki so se izvršili še tedaj, ko so bili veljavni stari zakoni. Vešala, oziroma rabeliska krogla čaka vse dosedanje atentatorje na Mussolinija.

Mnogotere države po vojni so uvedle izjemne režime in izjemne zakone za zaščito države. Ponekod je to bilo upravičeno, drugod ne. Upravičeno je čisto gotovo bilo tam, kjer so od ljudstva svobodno izvoljeno parlamentarno večino in iz nje izšlo vlado ogrožale anarhistične stranke in organizacije, ki so se hotele poslužiti nasilja, da izvojujejo oblast za manjšino naroda.

Drugačen je položaj na Laškem. Prvič fašizem ni samonikel pokret, marveč se je razvil iz stavkolomskih tolp, ki jih je plačeval notranji in vojni minister Do oblasti fašisti niso prišli normalnim potom, z volilno zmago. Na državno krmilo se niti niso povzpeli z organizirano revolucijo, ki bi jo odobravala večina naroda, marveč z groteskním komedijantskim pohodom na Rim. Zakaj tedanja vlada ni ustavila dotične procesije bo povedala zgodovina šele tedaj, ko bo fašizem zadeva preteklosti Že danes pa je nepobitno dejstvo, da takratni ministrski predsednik Facta ni izvršil svoje dolžnosti, čeprav bi mogel brez težave ukrotiti črnosrajčnike. Prve fašistovske volitve so bile prava karikatura splošnega glasovalnega prava, te največje pridobitve moderne demokracije. Z metodami, ki bi se jih sramovala Mehika, si je manjšina pridobila večino »parlamentarnega« zastopstva.

Fašizem je nasilna vlada oboroženе, obupne manjšine, ki strahuje ogromno večino italijanskega svobodoljubnega naroda. Kako resnična je ta trditev, svedočijo dogodki po bolonjskem atentatu. Ko je množica videla masaker atentatorja Zambonija, je vdrla v divji beg, ker se nihče ni čutil varnega za življenje, ker se nihče ni smatral za tako zanesljiv steber režima, da bi se drznil ostati na mestu krvoprelitja. Fašizem se torej nikakor ne sme sklicevati s svojimi najnovejšimi diktatorskimi odredbami na vzglede tistih vlad, ki so uvedle zakone za zaščito javne varnosti kot poverjenice ogromne večine naroda. Tiste vlade so ščitile demokracijo in načelo parlamentarne večine, fašizem pa mu pljuje v lice.

Vsi dogodki zadnjih časov jasno pričajo, da se Italija prebuja iz letargije in se pripravlja na končni obračun s samodržci, ki so jo podjarmili. Italijanski narod ima poleg svojih velikih vrlin tudi svoje napake. Da pa bi se dal za stalno »vkovati« v fašistovske »korporacije« in si za vedno odvzeti poslednje ostanke človeškega dostojanstva, tega ni mogel verjeti noben poznavalec italijanske zgodovine zadnjih sto let. Sicer ve tudi historija njihovega osvobojevalnega pokreta, zgodovina karbonarizma o podlih, izdajalskih činih visokostoječih Italijanov. Berimo glede tega Mazzinijeve spomine, ki pa seveda ne izbrišejo dejstva, da je Italija v najtemnejših časih nudila dovolj primerov velikih mož, ki so poznali človeško dostojanstvo. Če se je zdaj izkazal eden izmed Garibaldijevih potomcev kot vohun in podkuplienec fašizma, ki je istočasno vodil protifašistovsko akcijo, je to le eklatanten dokaz za gnilobo fašistovskih metod. Večina Italije pa se z gnusom, čeprav še za enkrat nemočno obrača proč od takih tipov. Da na Laškem vre, je pač najbolje spričevalo, da je prevzel notranje ministrstvo Mussolini sam.

Z uvedbo strahovlade po boljševiškem vzorcu, s sankcijoniranjem metod, ki so v navadi pri nemških ultradesnih političnih morilcih, si fašizem izstavlja žalostno spričevalo obupne, čeprav do zob oborožene manjšine, ki se z barbarskimi sredstvi odtegnje dnevu sodbe, a se mu odtegnila ne bo.

Rim, 5. novembra, o. Pod predsedstvom Mussolinija se je danes vršila seja ministrskega sveta. Najprej je notranji minister Federzoni poročal o ogorčenju, ki ga je izzval zadnji atentat po Italiji Nato so ministri v interesu javnega pomirjenja in v svrho zaščite fašistovskega režima sklenili in odobrili naslednjih sedem ukrepov:

1.) revidiranje vseh potnih listov za inozemstvo in z dnem 9. t. m. razveljavljenje vseh že izdanih potnih listov. Izjemo tvorijo le oni potni listi, ki so bili izdani osebam, ki so trenutno v inozemstvu;

2.) določitev najstrožjih kazni za onega, ki bi skušal oditi v inozemstvo brez predpisanega potnega lista, oziroma bi pomagal komu drugemu, da izvrši tako dejanje. Dolžnost obmejnih straž je, da streljajo na vsakogar, ki bi prekoračil mejo brez potnega lista;

3.) odstavitev za nedoločen čas vseh ravnateljev, oziroma glavnih odgovornih urednikov dnevnikov in periodičnih glasil, ki nasprotujejo režimu;

4.) razpust vseh strank, udruženj in organizacij, ki razvijajo režimu nasprotujoče delovanje;

5.) uvedba policijske internacije za one, ki so izvršili, oziroma so kazali namen, da bi izvršili dejanje proti javnemu, gospodarskemu in socijalnemu redu v državi, oziroma državnim ustanovam ali pa ovirali delovanje državnih oblasti;

6.) določitev najstrožjih sankcij proti vsakemu, ki bi neupravičeno nosil znak ali kroj kake državne ustanove, oziroma organizacije fašistovskega režima;

7.) uvedba politične poizvedovalne službe pri vsaki legiji fašistovske milice.

Nadalje so ministri odobrili sledeči zakonski načrt glede uvedbe smrtne in drugih drakoničnih kazni:

1.) vsakdo, ki se pregreši zoper življenje, nedotakljivost in osebno svobodo kralja ali regenta, se kaznuje s smrtno kaznijo. Enaka kazen doleti onega, ki stori isto proti kraljici, prestolonasledniku ali vladnemu šefu.

2.) S smrtno kaznijo bodo kaznovani dalje zločini proti integriteti in neodvisnosti države, kakor tudi zločini razširjanja političnih in vojaških skrivnosti glede varnosti države in slednjič zločini upora in podžiganja k državljanski vojni.

Čl. 3 določa, da bodo, če se dve ali več oseb sporazumejo, da izvrše enega gori navedenih zločinov, že vsled samega dogovora kaznovane z ječo od 5 do 15 let, voditelji pa z ječo od 15 do 30 let. Kdor javno ali s časopisjem ščuva druge k takim zločinom ali hvali take zločine, bo kaznovan z ječo od 15 do 20 let.

Čl. 4. določa, da se oni, ki bo na novo ustanovil v drugi obliki ali pod drugim imenom društvo ali stranko, ki je bila od političnih oblasti razpuščena, kaznuje z ječo od 3 do 10 let. Poleg tega bo do smrti izgubil pravico do javnih služb. Kdor vstopi v tako novo stranko ali društvo kot član, se kaznuje z ječo od 2 do 5 let ter izgubi tudi državljanske pravice. Enaka kazen doleti onega, ki bo za politično doktrino, program in akcijske metode teh organizacij ali strank delal propagando

Čl. 5. določa: Državljan, ki razširja izven državnega ozemlja napačne, pretirane ali tendencijozne vesti o notranjem položaju države, ki bi škodovale kreditu ali prestižu v inozemstvu, ali ki deluje na tak način, ki bi mogel škodovati narodnim interesom, bo kaznovan z ječo od 5 do 15 let in izgubo državljanskih pravic. Če se obsodi in contumaciam, je spojena ta kazen z izgubo državljanstva in premoženja.

Čl. 6. določa, da se državljan, ki zakrivi enega gori navedenih zločinov v inozemstvu, sodi po tem zakonu v kraljestvu brez ozira, ali se je o zločinu vršila morda razprava v inozemstvu.

Čl. 7. predvideva znižanje kazni pri morebitnih olajševalnih okoliščinah. Namesto smrtne kazni more sodnik obsoditi tudi na prisilno delo. Ostale kazni se lahko znižajo za tretjino.

Čl. 8. govori o uvedbi posebnega sodišča, ki bo sodilo po vojaškem kazenskem zakoniku. Osebe, ki zakrivijo gori navedene — zločine, sodijo posebna sodišča, sestavljena iz enega generala kraljeve italijanske vojske, kraljeve mornarice, kraljeve aeronautike in fašistovske milice ter petih oficirjev fašistovske milice, ki imajo čin konzula. Ustanovitev teh sodišč je poverjena vojnemu ministrstvu, ki določi sedež in število teh. Vsi ti delikti se sodijo po kazenski proceduri vojaškega kazenskega zakonika, kakršen je veljaven v vojnem času.

Zadnji odstavek člena določa, naj one razprave, ki na dan uveljavljenja tega zakona še niso zaključene, reši posebno sodišče, ki ga imenuje vojni minister. Ta zakon velja 5 let in stopi v veljavo z objavljenjem.

Rim, 5. novembra. o. **Na popoldanski seji ministrskega sveta je prišlo do zelo velikih sprememb v sestavi vlade. Minister za kolonije knez Scalea je odstopil. Na njegovo mesto pride Federzoni, ki je bil odstopil kot notranji minister. Notranje ministrstvo si je pridržal Mussolini sam, ki stoji sedaj na čelu sedmih resortov, namreč predsedništva, zunanjih in notranjih stvari, za vojno, mornarico, zrakoplovstvo ter za korporacije. Spremembe so bile tudi skoraj pri vseh državnih podtajnikih, na čijih mesta pridejo sveže moči. S temi spremembami zasleduje Mussolini očividno namen, vzgojiti s pogostimi spremembami v vladi naraščaj mladih moči, ki naj bi se tako izšolali v javni upravi države, da bodo lahko v bodočnosti v slučaju potrebe znali prijeti v roke vajeti fašistovske vlade.**

Potem je vlada razpravljala o raznih finančnih ukrepih, ki jih je predlagal finančni minister Volpi.

Rim, 5. novembra. Ob 10. zvečer se je sestal v palači Chigi veliki fašistovski svet, za katerega je pripravilo potrebno gradivo vodstvo stranke že dopoldne. Tudi od te seje pričakujejo politični krogi zelo važne ukrepe, ki pa se bodo nanašali na razmere v stranki in revizije njenih pristašev, ki niso dovolj fašistovski.

Nasilja italijanskih fašistov v Ameriki

Newyork, 5 novembra d. Skupina petnajstih Italijanov, newyorških fašistov, je napadla uredništvi protifašistovskih listov «Martello» in «Nuovo Mondo», da maščuje atentat na Mussolinija Napadalci, ki so bili vsi v črnih srajcah, so prisilili urednike «Nuova Monda», da so zapustili svoja mesta Potem so šli k «Martellu», razbili šipe s kamenjem, pretepli čuvaja Preden jih je policija razgnala, so razbili še dva stavna stroja v tiskarni.

Francija proti fašistovskim izzivanjem

Ponoven francoski protest v Rimu. — Italijanska vlada obljubila strogo kazen za krivce. — Interpelacije v francoski zbornici.

Pariz, 5. novembra. (pa.) Francoski poslanik Besnard v Rimu je včeraj ponovno protestiral pri italijanski vladi radi protifrancoskih incidentov v Tripolisu in Bengaziju. Francoske in italijanske oblasti so se dogovorile o potrebnih merah, da se preprečijo v Ventimigliji vsi incidenti med francoskimi uslužbenci in fašisti. Odgovornost za te incidente valijo na italijanske kroge, ki so trpeli ali podpirali sistematično gonjo proti Franciji.

Pariz, 5. novembra (br.) Na seji ministrskega sveta je podal zunanji minister Briand poročilo o poslednjih dogodkih ob španski in italijanski meji in o napadu na francoski konzulat v Tripolitaniji. Povedal je, da je dobil od Mussolinija obvestilo, da bodo krivci strogo kaznovani in da bo italijanska vlada storila vse, da se dogodki ne ponove.

Pariz, 5. novembra. s.j Na današnji seji ministrskega sveta je bilo določeno, da se zbornica sestane dne 12. novembra. Soglasno je bilo nato sprejeto poročilo ministrskega predsednika Brianda o incidentih v Ventimigliji in Tripolisu.

Pariz, 5 novembra. d. Socijalistični poslanec Lafont je sporočil predsedniku zbornice, da bo takoj po njenem zopetnem sestanku, ki je določen za 12. t. m., interpeliral vlado zaradi dogodkov ob italijanski meji pri Ventimigliji in v Tripolitaniji. Zvedeti hoče, kakšne korake namerava storiti kabinet spričo sistematičnih izzivanj italijanskih fašistov.

Bethlen demantira

Budimpešta, 5. novembra. s. Pri današnji debati o osnutku zakona za zgornjo zbornico je govoril ministrski predsednik grof Bethlen, ki se je bavil najprej z včerajšnjimi izvajanji poslanca Nagyja ter izjavil, da so njegove obdolžitve od začetka do kraja neresnične.

Fašistovsko divjanje nad Slovenci v Gorici

Opustošeni prostori štirih slovenskih prosvetnih društev v Gorici. — Razdejani Trgovski dom. — Razbito slovensko ljudsko gledališče. — Uničena Glasbena Matica, kjer je sedaj sedež fašija.

Gorica, 4. novembra l. Danes opoldne, takoj po končani slavnosti obletnice italijanske zmage, je gruča fašistov — najstarejši so dopolnili jedva 20 let — pričela svoje uničujoče delavanje V ulici S. Giovanni 7 so v naglici opustošili čitalnico Zveze prosvetnih društev. Polomili so opravo, razbili slike, uničili časopise Orožniki, ki so se nahajali komaj 50 korakov stran, se niso niti ganili. A to je bila le predigra za večer.

Ob 7. zvečer je ista skupina med popevanjem fašistovskih pesmi v fašistovskih uniformah zopet prikorakala v ulico S. Giovanni — oborožena z revolverji, bombami, gorjačami, železnimi drogovi in sličnim fašistovskim razdejalnim orodjem. Med divjim tuljenjem: »Abasso schiavi«, »Fuoco alle fortezza dei schiavi« je del tolpe vdrl v slovensko poslopje, a karabinjerji so mirno gledali to početje. Dva črnosrajčnika v veži, trije na dvorišču, ostali pa na delu. Par močnih udarcev in vrata so padla s tečajev Med huronskim kričanjem se lotijo omar z drogi in revolverji. Pod udarci se lomijo mize, stoli, pol'ce, se rušijo peči. Knjige, listine, zapisniki frče po tleh. Obenem odnašajo črnosrajčniki razdejano opravo na hodnik ter jo mečejo skozi okna na dvorišče. Med lomljenjem oprave razsajajo: Avanti, avanti, eja, eja, abasso i schiavi! . . . Orožniki opazujejo izza bližnjega vogala to barbarsko uničevalno početje

Ko je fašistovsko delo pri Prosvetni zvezi opravljeno, se tolpa napoti v ulico Favetti k Narodni tiskarni. Trije ostanejo kot straža na hodniku, ostali se zopet požurijo na delo v pisarno. Vandalsko delo je hitro opravljeno, mladiči imajo prakso! Nekaj minut pozneje pridrvi avto goriške požarne brambe z remorkerjem Pristavijo lestve, omet se ruši in pločevina zveni pod udarci kladivov. Skoro na mah je napis «Gregorčičev dom» v blatu na ulici. «Evviva, evviva»! V ulici se prične zbirati množica občinstva, ki komentira to početje, mrmra in se smeji, tupatam tudi kdo protestira. A mladiči srepo gledajo in množica plašno utihne ter se kmalu porazgubi.

Z besnim kričanjem, zavihanimi rokavi odhitijo fašisti pred sedež «Mladike». Tu jih ustavi ojačeni orožniški oddelek v paradni uniformi. Pred Katoliško tiskarno isto. Edino majhen čevljarček, ki je polglasno izražal svoje zgražanje, je plačal ta njihov neuspeh: Od vseh strani so nanj letele kloštne. «Piu calma, piu calma,» mirijo flegmatično orožniki — ne da bi fantiča rešili iz rok podivjancev.

Malo po 7. uri je že gorelo tudi na dvorišču Trgovskega doma. Oprava dvorane, Ljudskega gledališča ter inventar Dramskega društva sta letela skozi okno na dvorišče, kjer so pomagači črnosrajčnikov tak j zanetili ogenj. Drugi razbijajo v prostorih goriške Glasbene Matice ter Pevskega in glasbenega društva. Orožniki pred vhodom Trgovskega doma na korzu Verdi in v prostorih društev so mirno opazovali to početje. Vmes peklenski trušč razbijajočih, plameni švigajo iz električnih žic pod okni, ki jih trgajo padajoči predmeti. Kmalu je počiščeno v prostorih, vse pusto, prazno in razdejano.

«Abasso, abasso, i schiavi!» — «Viva nuova sede del fascio!»

V ulici Petrarca je kup izbacnjenega pohištva narastel visoko. — «Faciamo fuoco!» (Napravimo ogenj . . .) in že so švignili plameni, da je zaprasketalo.

Z avta požarne brambe, ki je pridrdral iz ulice Favetti pred Trgovski dom, razpnejo lestve na balkon drugega nadstropja ter z balkona izvesijo italijansko trikoloro. Isto store nato v tretjem in prvem nadstropju med huronskim kričanjem: «Abasso porchi di schiavi . . . Viva Italia!»

Končno ob pol 9. uri prikoraka pred Mladiko oddelek vojaštva — drugi oddelek pred Katoliško tiskarno. Hiša v ulici S. Giovanni 7 (sedež mnogih naprednih slovenskih društev dobi oddelek vojaštva — prvo stražo šele ob 10. zvečer. Deset ur po prvem napadu — tri ure po drugem pustošenju. Štiri družine v hiši so trepetale za življenje in premoženje vse te ure. Nihče ni mislil nanje. Nekatere ženske so padle v nezavest.

Gorica, 5. novembra, zjutraj l. Pred ulico S. Giovanni 7, Katoliško tiskarno, Mladiko, Narodno tiskarno in pred Trgovskim domom zdehajo neprespani vojaki in orožniki. Skozi okna prostorov Glasbene Matice plapolajo trije črni prapori z belo mrtvaško glavo v sredi. Škoda je ogromna.

Postojna, 5. novembra k. Radi atentata na vojašnico fašistovske milice v Št. Petru na Krasu je aretiranih okoli 40 naših ljudi V Trstu je bilo v zvezi s tem dogodkom aretiranih več komunistov. Policija misli, da so atentat izvršili Slovenci.

Senzacionalna aretacija Ricciotta Garibaldija

Neizpodbiten dokaz gnilobe fašistovskega režima.

Ricciotto Garibaldi v službi Mussolinija, od katerega je prejemal ogromne vsote za svojo izdajalsko službo med italijanskimi emigranti. — Tudi v razkriti španski zaroti je deloval na dve strani. — Italijanski policijski inšpektor v vlogi atentatorja na Mussolinija! — Francoske oblasti izgnale generalnega inšpektorja.

Pariz, 5. novembra, s. **Preiskava je dognala, da je bil Garibaldi kljub temu, da se je izdajal za protifašista in je bil kot tak v svojih krogih zelo ugledna oseba, istočasno v službi Mussolinija in da je prejel dosedaj od italijanske vlade 400.000 frankov v zlatu. Še 24. oktobra mu je izročil posebni odposlanec iz Rima, polkovnik Rapolla, 100.000 frankov. Garibaldi je pred preiskovalnim sodnikom po daljšem obotavljanju priznal, da je živel v Nici zelo udobno in da je radi gmotnih razmer izdal svoje strankine pristaše. Kakšno vlogo je igral pri tem njegov brat, ki živi v Parizu, se še ni dalo ugotoviti.**

Polkovnik Ricciotto Garibaldi je danes popoldne ob 3. prispel v Pariz, kjer so ga varnostne oblasti takoj zaslišale. Ker se je bilo bati, da bo prišlo pri njegovem prihodu do demonstracij ali celo do poskusov atentata s strani fašistov ali protifašistov, ki jih je Garibaldi enako izdajal, so oblasti odredile, da je Garibaldi že v Charantonu v bližini Pariza zapustil vlak in bil nato v avtomobilu prepeljan v Pariz. Mnogi sumijo, da je bil Garibaldi v zvezi z voditeljem katalonskih separatistov Macio, katerega je pregovoril, da je zanetil upor. **Menijo, da je tudi tukaj deloval na dve strani in je sam izdal katalonske separatiste francoski policiji.**

Pariz, 5. novembra. k. O aretaciji polkovnika Ricciotta Garibaldija poroča «Matin»: **Pariška policija je prejela koncem oktobra od oficijelne italijanske strani obvestilo, da namerava Italijan Schiovoli, ki je baje v službi Garibaldijevega brata v Parizu, priti v Italijo, da umori Mussolinija. Schiovoli je prispel dne 17. oktobra v Nico in stopil v zvezo z Garibaldijem. Ta ga je predstavil protifašistovskim krogom, češ da ima zelo zaupno in važno nalogo. Dne 24. oktobra je prispel v Nico dozdevni trgovec Pisacane iz Florence, ki je bil v resnici generalni inspektor milanske policije Rapola. Ta je izjavil na francoskem policijskem komisarijatu, da je prekoračil francosko mejo brez dovoljenja oblasti, da bi lahko opazoval Schiovola. Pri pregledu Rapolove prtljage so našli potni list na ime Schiovole in več novih bankovcev po tisoč lir, nakar je na veliko presenečenje obiskal Rapolo polkovnik Garibaldi. Garibaldi je izjavil francoski policiji, da je prejel od Rapole že 100.000 frankov. Garibaldi je bil v zvezi tudi z nekim uradnikom italijanskega notranjega ministrstva in je imel najbrže tudi zveze s katalonskimi separatisti. Na podlagi teh sumljivih momentov je bil Garibaldi aretiran.**

Fašistovski policijski inspektor Rapola je bil izgnan iz Francije, ker se je pregrešil proti mednarodnim običajem, ki zahtevajo, da sme inozemski policijski uradnik poizvedovati le tedaj, če mu pristojne oblasti v državi to dovolijo.

Darujte za dijaške kuhinje

Odkriti načrti španskih in italijanskih zarotnikov

Francoske oblasti so ugotovile, da se je v Franciji organizirala zarota proti španski diktaturi in proti fašizmu. — Senzacijonalni rezultati preiskave. — Aretacije v masah. — Med aretiranci tudi bivši fašistovski general Beltran.

Pariz, 5. novembra, d. V vasi Prats de Molo ob Pirenejih je prijelo orožništvo družbo enajstih Špancev, ki so se nastanili v majhni hišici. Dognalo se je, da gre za polkovnika Macio in njegov generalni štab, ki stoji na čelu vstaškega pokreta proti španski vladi. Vsega skupaj je bilo doslej zadnje dni prijetih okrog 200 oseb, ki so v zvezi z nameravano revolucijo na Španskem. Zarotniki so hoteli vdreti na Špansko, premagati obmejne stražnike in se s pomočjo domačih zaveznikov polastiti vlade. Ljudje so dobro oboroženi in imajo tudi več tajnih brezžičnih postaj v gorovju, ki naj bi v primeru uspeha takoj sporočile zmago revolucijonarjev svetu. Vstaši imajo dovolj denarja. Doslej se ni dalo dognati, odkod dobivajo sredstva. Ugotovilo se je tudi, da ima družba majhno zalogo orožja na francoskih tleh v bližini meje. Oblastva so to zalogo zaplenila. Baje je onstran meje skritih nekaj večjih zalog orožja in municije.

Še večjo pozornost je zbudilo dejstvo, da je bil poklican na policijo v Nici in pridržan v zaporih polkovnik Ricciotto Garibaldi, vnuk slavnega italijanskega bojevnika za svobodo. Ricciotto Garibaldi biva v Nici in so ga sedaj prepeljali v Pariz. Dognalo se je namreč, da je bila zarota, ki se je snovala na francoskih tleh, **naperjena tudi proti Italiji. Med španskimi in italijanskimi zarotniki se je sklenila nekaka interesna skupnost, po kateri naj bi se po zmagi španskih zarotnikov izvedel skupen napad na fašiste.**

Španski veleposlanik Quinones de Leon je bil v sredo pozno ponoči pri zunanjem ministru Briandu, nakar sta se oba odpeljala k notranjemu ministru Sarrautu, kjer sta ostala delj časa. V ministrstvu za notranje stvari je uvedena permanentna služba pristojnega oddelka, ki dobiva takojšnje poročilo od podrejenih oblastev ob španski in italijanski meji, čim se kaj novega izve. Tudi meja proti Italiji je bila strogo zastražena.

V političnih krogih ugibajo, kaj morejo oblastva storiti proti zarotnikom. Večinoma prevladuje mnenje, da jim ne morejo prav do živega, ampak da bodo kaznovani le zaradi prepovedanega orožja in municije.

Pariz, 5. novembra, s. O okolnostih, ki so privedle do aretacije polkovnika Macie, poroča «Havas» iz Perpignana: Pred kratkim si je blizu Perpignana postavil v bližini španske meje neki Španec vilo, v kateri se je pozneje sestal generalni štab in več pristašev Macie. Policija je obkolila vilo in aretirala polkovnika in pet oseb, ki so bile prepeljane v Perpignan. Preiskava je dognala, da je bilo v vili veliko skladišče orožja. Dva polka sta odšla na mejo. Meja proti Španiji je strogo zastražena. V Barcelono ni dospel noben francoski list, nad španskimi pa se vrši najstrožja cenzura. Iz St. Laurencea poročajo o aretaciji nadaljnih 14 oseb. Po «Petit Parisienu» je sedaj v Franciji 115 zarotnikov, med njimi 80 Špancev in 35 Italijanov. **Med temi je tudi bivši fašistovski general Beltran.**

Pariz, 5. novembra, s. Iz Toulousea poročajo, da se je posrečilo 700 Kataloncem prekoračiti špansko mejo.

Toulouse, 5. novembra, s. Policija je izvedla preiskavo po stanovanjih Špancev, ki so v vsej naglici zapustili mesto ter našla številne dokumente, ki se nanašajo na katalonsko zaroto.

Pariz, 5. novembra, k. «Havas» poroča iz Perpignana, da je bil načrt za katalonski puč separatistov izdelan do zadnjih podrobnosti. V sredo zjutraj naj bi bilo 600 separatistov začelo boj z rednimi španskimi četami ob meji. Na ta način bi odvrnili redne čete iz Barcelone, dočim bi pristaši separatistov istočasno pričeli z akcijo v Barceloni. V Rossignolu so bila pripravljena tri ali štiri skladišča orožja.

Obkroževalni poskusi Italije

Demonstrativno povdarjanje italijansko-rumunskega prijateljstva. — Rimske intrige v Budimpešti radi madžarskega pristanišča. — Značilna grška politika.

Bukarešta, 5. novembra d. Včeraj dopoldne je dospel semkaj vojvoda Spoleto v spremstvu načelnika italijanskega generalnega štaba Badoglia. Ob meji v Tamišvaru in v Bukarešti sta bila gosta prisrčno sprejeta. Na kolodvoru so pozdravili vojvodo in generala Badoglia kralj Ferdinand, ministrski predsednik Averescu, župan, generali, častništvo, uradništvo, italijanska kolonija in tukajšnji italijanski fašisti. Postavljena je bila tudi častna četa. Pred kolodvorom je pozdravila Italijana številna množica. Po mestu vise italijanske in rumunske zastave.

Časopisje pozdravlja brez razlike strank italijansko misijo in naglaša neločljive vezi, ki spajajo oba naroda. Novinarjem je izjavil general Badoglio, da je ta poset naravno nadaljevanje politike prijateljstva, ki jo je zneva potrdila pravkar sklenjena prijateljska pogodba. Poset je začetek še tesnejših odnošajev med Italijo in Rumunijo. Vojvoda Spoleto je dobil od svojega kralja nalog, naj povabi rumunskega kralja na obisk v Rim. General Badoglio sam je prišel na željo ministrskega predsednika Averesca, ki je njegov dober prijatelj še iz prejšnjih časov. Skupaj hočeta podčrtati vojno bratstvo obeh narodov. O besarabskem vprašanju je bilo govora med obema ministrskima predsednikoma. Italijansko javno mnenje goji velike simpatije do Rumunov in je pripravljeno pomagati jim.

Rim, 5. novembra. o. Madžarska vlada si išče izhoda na morje. Gotovo je, da bi imela Madžarska tako izhodišče rajše na Reki, ker je imela že pod Avstrijo tamkaj zelo ugodne zveze. Jugoslavija je Budimpešti že ponovno ponudila pristanišče na Sušaku, toda madžarska vlada daje še vedno prednost Reki. Agenzia Radio Nazionale pravi, da je zelo verjetno, da pride med Rimom in Budimpešto do sporazuma v tem vprašanju, kar bi bilo v zelo velikem interesu Reke. Tudi v poluradnih madžarskih krogih zatrjujejo, da je sporazum z Italijo že dovršeno dejstvo.

Beograd, 5. novembra p. Znani srbofob Zamados, bivši poslanik v Beogradu in potem generalni tajnik grškega zunanjega ministrstva je imenovan za poslanika v Sofiji. Na svojih mestih v Beogradu in Atenah je Zamados delal z vsemi silami na to, da se razmerje med Jugoslavijo in Grčijo ne zboljša. Njegovo imenovanje za poslanika v Sofiji je značilno za razpoloženje sedanje grške vlade do nas. Pričakovati je, da bo Zamados v svoji mržnji do našega naroda nadaljeval svoje po mnenju atenskih krogov blagodejno delo za učvrstitev mednarodnega položaja Grčije.

Kapitulacija Zinovjeva pred ideologijo Trockega

Trockij in celokupna opozicija zagovarja odločno svoje teze. — Spor v stranki neporavnan.

Moskva, 5. novembra. d. 15. konferenca komunistične stranke je bila v sredo zaključena. Proti pričakovanju ni bil urejen spor z voditelji opozicije. Niti Trockij niti Zinovjev niti Kamenev se niso odrekli svoji ideologiji. Zlasti Trockij je uporno branil svojo tezo. Prvič od začetka revolucije je skušal Trockij javno v polnem obsegu braniti ves svoj sistem, ki ga imenuje trockizem. Pravilnost svojih nazorov je skušal dokazati s citati iz spisov Ljeninovih. Govor Kamenova je bil pravzaprav le uvod od ločnega nastopa Trockega. Naknadne izjave Zinovjeva so imele nalogo, posebe naglašati nekatere teze Trockega, zlasti nazivanje, da je socijalistična zgradba nemogoča v eni sami izolirani državi, posebno če jo obdajajo same kapitalistične države.

Splošno govore, da je Zinovjev kapituliral pred ideologijo Trockega. Vsi trije voditelji opozicije so se v svojih izjavah izogibali direktnemu odgovoru direktnemu vprašanju strankine večine, ali se hočejo odreči svoji ideologiji ali ne. Opozicijonalci so parkrat rabili izraz «razkol v stranki». Večina stranke je soglasno naglašala, da o kakem razkolu ne more biti govora. Kajti v skrajnem slučaju zgube voditelji opozicije v predstoječem boju svoje pristaše, razen tega pa bodo tudi iz stranke odstranjeni.

Stalin je imel zaključno besedo, nakar je konferenca soglasno sprejela njegovo stališče do opozicije. Sprejeta resolucija označuje voditelje opozicije za socijalno-demokratske pobornike v Ljeninovi stranki. Proti tem socijalnim demokratom se mora nadaljevati zagrizeni boj.

Po takem izidu 15. strankine konference se mora reči, da je spor med komunisti postal akuten, «v veselje vseh nasprotnikov proletarske revolucije», kakor se je na konferenci dejalo.

Demisija komandanta angleške mornarice

London, 5. novembra. d. Admiral carl (grof) Beatty, prvi lord admiralitete, je odstopil. Na tem mestu je bil sedem let. Na prošnjo mornariškega ministra je Beatty odgodil svojo demisijo.

Admiral Beatty je zaslovel pred desetimi leti, ko je bil poveljnik skupine bojnih križark v veliki pomorski bitki pri Jutlandu. Kmalu po bitki je odstopil takratni poveljnik skoraj vsega vojnega brodovja admiral Jellicoe, nakar mu je sledil Beatty in ostal na tem mestu do leta 1919. Nato je bil imenovan za prvega lorda admiralitete (vrhovnega poveljnika angleškega vojnega brodovja).

Ugoden razvoj rudarskih pogajanj

London, 5. novembra. k. O pogajanjih vlade z rudarskimi zastopniki in posestniki rudnikov poročajo, da so zastopniki rudarjev po okrajih že v splošnem pristali na ureditev mezd, vendar pa stavili obenem tudi predloge za zagotovilo razsodiščne instance za celo državo, vsled česar je postal položaj bolj kompliciran. Kljub temu smatrajo v vladnih krogih, da bo spor v najkrajšem času rešen.

Napredovanje kantonskih čet

London, 5. novembra s. Iz Šangaja poročajo, da so kantonske čete zavzele veliko mesto Kijukijang ob reki Jangtsekiang.

Nikdo ne ve izhoda iz situacije

Vlada in Pašić. — Radikalski klub še ni sklican. — Danes pride kralj. — Konflikt radi agrarnega zakona.

Beograd, 5. novembra, p. Glavna karakteristika današnje situacije je popolna neizvestnost glede bodočih dogodkov in popolna nejasnost v odnošajih v vladi in njenih grupah. Dočim je povsem nedvomno dejstvo, da vlada taka, kakor je, ne more ostati, niti ne more **vršiti svoje funkcije v Narodni skupščini,** je popolnoma nejasno, kakšen bo izhod iz te situacije in s kakšnimi kombinacijami se resno računa. Zdi se, da se v vladnih vrstah čaka na rezultat akcije pašićevcev, ki naj bi se manifestiral na skorajšnji seji radikalnega kluba. Pašićevci so bili danes ves dan v kontaktu s Pašićem in trdijo, da je pričetkom prihodnjega tedna treba pričakovati izrednih dogodkov, ki bodo dovedli do razčiščenja, in sicer v korist Pašića. Značilno pa je, da za nedeljo napovedana seja radikalskega kluba dosedaj ni sklicana. Čaka se tudi na prihod St. Radića, da bi se rešile mnoge stvari, ki so sporne med radikali in radićevci. Eno od najvažnejših vprašanj, ki so na dnevnem redu in ki se nikakor ne more rešiti, je zakon o likvidaciji agrarnih odnošajev v Dalmaciji. Predsednik skupščinskega odbora za pretres tega zakonskega načrta Komnenović je dal novinarjem to-le izjavo: Jutri popoldne ob 16 je v pisarni podpredsednika radikalnega kluba Ilije Mihajlovića seja vladne večine odbora za proučevanje zakonskega predloga o ureditvi agrarnih odnošajev v Dalmaciji. Brez ozira na to pa radikalni poslanci iz Dalmacije stoje na stališču, da je potrebno, da se ta projekt pretrese najprej v radikalnem klubu, kakor se je že pretresal v klubu HSS v Zagrebu in Beogradu. Radikalni poslanci se nadejajo, da bo radikalni klub ta zakonski načrt odklonil navzlic temu, da člani kluba HSS trdijo, da bodo z ozirom na ta zakonski načrt vezali vprašanje ostanka v koaliciji.

Za jutri se pričakuje prihod kralja v Beograd, s čimer je treba pričakovati hitrejši razvoj dogodkov.

Zagreb, 5. novembra, r. «Večer» poroča, da je ugledna politična osebnost iz radikalnega centra, ki ima znaten vpliv na politični položaj, izjavila njegovemu dopisniku z ozirom na glasove, da bo Pašić vrgel sedanjo vlado, naslednje: «Ako hoče Pašić prevreči sedanji položaj, bo vrgel samo sebe samega in vse one, ki so okoli njega in ki ga nagovarjajo k takemu koraku. Ne more se dati državo v roke človeku, ki ne bi mogel sam voditi poslov ter bi zahteval pomoči od onih, ki niso niti njemu niti državnim poslom dorasli. Pašić bi mogel vstopiti v vlado samo skozi vrata narodne večine, ki bi se imela sestaviti iz večine Srbov, Hrvatov in Slovencev in ki bi imela priti v vlado potom svojih šefov. Pašić more zato prevzeti situacijo v svoje roke le naknadno, ko bi bila taka večina že ustvarjena. Sedaj pa Pašić nikdar ne bo dobil mandata za vodstvo situacije. Vsi, ki nasvetujejo nasprotno, so ljudje, ki hočejo zase izkoristiti njegovo starost. Sedanja situacija se ima držati. Če se poruši, potem imamo samo še volitve, ne vem pa, ali bodo oni, ki svetujejo Pašiću k temu koraku, imeli dovolj moči, da se bodo mogli upreti viharju, ki se bo dvignil pri volitvah proti njim.»

Beograd, 5. novembra, p. «Pravda» piše, da potrjujejo vsa dejstva, ki jih odkrivajo tako vladni poslanci kakor Pašićevi prijatelji, da je vlada v latentni krizi. To stanje traja že od nedelje, ko se je Pašić sestal z Uzunovićem in z vsakim dnem se pojačuje nervoznost na obeh straneh. Dogodki se tako hitro razvijajo, da so n. pr. Pašićevi pristaši včeraj opoldne s sigurnostjo pričakovali vest o ostavki Uzunovića. Uzunović sicer ne molči več, nahaja pa se v položaju enerviranega človeka, ki je pripravljen na resignacijo.

Zanimiva uradniška debata v skupščini

SDS o uradniškem vprašanju. — Obsodba vladne nesocijalne politike proti državnim uslužbencem. — «Kje naj vzamemo denar za poplavljence, kakor pri uradnikih?» — Huda obdolžitev klerikalcev iz dobe njihovih pogajanj z radikali.

Beograd, 5. novembra r. Na današnji seji Narodne skupščine se je razpravljalo o nujnem predlogu, ki zahteva naj se ukine sklep ministrskega sveta o zmanjšanju draginjskih doklad državnim uslužbencem v korist poplavljencem ter se naj vzpostavijo stare draginjske doklade. Predlog je utemeljeval posl. Kremžar. Zanj so se izrekli tudi vsi zastopniki opozicije in sicer Moskovljević, dr Bazala, Agatonović in Sekula Drljević. **V imenu sam. dem. kluba** je utemeljeval nujnost predloga dr. Paleček, ki je uvodoma naglašal, da bi izšlo iz vseh vrst opozicije manj nujnih predlogov, ako bi Narodna skupščina pravilno funkcijonirala. Na dnevnem redu pa ni nobenih vladnih predlogov, ker skupščinski odbori vsled indolence vlad ne večine ne delajo. Glavni kontingent govornikov je iz vrst opozicije. Možnost uzakonjenja imajo samo oni predlogi, ki se jim prizna nujnost, ostali zakonski predlogi pa počivajo v arhivih Narodne skupščine. Zato je umestno, da se tudi za ta zakonski predlog zahteva nujnost. Ureditev položaja uradnikov pa je eno najvažnejših vprašanj državnega in narodnega življenja. Uradnikom je treba omogočiti materijalni in moralni obstanek. Vlada in večina pa delata ravno nasprotno, ker odvzemata uradnikom stalnost, cenena in higijenska stanovanja, ter jim povzročata nesocijalno krivico, ko jim še od njihovih bornih dohodkov odtrgujeta z izgovorom, da je treba za poplavljence. Govornik je zahteval v imenu SDS priznanje nujnosti.

Nato je minister dr. Perić odklonil nujnost češ, da je vlada s težkim srcem zmanjšala uradnikom doklade (burni medklici), da pa so vsi stanovi v veliki krizi ter da je prav, da tudi uradniki malo trpe. Uradniško vprašanje je v vladi vedno na dnevnem redu. (Klic: Da, stalno študirate, kako bi drž. nameščence še bolj pritisnili). Nasprotno, vlada bo gledala, da njihov položaj popravi. (Burni medklici). Nato je minister posebno ostro napadel klerikalce, češ da uganjajo naj hujšo demagogijo s tem da zahtevajo, naj se uradnikom za poplavljence ne odtrguje nič istočasno pa vlagajo predlog, s katerim zahtevajo za poplavljence 20 milijonov. Odkod naj vzamemo denar, je klical dr. Perić. (Ironični klici pri opoziciji). Radikali in radićevci so složno odklonili nujnost predloga.

Ob koncu se je dogodil zanimiv incident. Posl. Grol je vprašal predsednika, zakaj se oficijelno trdi, da so bile seje Narodne skupščine odložene na zahtevo opozicije. Podpredsednik Pasarić je odgovoril, **da so došli k njemu klerikalni poslanci in zahtevali odgoditev sej »radi praznikov«.** (Klici: Oho! oho!) Dr. Korošec je nato izjavil, da tega **nihče izmed njegovih poslancev ni zahteval.** Nastal je velik hrup, v katerem je podpredsednik ob 1. popoldne zaključil sejo ter napovedal prihodnjo za jutri ob 9. dopoldne.

Politične beležke

Seja oblastnega načelstva SDS v Ljubljani

Včeraj popoldne se je vršila v prostorih tajništva SDS seja oblastnega načelstva SDS, ki je po referatu poslanca dr. Žerjava obravnavala smernice, po kateri naj se ravna parlamentarna delegacija SDS v bližnji bodočnosti. Nato je bil referat o gospodarski situaciji, o akciji SDS za izenačenje davkov, o položaju slovenskega denarništva zlasti z ozirom na insolvenco Slavenske banke d. d. v Zagrebu in so bili za energično zaščito interesov vlagačev storjeni sklepi glede nastopa strankinih funkcijonarjev in načina pisave časopisja. Sprejeti so bili razni predlogi glede nadaljnih intervencij stranke med drugim v uradniškem vprašanju in glede radeštve fonda brezposelnih pri ministrstvu socijalne politike, kakor tudi proti ukinitvi Trgovske bolniške blagajne.

Kulturni in pravni unikum

pripravlja Italijanstvo; kazen z retroaktivno silo t. j. za dejanja storjena pred novim zakonom. Dosedaj je za vsako kulturno državo veljalo, da more krivca zadeti le kazen, ki je v zakonu predvidena na dan zločina, Italiji je pridržano, to obče človeško načelo preloviti. Cerkev je bila od nekdaj pristašinja smrtne kazni, sedaj pa blagoslavlja tudi smrtno kazen z veljavo za nazaj.

«Te deum laudamus»

Rima poročajo, da je papež, ko je čul neuspelem atentatu na Mussolinija v Bologni, izjavil: »Očividno je pod zaščito božjo, a policija naj bolje pazi na zlikovce«. Katoliška cerkev že dalj časa podpira fašistično politiko priznavajoč ji posebno od Boga odrejeno poslanstvo na zemlji. Bog je potrpežljiv in še ob hujših žalitvah s strani svojih tkzv. zastopnikov ne pošlje popravka. Če je Mussolini pod izredno zaščito nadnaravnih sil, mu pač ni treba pomnoževati že itak trojnih kordonov in tisočev policistov, ki ga stražijo. Papež pa je dal s svojo izjavo policiji vlogo najvišje sile, ki drži, ako bi »božja zaščita« ne zadostovala. Obenem pa je ves cerkveni aparat moral zapeti »Te deum laudamus«. Bolj in bolj se cerkev spreminja iz katoliške v italijansko.

Prorokbe

»Slovenec« se norčuje iz dr. Žerjava, da slabo prorokuje, da bo SLS pri prihodnjih volitvah propadla. Kar se prorokovanja tiče, naj spomnimo na pisavo »Slovenca« glede volitev v Zbornico, ko smo še pred volitvilo in večkrat med njo in še po njej vsak dan čitali, da je zmagala SLS. Izid pa je bil ravno nasproten, dasi je »Jutro« dajalo jako previdne prognoze. Že 5 let razni politični vremenski proroki poročalo bodisi da bo SDS propadla jutri ali pa da je že. V resnici pa se ves boj spoštovane SLS vrti okoli SDS. Bližnja bodočnost pokaže, da SLS čaka zelo neprijetno novo razočaranje. Bilo bi žalostno za Slovenijo, če bi imela vedno ostati domena SLS: ako hočejo Slovenci zavzeti v državi ono častno in v marsikaterem oziru **vodeče** mesto, morajo brez rezerve zapustiti nesrečna gesla SLS in stopiti v našo jugoslovensko smer, s katero je naša država ustanovljena in v kateri je vsa njena bodočnost. Slovenci so v Jugoslaviji lahko pionirji kulture, naprednosti in treznosti, če se ožive v jugoslovensko svojo nalogo, tem lažje, ker odgovarja njih socijalni strukturi ali pa ostanejo družba malkontentov, ki v napihnjeni domišljavosti ne vejo ne naprej ne nazaj. Težak je bol, da se Slovenci o tem prepirajo, kaj je zanje dobro. A zdrava pamet bo zmagala.

Aretacije komunistov v Sofiji

Sofija, 5. novembra (pa.) Ravnatelj komunističnega časopisa Pavlov je bil aretiran. Vodja komunistične stranke Kolarev je pobegnil v Moskvo.

Bojkot odkritja Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu

Beograd, 5. novembra. r. Vprašanje odkritja Strossmayerjevega spomenika se zelo žalostno zaključuje. **Vlada je sklenila, da se te svečanosti ne udeleži.** Tudi kralj je odrekel svojo udeležbo. Vlada bo v počastitev Strossmayerjevega spomina samo pustila položiti na spomenik venec, aktivno pa na **proslavi ne bo sodelovala.** K odkritju je bila povabljena tudi Narodna skupščina. **Tudi ona se absentira ter v Zagrebu ne bo oficijelno zastopana. Predsednik skupščine je danes poslal šefom političnih skupin pismo,** v katerem jih obvešča, da je bila Narodna skupščina povabljena na proslavo ter jih prosi, naj o tem obvestijo člane svojih klubov. **S tem pismom predsednik odklanja oficijelno udeležbo parlamenta na zagrebški proslavi ter prepušča, da se udeležijo** odkritja spomenika posamezne stranke, ako tako sklenejo. Prvotno je bilo določeno, da bo parlament zastopan po svojem podpredsedniku Pasariću. To je sedaj preklicano.

Bojkot zagrebške proslave je posledica nečuvenega separatističnega postopanja prirediteljev slovesnosti, ki so porabili priliko, da odkritje spomenika največjemu Jugoslovenu med Hrvati biskupu Strossmayerju pretvorijo v protijugoslovensko demonstracijo ter s tem globoko užalijo spomin na velikega moža pod pretvezo, da ga slavijo. V duhu bo vsa nacijonalna Jugoslavija v nedeljo častila Strossmayerja, kateremu bodo odkrivali spomenik tisti, ki so nasprotniki njegovih velikih idej . . .

Pred novo redukcijo uradništva

Beograd, 5. novembra p. V vladi se vodijo sedaj živahni razgovori o novi redukciji uradništva. Ta redukcija se naj izpelje na dvojni način, direktno in indirektno. Direktno z zmanjšanjem števila državnih nameščencev, indirektno z znižanjem državnih personalnih izdatkov za penzije odnosno podaljšanjem dobe za dosego pravice do penzije od 15 na 20 let in službene dobe od 35 na 40 let. Interesantno in značilno pri tem je, da glede števila državnih nameščencev še vedno ni dobiti končnoveljavnih in sigurnih naredb. Dočim se trdi, da znaša število državnih nastavljencev 170.000, navaja finančno ministrstvo, da jih je po sedanjem proračunu 149.833, računajoč sem tudi vse dnevničarje, služitelje, orožnike in uslužbence finančne kontrole. V novem proračunu je predvidena redukcija uradniškega kadra za 29.833 oseb ter bo kot najvišje število državnih nameščencev predvideno v proračunu 120.000 oseb.

Iz kluba SDS

Beograd, 5. novembra. p. Danes popoldne je imel klub SDS sejo, na kateri je podal dr. Svetislav Popović, član anketnega odbora poročilo o delu tega odbora. Nato se je razpravljalo o zakonu o dobrovoljcih, ter se je konstatiralo, da zakonski predlog, kakršnega je vlada danes objavila, ne samo ne rešuje dobrovoljskega vprašanja, temveč celo dobrovoljce peha v slabši položaj nego so danes. Z ozirom na sporočilo predsednika Narodne skupščine, glede odkritja spomenika Strossmayerja se je sklenilo, da člani kluba na žalost ne morejo prisostvovati tej svečanosti vsled njenega separatističnega značaja, dasi bi samostojni demokrati po svoji ideologiji bili prvi poklicani za to. Dalje je klub razpravljal o razporedu zborovanj in udeležbi poslancev na njih. Svetozara Pribičevića bosta spremljala v Pančevo Srdjan Budisavljević in Miša Tadić. V nedeljo dopoldne bo zborovanje v Pančevu, popoldne v Begeču. V pondeljek ima Pribičević zborovanje v Bjelini, kamor ga spremljata dr. Krizman in Tadić.

Italijanske železnice ne sprejemajo naših transportov

Beograd, 5. novembra p. Večerni listi javljajo, da je direkcija italijanskih državnih železnic našim prometnim oblastvom poslala predstavko, v kateri jih obvešča, da vsled prenatrpanosti tovornih vagonov na obmejni postaji Postojna nekaj časa ne more sprejemati vagonov v kompletnih tovornih transportnih vlakih. Izvzeti so samo vlaki z živo živino in premogom, katerega potrebuje Italija vsled stavke v Angliji.

Naš novi kazenski zakon

Beograd, 5. novembra. p. Za jutri popoldne ob 16. je napovedana seja plenuma zakonodajnega odbora, na kateri se bo pretresal predlog kazenskega zakona odn. poročilo sekcije za proučevanje tega zakona.

Politična pogodba med Rusijo, Turčijo in Kitajsko?

Carigrad, 5. novembra. l. Veliko pozornost zbuja v političnih in diplomatskih krogih v Angori dejstvo, da se sedaj tamkaj mudi dr. Tse, kitajski poslanik v Washingtonu, perzijski minister dvora mirca kan Timurtaš in turški poslanik v Teheranu Memduh Šefket beg, ki imajo stalno posvetovanja z vlado in sovjetskim poslanikom Suričem in afganistanskim poslanikom generalom Dželamom. Pred kratkim je perzijska vlada demantirala vesti o načrtu glede zveze med Turčijo, Rusijo in Perzijo, ker da to ni potrebno, ker obstojajo itak med temi državami posebne pogodbe. *Kljub temu se vzdržuje vest, da se vrše važna pogajanja za obširno pogodbo med Turčijo, Rusijo, Perzijo, Kitajsko in Afganistanom.* Ni dvoma, da ima dr. Tse diplomatsko misijo. To se vidi že iz tega, da so ga v Angori prisrčno sprejeli. Značilno je tudi dejstvo, da je emir afganistanski poslal Kemalu paši povodom tretje obletnice proglasitve turške republike prisrčno brzojavko. Ako se med temi petimi državami snuje nova pogodba ali vsaj sporazum, je gotovo, da se to vrši na inicijativo sovjetov.

Naši kraji in ljudje

Prevoz kosti vojvode Putnika v domovino

Kakor znano, bi se moral prevoz kosti vojvode Putnika in 8 drugih za domovino zaslužnih mož izvršiti že pred enim tednom. Voz s smrtnimi ostanki je odšel že pred dnevi iz Francije, a so ga ustavili na italijanski obmejni postaji Ventimiglia, češ da mora izdati dovoljenje za prevoz preko Italije sama vlada v Rimu. Medtem je došlo do znanih incidentov na tej obmejni postaji in tako se je zgodilo, da se je mogel voz s krstami odpeljati s francoske meje šele predvčerajšnjim zjutraj. O njegovem prihodu v Trst je došla vest v Ljubljano nekoliko pred 1. uro zjutraj. Zasluga »Jutra« je, ki je to vest včeraj zjutraj priobčilo, da ni voz s pepelom naših herojev šel neopažen mimo Ljubljane. Krste, razmeščene v posebnem vagonu, so prispele v Ljubljano ob 7. zjutraj Na vsaki krsti je ležal krasen venec svežih cvetk. Transport sta spremljala predsednik odbora za prevoz kosti mož, zaslуženih za domovino, general Dušan Stefanović in inspektor ministrstva ver Branko Popović.

Vojvoda Radomir Putnik,
srbski generalisimus v balkanskih vojnah in prva leta svetovne vojne.

Dasi je občinstvo šele zjutraj iz »Jutra« zvedelo za prevoz, je vendar došlo lepo število zastopnikov naših narodnih društev, da se poklonijo predvsem pepelu največjega našega vojskovodje, vojvode Putnika. Na peronu so bili: dvor. svetnik Janko Kremenšek v zastopstvu velikega župana, nar. poslanec minister na r. dr. Gr. Žerjav, starosta »Jug. Sok. Saveza« Engelbert Gangl, celokupni odbor »Društva rezervnih oficira i ratnika« s predsednikom inž. Bevcem in podpredsednikom dr. I. Žirovnikom na čelu, za oblastni odbor »Narodne Odbrane« in Jugoslov.-češkoslov. lige« njiju predsednik dr. Albert Kramer, za »Zvezo kulturnih društev« njen direktor Anton Jug, za »Vodnikovo družbo« njen predsednik Rasto Pustoslemšek, za »Družbo sv. Cirila in Metoda«« njena odbornika Viktor Rohrman in August Ludvik, za »Zvezo slov. vojakov« njen predsednik major Colarič, za pravoslavno cerkveno občino prota Dimitrije Janković in dr. Pavel Avramović in mnogo narodne publike, ki je v spoštovanju obstopila voz, kjer je bila krsta neumrlega našega vojskovodje. Ker so na Rakeku preložili krste v naš vagon, niso bila vrata plombirana. General Stefanović jih je dal otvoriti, da dá tako zastopnikom društev priliko, da izkažejo čast velikim pokojnikom. V imenu ljubljanskega »Društva rez. oficira i ratnika« je prvi spregovoril inž. Bevc, ki je v čustvenem govoru slavil zasluge vojvode Putnika za osvobojenje in ujedinjenje jugoslovenske domovine in končal svoja izvajanja z vzkliknom: Večna slava spominu vojvode Putnika.

V imenu Sokolstva in vsega navzočega narodnega občinstva je govoril starosta Engelbert Gangl. Izvajal je:

Bratje! — V imenu Jug. Sok. Saveza polagam venec na krsto velikega sina našega naroda, vojvode Putnika, v trenotku, ko ga pozdravlja naša zemlja z ljubeznijo naših src in s spoštovanjem naših duš. Zelenilo tega venca in trobarvni pramen naših nacijonalnih in državnih barv naj s svojo svežostjo in pomembnostjo oblijejo vse krste mož, ki se z vojvodo Putnikom vred vračajo v poslednji objem naše domovine!

Veliki vojvoda Putnik je stal do zadnjega diha med onimi in na čelu onih, ki so vztrajali z vsemi svojimi najboljšimi močmi in z žrtvovanjem največjega svojega imetja, svojega življenja, naš sveti skupni dan! S svojim junaškim mečem je presekal vojvoda Putnik verige našega suženjstva in nam utrl pot v svobodo. Z radostnim ponosom se danes klanjamo njegovemu pepelu, ko ga sprejema svobodna naša zemlja v svoje naročje, kjer je pripravljen izmučenemu životu večni počitek, a v naših vdanih in hvaležnih srcih živi dalje neumrlo življenje.

Tudi ob tej slovesni priliki smem v imenu jugoslovenskega Sokolstva ponoviti našo zaobljubo, da hodimo in bomo hodili jugoslovenski Sokoli po poti njegovih naporov, žrtev, borb in zmag, ker nam je — kakor je bil njemu — prvi in najvišji ukaz vsemu delu in življenju slava, sreča, moč in svoboda našega naroda in domovine!

Na tej prvi in zadnji poti po domovini, ki je za nje osvobojenje in ujedinjenje tudi jugoslovensko Sokolstvo priložilo svoj delež, spremljaj vojvodo Putnika naš poslednji bratski sokolski pozdrav: Zdravo!

Kot zastopnik centralne organizacije »Društva rez. oficira i ratnika« je govoril predsednik major Milan Radosavljević iz Beograda, ki je v vznešenih besedah slavi zasluge, ki si jih je priboril vojvoda Putnik za ujedinjeno domovino, in ga stavil za vzor domovinske ljubezni in požrtvovalnosti vsem bodočim pokolenjem.

Ko sta starosta Gangl in inž. Bevc položila še vence svojih organizacij na Putnikovo krsto, so voz priklopili monakovskemu brzovlaku, s katerim so krste snoči prispele v Beograd.

•

Na postaji v Zagrebu so pričakali vlak armijski komandant general Matić, divizijski general Uzun-Mirković, komandant mesta general Radovanović, veliki župan Kramarić in šef policije dr. Vragović. Imenom Udruženja rezervnih oficirjev je prisostvoval predsednik pododbora dr. Klinčić, imenom Saveza dobrovoljcev pa Vladimir Vasiljević. Ob 12.30 je vlak nadaljeval vožnjo proti Beogradu.

Slavnostni pogreb se bo vršil v Beogradu v nedeljo in se bo udeležila sprevoda tudi kraljevska dvojica.

Celjski občinski svet

Celje, 5. novembra

Ob skoro polnoštevilni udeležbi je otvoril župan g. dr. Hrašovec ob 18.30 sejo občinskega sveta in sporočil, da je radi službene premestitve občinski svetnik g. Ivan Kavs odložil svoj mandat. Na njegovo mesto je bil poklican v občinski svet šolski upravitelj g. Fran Vogiar. V pravni in personalni odsek je bil odposlan mesto Kavsa g. Voglar, v odsek za mestna podjetja pa g. Vidmar. — Za obratovodjo v mestni elektrarni je imenovan inž. Srečko Sajovic. — V domovinsko zvezo so sprejeti: Neža Mihelin, Ivan Jošt, Karel Mantel in Iva Pikl. — Odobreni so bili statuti Borze dela v Celju. Upravni odbor bo obstojal iz treh zastopnikov Delavske zbornice, dveh občinskih odbornikov mesta Celja in enega zastopnika celjske okoliške občine. Celje odpošlje v upravni odbor občinska svetnika prof. Mravljaka in Rudolfa Seliška.

Predsednik finančno-gospodarskega odseka g. dr. Božič je poročal o nakupu stavbnega zemljišča, ki je bilo do sedaj last krajnega šolskega sveta za Celje in okolico. Zemljišče potrebuje občina za otvoritev poti na levem savinjskem nabrežju in za arondacijo stavbišča pri stari gimnaziji. Referent je poročal tudi o nakupu objekta hotela »Pri kroni«. Nekateri so sicer izražali pomislеke proti temu nakupu, vendar je bil sprejet predlog s 25 proti 5 glasovom.

Nato so bile urejene najemnine za okrajno in okrožno sodišče, za avgmentacijsko skladišče, za vojašnico Kralja Aleksandra in za barutno skladišče. — Na poslopju meščanske šole se napravi nov napis. — Celjskemu godbenemu društvu je bila dovoljena izredna podpora v znesku 2.500 Din.

V smislu gozdnega načrta se bo izvršilo sečenje starih bukev v mestnem gozdu, če bo to sklenila komisija. Les se bo prodal na panju. Seja se nadaljuje.

Drava in Dunav naraščata

Dočim so vode pri nas precej padle, sta pričela Drava in Dunav močno naraščati. Pri Apatinu je dosegel Dunav do petka 450, pri Bogojevu 458, pri Bački Palanki 376, pri Novem Sadu pa 383 nad normalo. Ker pa voda tudi pri Dunaju narašča, je pričakovati še nove vodne vale. Nevarnost povodnji je mnogo večja kakor se je prvi mah mislilo. Zlasti nasipi pri Apatinu in Bogojevu so vnovič ogroženi. Pri Apatinu si je voda že napravila okoli 30 odprtin pod nasipom in je poplavila polja in travnike. Ljudstvo je zopet močno razburjeno in mrzlično utrjuje nasipe, da se ne ponovi zadnja katastrofa.

Požar v papirnici na Vevčah

Ljubljana, 5. novembra

Nocoj, okrog 18.15, se je nebo vzhodno od Ljubljane nenadoma pordečilo. Na nebu se je odražal mogočen ognjen odsvit. Malo nato je dal čuvaj na grajskem stolpu z dvema streloma znamenje, da je nastal v okolici požar. Ljudi na cesti se je pričelo polaščati razburjenje, ulica se je razgibala in vse je drvelo povpraševat ter iskat informacij pred gasilski urad v Mestni dom. Na cesti so se čuli vzkliki, da gori nekje na Poljanah, kar pa se je izkazalo kot neresnica.

Nekaj minut po 18. uri je dobil mestni gasilski urad telefonično sporočilo, da je v ognju del vevške papirnice, ki je prosila za nujno pomoč Trenotek pred 18. uro je začul vratar vevške papirnice vzklike: Ogenj, ogenj!« Moment nato je že prihitel k njemu neki delavec v vsej sapi z vestjo, da se je vnela embalažna delavnica. Ogenj je švigal že iz oken. Vratar je takoj dal požarni signal, na noge je skočilo vse uradništvo, še obratujoče delavstvo je bilo takoj dirigirano k gašenju ognja. V akcijo je nemudoma stopila tovarniška požarna bramba s šele pred kratkim nabavljeno motorno brizgalno. Izkazalo pa se je spočetka, da so cevi prekratke in morali so priključiti še nove cevi. Medtem so ognjeni zublja v embalažni delavnici že pregrizli streho ter stene in siloviti ogenj je razsvetlil vse Vevče. V najhujši sili je skočilo na delo vse uradništvo ter delavstvo z ravnateljem Kusterjem, inž. Ženkom ter inž. Rešem vred. Na pomoč so prihiteli tudi ljudje iz vasi in iz soseske. Na kraj nesreče so prihiteli dalje kot prvi gasilci iz Sp. Kašlja in že pred 18.30 je bila na delu tudi ljubljanska motorna brizgalna. Kmalu za njimi so prišli na pomoč še gasilci iz Zg. Kašlja, Sostrega, Zaloga, Most, Štepanje vasi, Bizovika in Dobrunj.

Ljubljanska motorna brizgalna je pričela brizgati takoj v ognjišče požara mogočne vodne curke. Ogenj je prilemal že sosednji objekt, skladišče lesovine, v kojem je bilo 60 do 70 vagonov blaga. Ogenj je nekaj lesovine že uničil, vendar pa se je ljubljanskim gasilcem posrečilo ogenj lokalizirati. Največja nevarnost je pretila skladišču brusilnega lesa na prostem preko drugega objekta. Požar je ogrožal dalje tudi prostor, v katerem se nahaja lokomobila, na milijone pa bi bilo škode, ako bi požar segel v kotlarno in v brusilnico. K sreči pa so brezhibno delujoče številne brizgalne požar po enournem neumornem delu v toliko omejile, da so šli gasilci na delo do ognjišča požara in tamkaj po etapah dušiti ogenj in trgali deske.

Pri reševalnem in organizacijskem delu so se zelo požrtvovalno obnesli tudi domači orožniki. Okrog 21. ure je bil ogenj že popolnoma udušen. Embalažna delavnica je pogorela do tal in seveda tudi vse, kar je bilo notri: 3 vagoni desk, čez 3000 komadov deščic za zaboječke, 6 strupnikov, razno drugo orodje ter omare, 2 krožni žagi in elektromotor. Železje je seveda ostalo, a se je v silni vročini jelo topiti. Škoda znaša okrog 150.000 Din. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

Danes zadnji dan:
DANSE MACABRE
PARADA SMRTI. 7 dejanj iz svetovne vojne 1914–1918.
JOHN GILBERT — RENEE ADOREE
Danes ob 4., 3/46., 1/28. in 1/410. uri.
KINO «LJUBLJANSKI DVOR» Telefon 730.
A zatem veliko iznenadenje?????

Stanovanjska anketa

Ljubljana, 5. novembra

Danes popoldne se bo vršila v mestni posvetovalnici anketa, ki jo je sklicala Zveza stavbnih zadrug. Odbor Zveze predlaga v razpravo sledečo resolucijo:

Glede na dejstvo, da je postalo pomanjkanje stanovanj v mestih in trgih naše države prav zelo perečе vprašanje, smatramo za dolžnost države, občin, korporacij, organizacij in posameznikov, da nemudoma store vse, kar more pospešiti zidanje novih hiš in stanovanj ter prireditev v že obstoječih zgradbah v stanovanjske namene.

Predvsem naj državna uprava:

a) izseli svoje urade iz zasebnih stanovanjskih zgradb v lastna poslopja, ki so doslej premalo in nezadostno uporabljena, ali pa se dajo z majhnimi stroški adaptirati za namene uradov;

b) začne za svoje še nepokrite potrebe zidati lastna poslopja;

c) ustanovi takoj po vzoru drugih držav večji fond, iz katerega naj se podpre stavbno delovanje občekoristnih gradbenih zadrug in

d) določi davčno prostost za vse nove zgradbe v smislu odredb, ki so bile že praktično uveljavljene in so se pokazale kot dobre.

Občine, v katerih je pomanjkanje stanovanj, pa naj takoj začno z zidanjem lastnih stanovanjskih kompleksov in naj sočasno podpro zasebno inicijativo oziroma zasebno udejstvovanje potom stavbnih zadrug.

Dolžnost občin je zidati lastne hiše, ker občine pač ne morejo in ne smejo dopustiti, da ostanejo v zimi 1927 brez strehe njih lastni prebivalci in ker spada ta skrb v direktni delokrog občinske socijalne politike.

Občine naj dalje podpro zasebno stavbno udejstvovanje s tem, da prevzamejo resp. prevzemajo jamstva za hipotečna posojila zadružnikom — članom stavbnih zadrug — v najmanj tričetrtinski stavbni vrednosti po dogovoru z zadrugami.

Občine naj nadalje v svojih proračunskih sejah za l. 1927 sklenejo poleg primernih zneskov za takojšnje zidanje hiš še ustanovitev obveznega stanovanjsko - gradbenega obligacijskega sklada, prevzem jamstva zanj ter pravilnik za upravo sklada.

V stanovanjski gradbeni sklad naj bi prispevali obvezno imetniki stanovanj in poslovnih prostorov.

1	obligacijo	v	nom.	zesku	Din	250.—,	ako	uživajo	stanov.	prostora	manj	kot	100 m²
2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	200 »
3	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	300 »
5	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	400 »
7	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	500 »
10	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	600 »
15	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	700 »
20	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	800 »
25	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	900 »
30	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1000 »
50	»	»	»	»	»	nad	»	»					1000 »

Obligacije so last nabaviteljev, prenosljive in se bodo obrestovale in vnovčevale po posebnem načrtu, ki bo tudi določal vplačila v največ dvanajst mesečnih obrokih.

Iz tega sklada naj se takoj začno zidati stanovanjske hiše. Upravljajo naj te sklade kuratorji, ki se takoj ustanove in izvršujejo vsa tozadevna opravila.

V te kuratorije naj se izvoli polovico članov iz občinskega odbora in polovico iz organizacije prebivalstva.

Člani obstoječih stavbnih zadrug, ki so doslej že sezidale več stavb, so oproščeni vplačila na te obligacije, ako se izkažejo, da imajo pri svoji zadrugi njihi prostorom (kubaturi) odgovarjajoč znesek, vinkuliran na določeno, vsaj pet let presegajočo dobo.

Vsa javnost — tako posamezniki kot pravne osebe (firme, trgovske, delniške družbe, zavodi, organizacije itd.) pa naj podpro po svoji moči vse akcije občin in stavbnih zadrug.

Ogromno tihotapstvo zlata

Pred kratkim je dobilo finančno ministrstvo obvestilo, da se utihotapljajo iz Južne Srbije preko Skoplja, Bitolja in Soluna v Carigrad ogromne količine denarja v zlatu: turških lir, napoleonov, rubljev itd. Oblasti so odredile takoj obširno preiskavo in izvršile te dni v Skoplju in Bitolju več hišnih preiskav. Uspeh je bil presenetljiv. Pri lastniku menjalnice v Bitolju, Sabitaju Salamu, so našli orožniki veliko število turških lir in zlatih rubljev ter 50 priznanic, iz katerih je razvidno, da je Sabitaj utihotapil mesečno preko Soluna v Carigrad 7—9000 zlatih turških lir in napoleonov. Te priznanice so služile namreč kot potrdilo gotovih oseb v Solunu in Carigradu, da so v resnici prejele poslani denar.

Istočasno kakor v Bitolju, je bila izvršena preiskava tudi v več menjalnicah v Skoplju. Oblasti so zaplenile tamkaj okoli 150.000 Din v zlatu in veliko množino priznanic o utihotapljenem zlatu na Grško in v Carigrad. Računa se, da je bilo izvoženih iz naše države za več milijonov dinarjev zlatnikov.

Preiskava v Skoplju je napravila posebno v trgovskem svetu ogromno senzacijo. Vsem se je zdelo neverjetno, da so v afero vpletene tudi osebe, ki so uživale v mestu velik ugled.

Žrtve strele

Tudi v Črni gori je razsajal zadnje dni strašen ciklon, ki je napravil po mestih in vaseh ogromno škodo. Na več krajih je zahtevalo neurje celo človeške žrtve. V nikšićkem okraju je ubila strela kmeta Milovana Lalatovića z ženo in otrokom. Strela je udarila v njegovo hišo ter jo porušila. Pod razvalinami so našli vso rodbino mrtvo.

Upor v Stenjevcu radi novega župnika

V Stenjevcu na Hrvatskem je prišlo te dni do interesantnega dogodka. Tamkajšnje prebivalstvo se je namreč s silo uprlo imenovanju novega župnika stenjevaške župnije in grozi celo s prestopom v staro katoliško ali pravoslavno vero, ako se ne ugodi njegovim zahtevam.

Po smrti tamkajšnjega župnika Kralja je bila župnija izpraznjena in jo je opravljal kaplan Grošković, ki deluje v župniji že 8 let. Kaplan Grošković je med župljani silno priljubljen. Pričakovali so z vso gotovostjo, da bo on imenovan za novega župnika. Zgodilo pa se je ravno nasprotno. Za župnika je bil imenovan bivši kaplan v Vrapču g. Mokrović. To je povzročilo med narodom silno razburjenje. Domačini so sklenili, da za vsako ceno preprečijo župniku izvrševanje njegovega poklica. Ker tudi vse intervencije pri zagrebškem nadškofu niso popolnoma nič pomagale, so se odločili za skrajni korak. Ko je hotel novi župnik Mokrović v nedeljo opraviti službo božjo, so mu kmetice to preprečile. Pregnale so ga kratkomalo iz cerkve. Zagrebški nadškof je na ponovne intervencije stenjevaških župljanov sedaj obljubil, da odpošlje v Stenjevec posebno komisijo, ki bo ves spor preštudirala in rešila. Župljani so pripravljeni izvajati skrajne konsekvence. Zagrozili so, da prestopijo v starokatoliško ali pa pravoslavno vero samo, da na ta način preprečijo, da bi imeli za župnika onega, ki ga ne poznajo in tudi nočejo poznati.

Jutri! Ruski velefilm! KINO DVOR
„ČRNI OREL“
Film je izdelan po Puškinovem romanu: „Vladimir Dobrovsky“
Rudolfo Valentino
Vilma Banky
KINO „DVOR“ Balkan-film Zagreb Jutri!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, dne 6. novembra: Ob štirih popoldne Skopuh, dijaška predstava po znižanih cenah. Izv.
Nedelja, 7.: ob 20.: «Slaba vest». Izv.
Ponedeljek, 8.: «Hlapci». A.

Ljubljanska opera.

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Sobota, 6.: «Grofica Marica». E.
Nedelja, 7.: «Aida». Gostovanje baritonista Sigmunda Zalevskega. Izv.
Ponedeljek, 8.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 6.: «Danes bomo tiči». B.
Nedelja, 7.: ob 15.: «Peg, srček moj». Ob 20.: «Veseli kmetič».

Slavni baritonist Žigmund Zaleski, ki je nastopil v četrtek zvečer z naravnost velikanskim uspehom v ulogi Borisa v naši operi, gostuje zopet v nedeljo. Nastopi v Verdijevi operi «Aida». Prvotno javljeno gostovanje za soboto v operi «Rigoletto» je morala uprava na željo odličnega gosta spremeniti tako, da nastopi mesto v soboto, v nedeljo zvečer ob pol 8. Na izreden užitek, ki ga nudi gostovanje tega odličnega pevca in igralca, opozarjamo vse gledališko občinstvo. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi. **Vstopnice, kupljene za «Rigoletta», veljajo za predstavo «Aide».**

Nedeljska popoldanska predstava bo v ljubljanski drami dne 7. ob treh popoldne. Uprizori se vesela kmetiška komedija «Slaba vest». Opozarjamo na to predstavo tudi občinstvo z dežele.

Iz pisarne Narodnega gledališča v Ljubljani. Uprava Narodnega gledališča prosi vse p. n. abonente, da vplačajo tretji obrok abonmaja do 10. t. m.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. Danes v soboto popoldne se uprizori v naši drami kot dijaška predstava pri znatno znižanih cenah Molierova komedija «Skopuh». Pristop ima v prvi vrsti dijaštvo pa tudi ostalo občinstvo, ki želi videti to zabavno delo pri znatno znižanih cenah.

Nedelja v mariborskem gledališču. Kot prva popoldanska predstava v mariborskem gledališču se uprizori v nedeljo 7. novembra ob 3. popoldne angleška komedija **«Peg, srček moj»,** ki je lani kar naprej napolnjevala ljubljansko gledališče, a nič manj ni užgala tudi v Mariboru. Zvečer se ponovi prvič v tej sezoni operета **«Veseli kmetič»,** v kateri se odlikuje posebno gosp. Urvalek v naslovni ulogi.

Umetnostna razstava v Mariboru bo v kazinski dvorani od nedelje 7. pa do 16. t. m. Mali a okusni katalog našteva 84 slikarskih, grafičnih in kiparskih del. Viktor Cotič razstavi 9 oljnatih slik in akvarelov, Anton Kos slike v olju in akvarelu, linoreze in risbe, Jan Mežan med drugim več portretov, Nikolaj Pirnat soho Ivana Cankarja in večjo kolekcijo risb, največ je pa poslal Lojze Žagar, ki bo gotovo vzbudil zanimanje s koloriranimi risbami ciklusa kompozicij k veselemu delu rožnega venca.

Abonente reda E opozarjamo, da imajo veled spremembe opernega repertoarja danes, v soboto zvečer «Grofico Marico» v običajni zasedbi.

Cankarjev «Hlapec Jerneј» v francoščini. V književni zbirki **«Les oeuvres libres»** (Založništvo: Arthème Fayard et Cie, Paris rue du Saint - Gothard 18—20) je izšel francoski prevod Cankarjevega «Hlapca Jerneja in njegove pravice». Knjiga, v kateri so zastopani razven tega prevoda še štirje francoski pisatelji s svojimi prispevki, med njimi Henry Bordeaux, član francoske Akademije, stane brez poštnine 6 frankov. Delo sta prevedla ga. in gosp. J. Jeras. O prevodu prinesemo še daljše poročilo z oceno, za danes opozarjamo naše knjigotržce, da nabavijo to knjigo za našo francoščine zmožno javnost.

Tržaški kvartet v Zagrebu. V četrtek zvečer je koncertiral v Zagrebu Tržaški kvartet. Imel je na sporedu: Haydnov kvartet v D-duru, Schubertovo skladbo «Deklica in smrt» ter Beethovnov opus 135.

Klavirski koncert prof. Antona Trosta v Mariboru

Dne 4. t. m. je priredil v Mariboru pianist prof. Anton Trost z Dunaja pod okriljem Ljudske univerze krasno uspel klavirski koncert v veliki dvorani Kazine.

S finim okusom sestavljeni, velezanimivi spored je nudil poleg mojstra Beethovna (op. 109) dragocenega Rameauja, enega najznačilnejših predstavnikov starofrancoske glasbe. Njegova dela se odlikujejo po klasični mirnosti muzikalne linije in plemenitosti harmonije. Tudi svojega Chopina nam je podal umetnik (balada op. 47) ter dražestne, nebeškolepe Poljske pesmi v Lisztovi obdelavi. Posebnost in užitek prve vrste pa so bili Marxov polihromni, bizarni Preludij, zanimivi, vroče ritmiški Albeniz (Castilla segnidillas) ter rafinirano - elegantni Debussy (Ples snežink, Umetalni ogenj). Spored je zaključil Liszt s svojo divje temperamentno IX. rapsodijo (Peštanski Karneval).

Prof. Trost je resen in misleč umetnik, ki še vedno raste in zori. Njegova blesteča tehnika, elegantnost prednašanja ter globoka čustvenost so vrline, s pomočjo katerih nam poda skladateljevo delo izčrpno in verno vsako glasbeno misel jasno izraženo in izoblikovano. Zlasti v Poljskih pesmih je zajel umetnost do dna; z Rapsodijo pa, ki jo je prednašal z virtuozno lahkoto, je naravnost zadivil. Bil je burno in dolgo aklamiran.

Dr. I. V.

Domače vesti

«Jutrovim» čitateljem, ki še niso naročniki!

Jutri začnemo priobčevati «Papežinjo Favsto», roman obče priljubljenega pisatelja M. Zévaca z izredno zanimivim kulturnim in zgodovinskim ozadjem. Najširši krogi naših čitateljev bodo zrli v tem delu pretresljivo sliko opustošenj, ki jih povzroča brezvestna vladoželjnost klerikalizma v javnem in zasebnem življenju narodov, ako se ji ne postavijo za časa po robu. Z napetostjo dejanja in bogastvom snovi bo ta naš novi roman nedvomno višek vsega, kar smo doslej priobčili. Ako hočete redno čitati roman, zlasti pa ako ga hočete spravljati, Vam priporočamo, da si brez odlašanja naročite «Jutro» na dom.

«Jutro».

* **Prometni minster proti protekciji.** Prometni minister je izdal okrožnico vsemu prometnemu uradništvu, v kateri izjavlja, da bo vsak prometni nameščenec, ki bi iskal protekcijo pri kakem narodnem poslancu, strogo kaznovan.

* **Knez Pavle se je vrnil v Beograd.** Knez Pavle, ki je s soprogo kneginjo Olgo in sinčkom Aleksandrom prebil poletje v Bohinju se je včeraj vrnil v Beograd.

* **Počasnost vojaških oblasti.** Včasih se je reklo, da so vojaške oblasti nagle v reševanju aktov. Danes pa se zdi, da temu ni tako. Vsaj, kar se tiče pomoči poplavljenih in opustošenih krajev. Civilni uradi so zahtevali za gotova dela vojaško pomoč, n. pr za zasilno uravnavo vodotokov pri Žireh izza katastrofe od 27. sept. v najnovejšem času pa za nujno vzpostavitev državne ceste oziroma mostov v Kokri. Kakor čujemo, pri ljubljanski diviziji čakajo, da se divizijonar vrne iz Ženeve. Pa tudi sicer ni odgovora od nikoder, ni pozitivnega, ni negativnega. To postopanje ni umestno. Vojaška oblast mora brzo postopati ali vsaj dati izjavo, kaj more in česa ne more in zakaj ne more, da se bodo drugi mogli po tem ravnati

* **Imenovanja v šolski službi.** Za učitelje oziroma učiteljice so imenovani: Josipina Prešern v Tržiču na Gorenjskem, Angela Zajc v Čepljah, Jozefa Čonč pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah, Silvo Perhavc v Grosupljem, Erika Pavletič na Sinjem vrhu, Angela Trček v Kalobju, Vanda Brinar v Šmarju, Marija Lovrenčič pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, Marija Pustotnik v Celju (na dekliški osnovni šoli), Angela Puceli v Loki pri Št. Jurju, Marija Šušteršič v Črenšovcih, Marija Benko v Bodoncih, Ivana Jesih v Vučji vesi, Marija Žmavc v Kuzdoblanu in Ana Grčar v Ribnici na Pohorju, za kontraktualne učitelje, oziroma učiteljice: Albert Čok in Klara Čok v Zagorju pri Kozjem, Milan Jereb v Vinici, Boris Možina v Mokronogu, Dora Martelanc v Virštanju in Viktor Čermelj v Prevorju.

* **Premeščanje učiteljstva.** Prosvetni oddelek velikega župana ljubljanske oblasti objavlja pod P. br. 7547/3 z dne 3. novembra t. l.: Gospod pomočnik ministrstva prosvete odreja z odlokom z dne 25. oktobra 1926, O. N. br. 27054, da se odslej ustavijo vsa premeščenja učiteljstva; zato se v bodoče zadevne prošnje ne bodo mogle več vpoštevati. Vse izpraznjene učne službe v oblasti bodo razpisane. Uvaževale se bodo le prošnje za razpisane službe. — Prosvetni inspektor: dr. L o n č a r.

* **Promocija.** Na šumarski gospodarski fakulteti v Zagrebu je napravil dne 30. oktobra diplomski izpit za inženierja agronoma g. Anton Petriček sin poslovodje Hmeljarskega društva v Žalcu, g. Antona Petrička. Čestitamo!

* **Zadnja zveza med desnim in levim savskim bregom uničena.** Sedaj upajmo, da bo konec uničevanja Save. V sredo zvečer, okrog 9. je pretrgala ponovno precej narasla Sava zadnjo cestno zvezo med desnim in levim savskim bregom v radovljiškem okraju, od Jesenic pa do Kranja; razdrla je še savski most pri Otočah. Prehod je le še mogoč še čez pol podrti most pri Podnartu in pa čez železniški most pri Globokem, toda le za pešce. Otoški most je kljuboval le radi tega tako dolgo, ker so domačini med veliko povodnjo neprestano noč in dan odstranjevali na koze, na stojala nabirajoči se materijal. Ko je Sava jela padati pa so opustili to delo in odšli. Mislili so, da je most rešen, toda varali so se. Po veliki sobotni povodnji omajani most so, kakor omenjeno, pretrgali valovi v sredo večer. Na Bohinjki je ostalo par mostov, Dolinka pa je uničila vse.

* **Šolski prispevki.** Na bivšem Štajerskem se še vedno pobira 7% šolski prispevek od okrajnih zastopov. — Poleg drugih dajatev, ki tarejo Slovenijo, je to še poseben davek, ki ga plačujejo v državi le okrajni zastopi na bivšem Štajerskem; drugod tega davka ne poznajo. Sedaj se govori mnogo o pravilni razdelitvi davčnih bremen, mnogo se govori o deželnih dokladah, o državnem prispevku k vzdrževanju avtonomnih cest. Celo finančni delegat g. dr. Šavnik je povedal svoje mnenje glede teh doklad, nikjer pa ni omenil, kaj je ukrenil, da se ta enostranski davek, ki znaša za vsak okrajni zastop okoli 20.000 Din več ali manj na leto, torej za vse okrajne zastope okoli pol milijona Din na leto, ukine. Ker se sedaj sestavljajo okr. proračuni, bi vsekakor bilo dobro vedeti, ali še imajo okrajni zastopi tudi za prihodnje leto to dajatev vnesti v svoje proračune med izdatke. Prosimo pojasnila.

* **Strokovni izpit za šumarsko pomožno službo.** Ker se državni strokovni izpit za administrativno in praktično pomožno službo šumarskih uradnikov III. kategorije ni mogel vršiti v rednem roku, t. j. meseca oktobra, je ministrstvo za šume in rudnike odredilo, da se bo vršil ta izpit prvikrat v izrednem roku in sicer začetkom meseca marca 1927. Prošnje za pripustitev k izpitu naj se vlože do 10. decembra. Kandidati, ki bivajo v območju ljubljanske in mariborske oblasti naj naslovijo svoje prošnje na direkcijo šum v Ljubljani.

* **Nova zgradba za vojno akademijo.** V tehničnem oddelku ministrstva za vojsko in mornarico so bili te dni dovršeni načrti za gradnjo ogromnega novega poslopja za vojno akademijo, ki se postavi na Banjici. Nova akademija bo ena najmodernejših šol v Evropi. Gradbeni stroški so proračunjeni na okroglo 50 milijonov dinarjev. Zavod bo imel vse potrebne institute. Z gradnjo, ki bo trajala pet let, se prične prihodnjo pomlad.

* **Orjuna in odkritje Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu.** Obvečamo članstvo, da se Orjuna odkritja spomenika ne udeleži, ker je prireditev Zagreba popolnoma separatistično obeležje in jo vsled tega bojkotira vse jugoslovenski orijentirano občinstvo. — Uredništvo Orjune.

* **Srbohrvaški tečaj za delavce in nameščence.** Za dramatično šolo, knjigovodski in nemški tečaj prosvetnega odseka Delavske zbornice se je prijavilo mnogo delavcev in nameščencev. Zato je sklenil prosvetni odsek, da priredi še srbohrvaški tečaj, ker je znanje srbohrvaščine nujno potrebno vsem onim, ki hodijo na jug iskat dela. Vsi, ki bi želeli obiskovati ta tečaj, naj se zglase pri svojih kulturnih ali strokovnih organizacijah ali pa direktno pri prosvetnem odseku Delavske zbornice v Gradišču št. 2.

* **Knjižnica in čitalnica Delavske zbornice** V zimskem času bo odprta knjižnica in čitalnica prosvetnega odseka DZ v Gradišču št. 2 vsak delavnik od 10. do 12. ure dopoldne in od pol 6. do 9. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. dopoldne. Delavci in nameščenci, obiskujte pridno ob prostem času knjižnico in čitalnico svoje zbornice!

* **Himen.** Danes se je poročil g. Anton Bohinc, trgovec z lesom, z gospodično Leo Wrischerjevo, hčerko nadzornika drž. železnic v Ljubljani. Bilo srečno!

* **Kraljevski madžarski konzulat v Zagrebu** je dne 25. oktobra pričel svoje delovanje Uradni prostori se nahajajo v Samostanski ulici 2a, mezanin, telefon 12—16. Ker delokrog tega konzulata obsega županije Zagreb Karlovec Osjek (izvzemši samo mesto Osjek in njegov okraj) Ljubljana, Maribor, Bihać, Banjaluka, Tuzla, Travnik, Sarajevo, Mostar, Split, Dubrovnik in Cetinje, se morajo odslej vse vloge, ki so se dosedaj naslavljale na kraljevsko madžarsko poslaništvo v Beogradu, kakor tudi vprašanja v gospodarskih in administrativnih zadevah (potni listi itd) pošiljati kraljevskemu madžarskemu konzulatu v Zagrebu.

* **Potres v Hercegovini.** V četrtek, ob pol šestih zjutraj so v Mostarju čutili močan potres, ki je poškodoval več hiš. Človeških žrtev ni bilo. Epicenter potresa je bil 75 kilometrov vznodno od Mostarja.

* **Cene živeža v Slavoniji močno padajo.** Po vesteh iz Osjeka so v Slavoniji močno padle cene življenjskim potrebščinam. Pitani prešiči se prodajajo kilogram žive vage po 8—10 Din, teleta pa kg žive vage po 9—10 Din.

* **Poziv poplavljencem!** Gremij trgovcev v Ljubljani naproša vse prizadete iz poplavljenih krajev, da ne nadlegujejo trgovstva za darove, ker je Gremij tozadevno kakor že objavljeno, uvedel nabiralno akcijo. Nabrano blago kakor denar se bo izročil merodajnim faktorjem, da ga porazdele med prizadete poplavljence.

ITO zobna pasta najboljša

* **J. A. D. »Triglav« v Zagrebu** je na svojem občnem zboru izvolilo za zimski semester 1926-27 sledeči odbor: Predsednik Ivo Ogorelec, podpredsednik Franjo Schneider, tajnik Vladimir Volovšek, blagajnik Josip Zinauer, knjižničar Slavko Perko, arhivar Andrej Jarc, gospodar Leo Mogilnicki, odbornik Mirko Verbič, Revizorja: Joško Schneider in Stanko Černelč.

* **Cvetje in metuljčki.** Mala Vidka Sekula s Ceste na Rožnik v Ljubljani nam je prinesla v uredništvo lep šopek duhtečih vijolic, ki jih je nabrala na domačem vrtu. Lepo zbirko nežnih vojolic nam je poslala tudi gospodična E. Šetinova iz Zagorja ob Savi. Natrgala jih je na vrtu učitelja Kolenca. S Turjaka pa smo prejeli lepo zrelo jagodo, ki jo je za Turjaškim gradom našla poštna uradnica g. Pavla Virantova. K tej dišeči zbirki nam je g. Anica Hauptman poslala še živahnega citrončka, ki veselo koraca po vijolicah. Vidno so mu všeč. Tudi nam!

* **Komunisti napadli ribiče.** V Okruku pri Trogirju je v četrtek 50 komunistov napadlo tamkajšnje ribiške koče ter s kamenjem razbilo okna in vrata. Orožniki so 24 napadalcev aretirali. Komunisti so se hoteli nad ribiči maščevati, ker so se od njih ločili in prestopili k Orjuni. Aretirani komunisti so bili izročeni sodišču.

* **Smrt v gostilni.** V četrtek zvečer je prišel neznan človek v gostilno Višek na Tratinski cesti v Zagrebu. Razgovarjal in šalil se je z gosti, nenadoma pa se je zgrudil na tla in umrl. Policija je ugotovila, da je mrtvi gost Leopold Bledschneider, rodom z Dunaja, ki že par let živi v Zagrebu. Zadela ga je kap.

* **Šel v smrt, ker je bil odpuščen iz službe.** Na Vrhovcu v Zagrebu se je predvčerajšnjim zastrupil z lizolom uradnik v Francko vi tovarni cikorije Vinko Kocijan, rodom iz Slovenije. Policijski stražnik, ki je bil o dogodku obveščen, je dal Kocijana prepeljati v bolnico usmiljenih sester, kjer je kmalu nato umrl. Zapustil je dve pismi eno je bilo naslovljeno na upravo Franckove tovarne in v njem izjavlja, da se mu je z odpustom iz službe zgodila težka krivica, ker so zaostanki v njegovem poslovanju nastali vsled preobilnega dela, katerega ni mogel več zmagovati, četudi je delal dnevno po 12 ur.

* **Otvoritev zasebnega tečaja za čevljarstvo** za g. mojstre in pomočnike. Začetek tečaja 8. novembra. Vse informacije daje g. J. Steinman, vodja tečaja, Ljubljana, Poljanska cesta 13. 1431

* **Avtobus-zveza Vransko-Celje.** Vozni red se v toliko izpremeni, da odhaja avtobus iz Celja ob 2.30, da ima zvezo z ljubljanskim vlakom. 1432

V sedanjih težkih časih

vsakdo pazi, da kupi dobro in po ceni. Torej predno se odločite za nakup **zimskeobleke, suknje** itd., oglejte si bogato zalogo češkega in angleškega blaga pri tvrdki

Josip Ivančič, Ljubljana
Miklošičeva cesta štev. 4. 121-a

Iz Ljubljane

u— **Ali poznate viteza de Pardaillana?** Ne? Potem ne poznate najprikupnejšega in najhrabrejšega junaka vseh časov in narodov! Kje se seznanite z njim? V «Jutru». Čitajte naš novi roman «Papežinja Favsta», ki ga začnemo priobčevati jutri.

u— **Načelstvo Zveze gradbenih zadrug v Ljubljani** je sklenilo na svoji seji dne 29. oktobra, da skliče v očigled pojavljajočih se protivnih mnenj anketo o stanovanjskem in gradbenem vprašanju za danes, ob 16. uri v sejno dvorano mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: 1.) Načini rešitve stanovanjskega in gradbenega vprašanja. Referira predsednik Zveze gradbenih zadrug Anton Kristan. 2.) Debata.

u— **Polkovnik Teodor Drenig.** Po dolgem trpljenju, več let ni mogel zapustiti postelje, je v četrtek umrl v Ljubljani g. Teodor Drenig, artiljerijski polkovnik v pokoju. Pokojnik je večinoma služboval v tujini, a se ni nikdar, kakor mnogo njegovih tovarišev, izneveril svojemu narodu. V tujini je bil vedno naročen na »Slov. Narod«, kateremu je pred leti tudi pridno pošiljal dopise. Kadarkoli je bil na dopustu, vselej je posetil svoje rodno mesto, pri tej priliki pa ni nikdar pozabil, da bi se ne zglasil v uredništvu »Slov. Naroda«. Svoje prispevke je listu pošiljal še, ko ga je težka bolezen privezala na posteljo. Šele zadnja leta je popolnoma umolknil, ko že ni mogel več pisati. Kot vojak se seveda ni bavil s politiko, iskreno pa je vedno simpatiziral z napredno stranko in jí želel uspeha. Bil je ljubezniv družabnik, mož dobrega in plemenitega srca, zvest in udan prijatelj, ki so ga imeli radi vsi, ki so ga poznali. Vsi ti ga ohranijo v najlepšem spominu. Bodi vrlemu možu — pogreb bo v soboto ob 15. — lahka domača gruda.

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

DEVIŠKA SUZANA
DEVIŠKA SUZANA
DEVIŠKA SUZANA
DEVIŠKA SUZANA
DEVIŠKA SUZANA
DEVIŠKA SUZANA
DEVIŠKA SUZANA

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

u— **Komercijalni tečaji** Vpisovanje v komercijalne večerne tečaje Trgovske akademije se vrši še nadalje na Trgovski akademiji (Aškerčeva ulica 9 II) v ravnatejski pisarni. Predavanja se prično drugi teden. Dan pričetka bo objavljen v časopisih. Predmeti so nastopni: Knjigovodstvo, slovenska trg. korespondenca, trgovinstvo, trgovsko, obrtno, stečajno in menično pravo, slovenska, odnosno nemška stenografija, nemški, oziroma italijanski jezik s trgovsko korespondenco.

u— **Tovariši Jadranaši!** Danes, v soboto točno ob 20. uri II. plenarni članski sestanek v društveni čitalnici. Udeležba je za vse člane brezpogojno obvezna. — Odbor.

u— **Klavirski koncert Antona Trosta.** Skoro v vsakem pianističnem koncertu srečamo Chopina in Liszta, ta dva največja predstavnika klavirskih skladb. Chopin, čeprav izključno klavirski komponist, je vendar napisal nekatere pesmi, ki se odlikujejo po izredno lepih spevih. Krasoto teh muzikalnih drobnarij je spoznal Liszt ter jih mojstrsko priredil za klavir sam. Tako so nastale iz pesmi klavirske skladbe, pri katerih prav nič ne pogrešamo teksta. Trost bo izvajal tri take pesnice in sicer Moja mladost, to je enostavna pesem v tričetrtinskem taktu, iz katere je napravil Liszt prekrasen Nokturno. Devojkino željo je obogatil z raznimi varijacijami; Hulanka pa je napitnica, razposajena pivska pesem popolnoma v ritmu mazurke. Koncertni spored pa sklene Trost z bogato Lisztovo IX. rapsodijo, ki je poznana pod imenom Budimpeštanski karneval. V njej je črpal Liszt ogromne zaklade narodnega bogastva za svoje razkošne rapsodje. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. 3001

Danes zadnji dan:

— GREH RIMA —

Dejanje se vrši v sredi preteklega stoletja, v večnem mestu Rimu, polnem grozot, neodkritih tajnosti in intrig. V glavnih vlogah ljubka KARINA BELL in slavni OLAF FOENNS. Opozarjamo Vas na krasno panoramo Italije, ki bo vsakogar očarala.

KINO IDEAL — KINO IDEAL

Vsled dveurnega sporeda danes predstave ob pol 4., pol 6., pol 8. in četrt na 10.

u— **Savez trezvene mladeži.** Danes priredi mestno središče STM v »Akademskem kolegiju«, ob 17. uri kurz. Po kurzu bo izred na seja, ki je za vse člane in članice obvezna. Posebno naj ne manjka noben odbornik.

u— **Maša zadušnica** za pokojnim Francetom Caliarijem bo dne 12. t. m. ob 6. zjutraj v novi cerkvi v Šiški.

u— **Cerkveni koncert v prid viškim poplavljencem** bo v nedelo 7. t. m. točno ob pol 6. popoldne. Koncert priredi pevski zbor cerkve Marijinega oznanenja iz Ljubljane pod vodstvom č. g. P. H. Sattnerja, pomnožen s pevci Glasbene Matice. Vstopnice po 15, 10, 7 in 3 Din.

u— **Sokolski oder na Viču** igra v nedeljo dne 7. novembra Grilparzerja »Prababico«. Delo, katerega vodilna misel je brezuspešen upor človeka proti temni in tajni moči usode, vpliva po svojem izredno močnem zapletku. »Prababica« spada k delom nemške klasične literature in je edina te vrste v našem odrskem repertoarju. Predstava obeta biti ena najboljših v sezoni, tako po svoji zunanji opremi, kot notranji režiji. Oder, ki je po strokovnjakih nanovo predelan in opremljen, daje možnosti uporabe vseh efektov, ki si jih poslužuje moderna inscenacija. Nove umetniške dekoracije so delo naših mladih umetnikov-slikarjev.

u— **Podružnica Kola jugoslovenskih sester Moste-Sv. Peter** priredi v nedeljo ob 3. popoldne predavanje za žene in dekleta o gospodinjstvu, v šoli Moste pri Ljubljani. Predava gdč. Jerica Zemljanova, voditeljica gospodinjske šole na Mladiki. K obilni udeležbi vabi odbor vse članice in naklonjeno ženstvo. Po predavanju je sestanek vseh navzočih odbornic in članic glede dobrodelne prireditve.

u— **Umrl je** v Ljubljani g. Florijan Češnik, v 85 letu starosti. Pokojnik je bil dolgo vrsto let paznik in čuvaj v Mestnem logu in nato tudi v Sportnem klubu, dobro znan posebno v Trnovem. Pogreb bo danes iz mestne ubožnice ob 9. dop. Blag mu spomin!

Gostilna in kavarna J. Mahnič,
Novi Vodmat.

Vsako sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure koncert.

Danes in jutri pristne domače krvavice. Toči se najboljše vino. Za obilen obisk se priporoča. **J. Mahnič,**

u— **Osobje komercijalnega odelenja direkcije drž. železnic Ljubljana** daruje za slepce Din 135.— Znesek je dvigniti pri blagajni uprave »Jutra«.

u— **V počastitev spomina** blagopokojne gospe soproge Ivanke, viš. činovnika g. Antona Sbuelza, daruje osobje komercijalnega odelenja direkcije državnih železnic Ljubljana, mesto venca nabrani znesek Din 285, za slepce. Znesek naj se dvigne pri blagajni uprave »Jutra«.

u— **V gostilni »Kolezija«** danes in jutri sveže domače jetrne in krvave klobase. Toči se izboren štajerski mošt in druga dobra štajerska vina. 1427

u— **Na domače krvave in jetrne klobase,** na pristno dalmatinsko vino, kakor tudi na izborna štajerska vina in cviček vabi in se priporoča za obilen obisk. Grajska klet, Mestni trg 13. Čez ulico popust. 1436

u— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 prestopek kaljenja nočnega miru 1 sum tajne prostitucije, 3 prestopki prekoračenja policijske ure, 2 prestopka hoje po železnici, 1 zaplemba puške, 1 prestopek obrtnega reda in 3 prestopki cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 rad suma tajne prostitucije in 1 radi pijanosti.

u— **Ukradeno kolo.** Dne 2. t. m. zvečer je neznan »kolesar« odpeljal zdravniku dr. Otonu Hausu iz veže hiše št. 20 na Bregu 1200 Din vredno kolo znamke »Styria«. Kolo je bilo črno pleskano ter je imelo dobro ohranjeno pnevmatiko.

u— **Drzen svedrovec.** V Ljubljani doživljamo čudne stvari kar po dnevi. Na primer — odpreš stanovanje in zagledaš sredi sobe neznanega človeka, ki brska po tvojih omarah in kovčegih kakor bi bil doma. Tak slučaj je doživela pred dnevi služkinja trgovke, Dolenčeva v Wolfovi ulici št. 8. Ko je okrog 10. ure stopila v stanovanje je našla neznanca, ki se je sklanjal čez kovčeg, iz katerega je že ukradel 620 Din gotovine. Na vprašanje služkinje, kaj išče, je nekaj zamrmral rekoč, da je menil, da stanuje v hiši neki dijak, nakar je jadno pobegnil in se izgubil med množico na cesti. Vlomilec je okrog 20 let star, slabotne postave in oblečen v temno obleko.

u— **Preoblečí se je prišel.** Hlapec v gradu na Kodeljevem, Lojze Zorko je našel v četrtek popoldne v svoji sobi vse razmetano. Sprva ni vedel kaj bi to pomenilo. Čim pa je pogledal na steno, kjer je prej visela njegova obleka, je takoj spoznal, za kaj gre. V njegovi odsotnosti je namreč udrl v sobo tat in oblekel njegovo obleko, nekaj pa je odnesel kar v rokah. Predrzni lopov si je preobul tudi čevlje in pustil svoje popolnoma strgane v kotu sobe.

u— **Sveže medicinalno ribje olje** dospelo Lekarna dr. Bahovec, Ljubljana »Zvezda« (Kongresni trg 12) 1430

u— **Mestna zastavljalnica ljubljanska** naznanja, da se vrši tomesečna dražba v marcu 1926 zastavljenih predmetov v četrtek 11. t. m. ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih v Prešernovi ulici

Iz Maribora

a— **Pozlv mariborskim naročnikom »Jutra«.** Mariborske naročnike ponovno prosimo, naj ne hodijo na kolodvor po časopis, ker s tem le ovirajo delo upravnika in raznašalk. Vsak naj pride po svoj list v upravo, ali pa mu ga bo raznašalka dostavila na dom.

a— **B. Borko in primarij dr. Černič v Ljudski univerzi.** Prihodnji teden bo v Ljudski univerzi dvoje izredno aktualnih predavanj. V ponedeljek 8. t. m. zvečer bo predaval g. Borko o psihologiji revolucije, v petek 12. t. m. pa primarij dr. Mirko Černič o razvoju kirurgije. Vodstvo prosi, da pride občinstvo točno ob določeni, to je ob 20 uri

a— **Poročilo o Zvezi za tujski promet,** ki se je pravkar ustanovila za mariborsko oblast, je treba popraviti v toliko, da znašajo dohodki Putnika v Rogaški Slatini ca. 5000 Din v sezoni, v Mariboru bi znašali okrog 50.000 Din. V toliko popravljamo naše zadnje poročilo v »Jutru«.

a— **Fantovski pretep na ulici.** V Frankopanovi ulici so se sprli trije fantiči ter se začeli obmetavati s kamenjem. Pasanti so se morali previdno umikati, da jih ni zadel kak kamen. Tej kanonadi je naredil konec stražnik, ki je povabil vse tri fantiče na stražnico, da se malo ohlade.

a— **Poskušen samomor.** V četrtek je natakarica L. Jožefa v neki gostilni ob Dravi izpila v samomorilnem namenu steklenico tekočine, očividno strupa. Rešilni oddelek jo je prepeljal v bolnico, kjer so ji izprali želodec. Njeno življenje ni v opasnosti.

a— **Sprememba posesti.** Franc Čuček, veletrgovec v Ptuju, je prodal svojo polovico na hiši št. 8., Glavni trg v Mariboru, dr. Franu in Elizabeti Toplak, zdravniku v Mariboru, za 160.738 Din.

a— **Pevsko društvo »Jadran«** priredi danes Martinov večer v restavraciji »Union«. Svira godba »Drava«. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor. 1434

a— **Zveza kulturnih društev** za mariborsko oblast bo imela svoj II. občni zbor v nedeljo, dne 21. novembra ob 10. uri v prostorih učiteljskega doma v Slovenski ulici št. 2/I., nasproti Črnemu Orlu. Popoldne ob pol 14. uri bo v Narodnem gledališču predstava za delegate.

a— **V Vuzenici ima krajevna organizacija SDS** v nedeljo 7. t. m. popoldne po prihodu vlaka iz Maribora svoj sestanek, na katerem poroča g. dr. Avg. Reismann iz Maribora.

Iz Celja

c— **Občni zbor pododbora profesorskega društva v Celju,** ki se je vršil v četrtek v posvetovalni dvorani državne realne gimnazije, je bil namenjen predvsem temu, da poda stari odbor poročilo o svojem delovanju ter da se izvršijo formalno tudi volitve novega odbora. V tem so gg. prof. Mastnak Martin kot predsednik, dr. Šavnik Roman kot tajnik, Brodar Srečko kot blagajnik, Orožen Janko kot odbornik in Cestnik Anton kot preglednik. Pri profesorskem društvu so včlanjeni vsi člani celjskega profesorskega zbora in tudi večina upokojenih celjskih profesorjev. Pri slučajnostih se je razmotrivalo tudi o gmotnem vprašanju. Glavna uprava se bo naprosila po sekciji v Ljubljani, da intervenira pri ministrstvu prosvete zaradi nerednega nakazila pokojnin. Nekateri profesorji, ki gredo v pokoj, morajo čakati po več mesecev brez vsakih dohodkov, da dobijo nakazano svojo pokojnino. Nezakonito je nadalje, da se še v naprej odtegujejo od draginjskih doklad zneski za poplavljence, dasi je bilo izrecno obljubljeno, da bodo trajali ti odtegljaji samo tri mesece. Vdovam se ne izplačuje zakonito določena posmrtnina, dasi sprejemajo isto vdove v drugih resorih. Tozadevni sklepi se bodo predložili na kompetentna mesta.

c— **Ljudsko vseučilišče** priredi v nedeljo ob 11. dop. v meščanski šoli predavanje o »Panevropi« in panevropskem kongresu na Dunaju. Predaval bo g. Friderik Golob, urednik lista »Marburger Zeitung«. Vstop je dovoljen tudi nečlanom.

c— **Mestno gledališče.** V torek, 9. t. m. gostuje v Celju ljubljanska drama z igro »Slaba vest«, kmetska komedija v treh dejanjih.

c— **Predprodaja vstopnic** za nedeljsko Finžgarjevo »Verigo«, ki se igra popoldne ob štirih v Narodnem domu, je v brivnici Grobelnik na Glavnem trgu.

c— **Nesramneži** Pod tem naslovom smo prinesli v včerajšnji številki, da sta dva mla da fanta pokradla splavarjem razno obleko in druge predmete. Do sedaj je preiskava dognala, da pri vsej stvari Jegrišnik ni bil udeležen Pri hišni preiskavi je našla policija pri Turnšku nekaj desk in en kavelj. Zadnji trdi, da je te predmete nalovil v Savinji. Splavar sam je naznanil policiji, da so ti predmeti njegovi, da pa so mu bile ukradene tudi ostale stvari. Je že lahko, da je Turnšek te predmete nalovil v narasli Savinji, ker je v Celju navada, da deske, ki jih polove, odnesejo domov. Ta razvada je vsekakor nepravilna, ker morajo take reči oddati pravim lastnikom, seveda proti primerni nagradi.

c— **Usmrtiti se je hotel.** V samomorilnem namenu si je prerezal žile na desni roki zlatarski pomočnik Anton Fink, rodom Dunajčan. Ker so ga znanci takoj opazili, so ga obvezali in oddali v domačo oskrbo. Vzrok je baje zavrnjena ljubezen.

c— **Mesečni živinjski sejem,** ki se je vršil v torek, dne 2. novembra v Celju, je bil jako slabo obiskan. Tudi živine se je prignalo prav malo. Mestna občina celjska se trudi v interesu prodajalcev in kupcev, da bi povzdignila z raznimi ugodnostmi te mesečne živinske sejme, a je imela doslej le majhen uspeh. Veliko so krive temu splošno slabe gospodarske razmere in nakupovanja pod roko.

Smeh bo: **Tretja eskadrona**

Jutri v Kino Ideal.

Naši onstran granic

p— *Naučni minister Fedele pride v Tolmin* v nedeljo 7. t. m. Prisostvoval bo polaganju temeljnega kamna za zgradbo gimnazije in Škodnikovega konvikta. Ta dan se razvije prapor «balille» in otvori se fašistovska čitalnica, ki ima že obsežno knjižnico.

p— *Za šest tisoč lir tobaka* je bilo ukradenega v pristanišču Duce d' Aosta v Trstu. Osumljenih je 6 ljudi, 27letnega Al. Meliršiča so zaprli.

p— *Hiše za državne uradnike* zgradijo tudi v Trstu kakor po ostalih pokrajinskih središčih. Za gradbo prve skupine uradniških hiš se položi temeljni kamen v nedeljo ob Viale Regina Elena.

p— *Črni Kraševci.* Zopet so bili pohvaljeni strumni fašistovski fantje s Krasa. Proslave obletnice fašistovskega pohoda v Rim so se udeležili v velikem številu. Nad 25 km poti so napravili nesateri z doma v Sežano. V Trstu so jih občudovali in rekli, da so to prave vojaške postave, ki izražajo silo fašistovske revolucije. Fašistovsko glasilo jih stavi za vzgled onim kislim Italijančkom v črnih srajcah, ki se skremžijo, ako se jim pokaže kriv prst in se boje vsakega napora, V vojnem slučaju bodo komandirani v najbolj izpostavljene jarke črni fantje s Krasa.

p— *Državni vpokojenci v Istri* so imeli zopet zborovanje, na katerem so se zavzemali za enakost z vpokojenci starih provinc glede pokojnin. Številni vpokojenci čakajo že nekaj let zaman na svojo pokojnino. Sprejeli so dolgo spomenico in jo poslali v Rim Mussoliniju in vsem ministrstvom. Koliko spomenic bo še treba, da dosežejo svojo pravico?

p— *Poslanec dr. Wilfan* je poslal po atentatu ministrskemu predsedniku Mussoliniju nastopno brzojavko: «Siguren, da tolmačim mišljenje vsega slovanskega prebivalstva, ki so zgraža nad blaznim atentatom, izražam Vaši Ekscelenci radost nad rešitvijo iz nevarnosti.»

p— *Košana* je dobila železniško postajo. Prvi vlak se je ustavil v nedeljo 31. pr. m. Občinski načelnik Premru je pri prihodu vlaka pozdravil zastopnike oblasti, rekoč, da si je Košana želela postaje že 40 let. Zahvalil se je za uresničenje košanske želje nacijonalni vladi. Postojnski podprefekt Orlandi je pozdravljal sredi Košane prebivalstvo imenom vlade, vspodbujal drugorodce k ljubezni do Italije, katera z odprtimi rokami sprejema svoje nove sinove... Pri banketu je župnik Kovačič zagotavljal, da so drugorodci silno ponosni, da pripadajo Italiji, v kateri vladajo za vse državljane enake dolžnosti in enake pravice. Zastopnik občin so nato izrekali udanost domačega prebivalstva, ki je pripravljeno preliti svojo kri za veličino in blagobit Italije... Tako čitamo v «Piccolu della Sera» z dne 3. novembra v petem letu fašistovske vlade.

k— *Žrebice in češplje.* Neznosne gospodarske razmere na Koroškem označa najbolje nastopni slučaj: kmet je gnal na semenj lepo žrebico. S težavo jo je prodal za sto šilingov. Njegov sosed pa je na trgu z lahkoto razpečal voz češpelj za 120 šilingov...

k— *Nemški vandalizem.* V bojih po prevratu na Koroškem leta 1919. je padel poročnik Pavel Sirnik. Slovenci so vzidali v Štajnerjevo hišo Sirniku spominsko ploščo. V noči od 16. na 17. oktober je prišlo z avtom kakih 9 ljudi, ki so ploščo na pol razbili . Zločinstvo so Slovenci takoj javili orožnikom, ki so nemške junake aretirali. Koroški nemški voditelji se tako radi zgražajo nad drugimi za malenkostne stvari. Naj pometejo pred svojim pragom, kjer se nabirajo velike smeti

Iz Trbovelj

t— *Koncert glasbenega društva v Hrastniku.* Jutri ob 7. zvečer se bo vršil v Narodnem domu v Hrastniku pod vodstvom g. Davorina Čandra koncert domačega glasbenega društva. Sodeluje kvartet «Ljubljanskega Zvona» iz Ljubljane, moški zbor z Dola, društveni mešan zbor in orkester. Vstopnice in sporedi z besedilom pesmi se dobe pri gc. Šentjurc in zvečer pri blagajni v Narodnem domu. Po koncertu priredi Ciril-Metodova podružnica veselico, pri kateri svira orkester Glasbenega društva.

t— *Napad.* Te dni je bil napaden pri kemični tovarni v Hrastniku rudar Viljem Vastič in težko telesno poškodovan. Vastič je šel v družbi gostilničarja g. Hofbauerja in rudarja Rudolfa Majcna iz Dola proti Hrastniku. Nasproti je prišla družba, med katero sta bila Josip Tavčar in Anton Marčič, oba železniška delavca iz Hrastnika. Josip Tavčar je šel tik Vastiča in ga z nekim ostrim predmetom udaril z vso silo po glavi. Vastič je dobil veliko rano na čelu in nad levim očesom, tako da so ga morali odpeljati v bolnico. Proti Tavčarju je uvedeno kazensko postopanje. Dosedaj še ni dognano, katerega orodja se je poslužil Tavčar pri svojem napadu.

Program Kino Sokol v Trbovljah.
v soboto 6. in nedeljo 7. novembra 1926

Kraljeva ljubica

6 dejanj strasti, ljubezni, sijaja in razkošja
?? Ljubavno ?? Pikantno ?? Zabavno ??
Godba umetniški užitek.
Prihodnji program: monumentalni film
SIBIRIJA.
11574 a **Kino Sokol Trbovlje.**

t— *Smrtna kosa.* Umrli so: Viktor Podlunšek, sin trafikanta, 8 let star, Sv. Lenart 121; Draga Ana Zagorc, hči rudarja, 2 meseca, Sv. Marko 14; Ana Šipek, upokojenka, 70 let, Loke 105; Milan Valenčak, sin rudarja, 7 tednov, Sv. Marko 57.

t— *Meščanska šola v Trbovljah* prične v pondeljek z rednim poukom. Za ravnatelja šole je bil imenovan g. Albin Zavrl.

t— *Ciril Metodovi podružnici (moška in ženska) v Trbovljah* priredita v nedeljo, dne 7. novembra ob 7. zvečer «Martinovanje» v dvorani g. Ane Forte na Vodah v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Vstopnina 3 Din. Ker je čisti dobiček namenjen naši šolski družbi, prosimo obilne udeležbe.

Iz Prekmurja

Vihar, kakršnega tu ne pomnijo, je divjal tudi v Prekmurju ponoči med 29. in 30. oktobrom. Smer mu je bila od juga proti severozapadu. Okrog 23. ure je pričel veter, ki je ob 23.30 zbesnel. Istočasno se je vlila ploha kakor iz škafa. Bliskalo se je in grmelo, da je bilo groza. Posebne nesreče ni bilo. Škodo je napravil soboškemu stavbnemu mojstru Mesariču, ker mu je naliv spral raz občinskega transformatorja, ki ga on gradi, ves omet in je moral stavbo na novo ometati. Iz okolnosti pa, da je to noč — v jeseni — grmelo in se bliskalo, prorokujejo naši očanci dolgo toplo jesen. Da bi le bilo istina! Vihar se je polegel okrog 1. ure po noči.

Talna voda stoji po nekaterih soboških kleteh še od lanske povodnji. Ob deževju vedno narašča. V gimnazijskih kleteh jo imajo sedaj dva metra visoko. Stvar je v toliko neprijetna, ako že ne nevarna, ker presega betonski fundament in zaliva že oni del stavbe, ki je zgrajen iz opeke. S tem pa se širi vlaga in pokvarja zid.

Dolnja Lendava. Razmere, ki so za obmejno mesto vrlo neprijetne, vladajo pri nas. Nacijonalni živelj, ki se rekrutira pred vsem iz državnih nameščencev, je zbog svoje gospodarske šibkosti pritisnjen ob tla. Kakor hitro se zgane v obrambo nacijonalnih in državnih interesov, nastopijo proti njim gospodarsko močni domači trgovci, posebno židje, in utihniti mora. Kreditiranje preneha, službe se odpove — kdo ne bi klonil? Ako pa si posameznik vendarle drzne, žigosati to protinacijonalno rovarenje, pa ne najde zaslombe na višjih mestih. Kaj čuda, da kažejo Madžari vedno bolj izzivajoče lice! Madžarski razredi v šoli se polnijo, ker dobi vsakdo lahko predpisano uradno potrdilo, da je — Madžar, čeravno madžarščine niti ne zna. V vsem prednačijo židje, ki tvorijo v Prekmurju poglavje za sebe. So to naivnetejši pristaši gibanja, da se naj priključi Prekmurje k Hrvatski, slovenskih časopisov ne čitajo, kaj še naročajo, slovenščina jim je inferijorna, madžarščina, nemščina vse. Vse to je posledica mehke roke Slovencev, ki ne zna vladati. Pred kakimi tremi tedni se je raznesla vest, da pridejo Madžari in zasedejo Dol. Lendavo. Da bi videli naše meščane, kako so prezirljivo gledali «prišleke». Bili so tako predrzni, da je morala končno oblast enega zapreti, s čimer je takoj nastopilo iztreznjenje. — Močne roke, močne osebe pogrešamo pri nas in pa solidarnosti nas vseh, ki je sedaj ni.

Sestanek kluba rezervnih oficirjev se je vršil 28. oktobra v Murski Soboti. Obisk je bil vojaško točen in dober. Po poslovnih poročilih, ki so se odlikovala s preciznostjo in kratkostjo, ter rekonstrukciji odbora se je sklenilo, da se priredi na dan rojstnega dne našega kralja, to je 17. decembra v hotelu Dobray elitni ples.

Iz lovskega življenja. Dne 20. t. m. se vrši v Murski Soboti občni zbor «Prekmurskega lovskega društva», ki bo likvidiralo in prešlo v že obstoječo podružnico «Slov. lovskega društva».

Iz Laškega

l— *Posirovelost.* Dne 31. oktobra je Jože Volk iz Sp. Rečice napadel brez povoda z odprtim nožem na cesti Mirka Senica, ki mu je ušel, koj nato pa rudniškega paznika Ivana Krenosa in ga obklal z nožem po vratu in levi roki. Krenos se bori s smrtjo v bolnici v Celju a Volk čaka plačila na sodišču.

Dogavíce

„KLJUČ"
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod Ljubljana 5 novembra 1926 — Višina barometra 308.2

Kraj / opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Vlažnost v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine v 24 urah	v mm
Ljubljana (dvorec)	7.	761·7	10·9	90	NE 0.5	10	škrop	12.3
	8.	761·4	12·4	90	mirno	10	megleno	
	14.	760·4	14·6	79	N 0.5	8		
	21.	761·8	13·0	94	S 0.5	7	megla	
Maribor	8.	761·6	9·0	96	NW 3	5		
Zagreb	8.	760·9	13·0	96	E 1.5	10	po megli	
Beograd	8.	762·8	12·0	68	S 7	8		
Sarajevo	8.	763·4	12·0	71	mirno	10	dež	2.0
Skoplje	8.	767·4	11·0	85	mirno	10		
Dubrovnik	7.	760·8	20·0	87	S 9	9	po dežju	38.0
Split	7	760·9	14·0	96	E 5	10	morje lahko	30.0
Praha	7.	760·2	10·0	—	mirno	10	megla	

Solnce vzhaja ob 6·43 zahaja ob 16·44 Luna vzhaja ob 06·12 zahaja ob 17·03

Povprečni barometer je danes v Ljubljani nižji za 1·1 mm kot včeraj.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 15·4 najnižja 10·8 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: V južnih Alpah bolj oblačno in dež.
Tržaška vremenska napoved za soboto: Razni lahki vetrovi, nebo spremenljivo in večinoma oblačno, nekoliko dežja. Temperatura od 15 do 18 stopinj. Morje mirno.

Danes v soboto 11641 a
koncert vojaške godbe v kavarni „Evropa"
Začetek ob 9 uri zvečer.

Sport

Sportni dan za poplavljence v Mariboru

Na inicijativo Osrednjega odbora Rdečega križa v Mariboru je mariborski Mo LNP sklenil, da se vrše vse sportne prireditve v nedeljo, 7. t. m. v znamenju in v prid poplavljencem v Sloveniji. Protektorat nad prireditvami je prevzel veliki župan mariborske oblasti dr. Pirkmajer. Prisostvovali bodo poleg velikega župana vsem prireditvam zastopniki oblasti, društev in korporacij, župan mesta Maribor ter komandant mesta s častniškim korom.

Program prireditev je sledeči: Dopoldne ob 9. uri igrajo 1. juniorji ISSK Maribora proti Rapidovim juniorjem, ob pol 11. uri igra TSK Merkur proti «Vojski». Popoldne ob 13.45 se bo vršila stafeta za kupo «Marburger Zeitung». Startali bodo klubi Maribor, Rapid, Merkur, Atletiki, Celje in Ptuj. Start je na Koroški cesti, cilj pa na Trgu svobode. Ob 14. uri se vrši rokometna tekma med ISSK Mariborom in reprezentančnim timom ostalih mariborskih družin, ob 15. uri pa igra prvak mariborskega okrožja ISSK Maribor proti reprezentanci ostalih klubov iz mariborske oblasti. Ker je čisti dobiček namenjem v humanitarne svrhe, se mariborska publika vabi na številen obisk.

Tekme za Gosposvetski pokal

Jutri, v nedeljo ob 14. uri, igrišče Ilirije.

Ljubljanski sportni klubi bodo odigrali odslej vsako leto v korist Jugoslovenske Matice velik nogometni turnir za prehodni Gosposvetski pokal. Pokalna tekmovanja so organizirana tako, da more sodelovati na dan odločilnih tekem pri tej sportno-nacijonalni manifestaciji čim več klubov. Tudi s strogo sportnega stališča je razporeditev odločilnih tekem tako nenavadna in pestra, da bo učinkovala izredno privlačno tudi na publiko ter ji nudila velik sportni užitek.

Na včerajšnji seji medklubskega odbora, ki ima izvesti letošnje tekme za Gosposvetski pokal, sta bili izžrebani obe semifinalni tekmi in je bil določen podroben program. Ob 14. igrata prvo semifinalno tekmo *Hermes in Slavija*, drugo tekmo pa ob 14.45 *Ilirija in Jadran*. Za tem sledi nagovor zastopnika Jugoslovenske Matice, nato pa nastopita *zmagovalca obeh semifinalnih tekem približno ob 15.30 k odločilni tekmi.* Po možnosti se vrši ob pol 14. do 14. ure ter v razsledku med semifinalom in finalom promenadni koncert godbe Dravske divizije Blagajne bodo otvorjene ob 13.15 uri, vstopnina je z ozirom na propagandni pomen turnirja jako zmerna.

V slučaju, da bi v prvih popoldanskih urah nastopilo deževno vreme, se bodo tekme najbrže odgodile na prihodnjo nedeljo.

Službene objave LNP.

(Seja u. o. dne 2. XI. 1926.)

Sporoča se vsem ljubljanskim klubom, da prejmejo v najkrajšem času pripadajoči del od inkasa prv. tekem ter izvleček računa.

Vzame se na znanje prijavi mednarodnih tekem dne 14. XI. 1926.: v Mariboru: SD Rapid : KAC. (Celovec) in v Celovcu: ASK Primorje : Kl. S. V. (Celovec).

Sprejme se kot začasne člane: SK Mars, SK Zmaj, SK Slaven, SK Zora in SK Velebit, vsi v Ljubljani ter se jim dovoli odigrati zaprošene tekme, ki se smatrajo kot poizkusne.

Vzame se na znanje: dopis SD Rapid z dne 27. X. 1926., dopis JNSa št. 43/26-27 in zapisnik 7. odborove seje Mo Maribora. — Tajnik I.

SK Ilirija (Nogometna sekcija). Danes, v soboto ob 18. uri važen sestanek rezerve radi tekem dne 7. t. m. v kavarni «Evropa». Izrecno se pozivajo na sestanek gg. Kreč, Žitnik, Kušar, Volkar, Košenina, Vrhovnik in Vrtačnik. — Sestava moštev za tekme 7. t. m. v članski knjigi. — Seja načelstva sekcije danes ob 18.45 v «Evropi». — Načelnik.

ASK Primorje (Nogom. sekcija). Danes, v soboto, naj bodo vsa moštva že ob 13. uri na igrišču. Seboj prinesti vso opremo. Jutri, v nedeljo, igra I. moštvo v Karlovcu. Sledeči igralci naj se sigurno udeleže sestanka ob 20. v klubovem lokalu: Erman I. in II., Pečnik, Slamič, Jančigaj, Zemljak, Vindiš, Pišek, Čamernik, Poduje Š., Čebohin, Uršič, Bervar, Glavič. Opremo za Karlovec naj vzame vsak seboj: dres bel, hlačke črne. Odhod v nedeljo zjutraj ob 6. z glavnega kolodvora. — Tajnik.

ASK Primorje (Lahkoatletska sekcija). Danes startajo na juniorskem mitingu Ilirije atleti Corradini, Luschan, Petkovšek, Stupica, Žorga, Pintarič, Kandus, Medica; na mitingu Jadrana: Slamič, Podobnik, Močan, Zrimšek, Vukmanović, Slapničar, Perko, De Reggi II., Korče, Bervar. Prvi morajo biti na igrišču Ilirije ob 13.45 uri, slednji ob 14.45 uri. — Načelnik.

SK Slavija obvešča svoje članstvo, da se vrši klubov izredni občni zbor v nedeljo, 21. t. m. Dnevni red: Izpremememba klubovih pravil. Čas in kraj se določita kasneje. — V soboto, 6. t. m. ob pol 8. zvečer v gostilni Štor v Vodmatu sestanek vseh nogometašev. Važno radi tekmovanja za Gosposvetski pokal.

Tekme novih ljubljanskih klubov. Tekom tedna so odigrali novoprijavljeni ljubljanski klubi nekaj poizkusnih tekem, pri katerih se je opazilo, da posedujejo nekateri od njih v svoji moštvih precej dober materijal. Izidi tekem so sledeči: ASK Primorje rez. : SK Slaven 4 : 1 (1 : 0), SK Mars : SK Slovan rez. 1 : 0 (0 : 0), SK Zora : SK Svoboda rez. 2 : 0 (0 : 0), SK Zmaj : SK Natakar 5 : 3 (0:0), SK Slovan rez. : SK Zmaj 9 : 1 (4 : 0).

ŽSK Hermes. Distančni tek na 10 km se vsled tehničnih ovir odgodi na 14. XI. 1926. — Odbor.

ŽSK Hermes. Širša seja upravnega odbora se vrši v pondeljek dne 8. t. m. ob 20. v klubskem lokalu. Pozivam vse gospode, da se iste zanesljivo udeleže, ker je dnevni red zelo važen. — Predsednik.

Gospodarstvo

Lira in naši trgovci s tekstilnim blagom

Močan dvig italijanske lire je imel pretežno ugoden vpliv na jugoslovensko gospodarstvo, ker se je s tem krepko poživil naš izvoz v Italijo, ki bi bil seveda še večji, če bi bilo pri nas na razpolago zadostno število vagonov. Zlasti naši lesni trgovci so izkoristili dobro pozicijo lire. Mnogo gre v Italijo tudi živine in žita. Na drugi strani pa se je zaradi dviga lire znatno zmanjšal naš uvoz iz Italije.

Dvig lire pa nima za naše gospodarstvo samo dobrih strani, temveč tudi nekaj slabih. Z dvigom lire so hudo prizadeti oni naši uvozniki iz Italije, ki imajo še neporavnane račune z italijanskimi dobavitelji iz časa, ko se je mednarodna vrednost lire nahajala na nizkem nivoju. To so večinoma veletrgovci s tekstilnim blagom, ki so sklenili kupčije v lirah v onem času, ki je bil glede na stanje lire napram dinarju za kupčijo prav ugoden. Tekom dveh mesecev pa je lira krepko porasla in ugodna kalkulacija je padla v vodo. Le redki so oni trgovci, ki se jim je posrečilo pravočasno stornirati naročila. Posebno hudo so prizadeti trgovci, ki so po cenah, kalkuliranih na podlagi nizkega stanja lire, blago že prodali, sedaj pa bodo morali odšteti podražene lire.

Kakor se ceni, znaša izguba naših slovenskih uvoznikov, ocenjena na podlagi sedanjega stanja lire, okrog 10—12 milijonov dinarjev. To je za malo Slovenijo znatna vsota, ki pa se bo, kakor je upati, zmanjšala, ker je verjetno, da se lira ne bo vzdržala na tako visokem stanju, a pretežni del inozemskih dolgov tekstilne branše je plačljiv v novembru in decembru.

Upanje na oslabljenje lire je seveda samo upanje, ki sicer temelji na danih pogojih, toda, kakor je znano, Italija umetno dviga liro kljub neugodnim gospodarskim momentom. Sedaj je samo vprašanje, ali bodo deflacijske mere in intervencije italijanske vlade začasno močnejše kakor kritične gospodarske razmere v Italiji. Z dvigom lire je izvoz Italije silno padel, a uvoz se povečal, kar bo že itak velik primanjkljaj italijanske trgovinske bilance še povečalo. Zaradi padanja izvoza iz Italije se je kriza italijanske industrije še poostrila in italijanski industrijci so zaradi tega proti nadaljnemu dviganju. Tudi v italijanskih bančnih krogih so naziranja, da je lira mnogo previsoko ocenjena in da bi se morala njena mednarodna vrednost znižati na ono stanje, ki odgovarja pasivni trgovinski bilanci Italije, odnosno občnemu italijanskemu gospodarskemu položaju.

Mogoče bodo ugovori italijanskih gospodarskih krogov uverili merodajne činitelje, da ne gre tako viharno in tako hitro dvigati lire, ker se s tem dela nepopravljiva gospodarska škoda. Načrt, da se dvigne tekom dveh mesecev italijanska valuta v razmerje 100 lir za 1 funt šterling in se na tej višini stabilizira, bo italijanska vlada pač opustila, ako ne želi gospodarskega samomora.

Težka škoda, ki so jo utrpeli naši uvozniki, predvsem veletrgovci s tekstilnim blagom zaradi italijanskega eksperimentiranja z liro, naj se uvažuje na onih mestih, ki odmerjajo davke, saj tudi drugače tekstilna branša v Sloveniji nima prav nič lepih izgledov, ker konzum tekstilij zelo pada zaradi kritičnega gospodarskega stanja kmetskega prebivalstva.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (5. t. m.). P š e n i c a: baška, 1 vagon 287.50; baška, Tisa, 10 vagonov 297.50. O v e s: baški, 1 vagon 150. T u r š č i c a: baška, stara, 1 vagon 272.50; baška, stara, 1 vagon 185; sremska, sušena, 3 vagoni 157.50; banatska, 2 vagona 130; banatska, sušena, 5 vagonov 155; banatska, stara, 1 vagon 170. O t r o b i: baški, v jutastih vrečah, 2 vagona 112.50. Tendenca nespremenjena.

Svinjski sejem v Mariboru (5. t. m.). Dogon 271 svinj in 2 kozi. Povprečne cene so bile: prasci 5—6 tednov stari 55—100, 7—9 tednov 125—150, 3—4 mesece 250—300, 5—7 mesecev 380—400, 8—10 mesecev 500—550, 1 leto stari 850—1100 Din. Kg žive teže 9.50—10, kg mrtve teže 15—17 Din. Kupčija je bila srednja, prodanih je bilo 145 svinj in 1 koza.

Dunajska borza za kmetijske produkte (4. t. m.). Ameriški tečaji nespremenjeni. Budimpeštansko tržišče čvrsto. Zaradi čvrstoče v Budimpešti je bilo temeljno razpoloženje na Dunaju prijaznejše, vendar ni bilo pravega veselja za nakupovanje. Uradne notice so ostale brez vsake spremembe.

= **Hausse francoskega franka** traja že nekaj dni brez prestanka. V Curihu je deviza Pariz od (srednji tečaji) 16.525 v sredo poskočila na 17.075 v četrtek in 17.30 včeraj. V četrtek je dosegla za kratko časa že tečaj 17.60. To pomeni napram doslej najnižjemu tečaju za francoski frank (20. julija 1926 je notirala deviza Pariz v Curihu 10) več kakor 75odstotni skok. Na enak način krepko se je popravljal francoski frank doslej samo enkrat, in sicer l. 1924. na podlagi znane Morganove intervencije.

= **Konferenca o vprašanju, kako bi bilo porabiti fond pri ministrstvu za socijalno politiko iz prispevkov, pobiranih na temelju naredbe od 28. decembra 1922**, se je vršila 4. t. m. na poziv Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Posvetovanja, ki ga je vodil provizorni predsednik gosp. Ivan Schrey, so se udeležili: odposlanec velikega župana za ljubljansko oblast g. dr. Suhač, zastopnik velikega župana za mariborsko oblast g. dr. Majcen, v imenu občine ljubljanske vladni komisar g. A. Mencinger in dr. R. Fuks, župan mariborski g. dr. Leskovar, tajnik Delavske zbornice g. Filip Uratnik, ravnatelj g. dr. Bohinc kot predsednik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, g. dr. Golia kot predsednik Zveze industrijcev, podpredsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Ogrin in zbornična tajnika gg. dr. Windischer in dr. Pless. Po uvodnih poročilih gospoda dr. Frana Windischerja in gosp. Filipa Uratnika o stanju tega vprašanja in o dosedanjih prizadevanjih na tem polju, se je razvila živahna razprava, v katero so posegli zlasti gg. dr. Leskovar, Uratnik, dr. Windischer, dr. Suhač, dr. Majcen, vladni svetnik Mencinger, dr. Fuks, Ogrin in dr. Golia, je obvladala soglasnost v mnenju, da je umestno držati se pri tem vprašanju glede uporabe fonda teritorijalnega načela. Želeti je, da se čim prej aktivira predmetni fond, katerega bi bilo tako glede že nabrane svote kakor glede prihodnjih nabirkov porabljati dvodelno, in sicer na eni strani za podpiranje brezposelnih neposredno, na drugi strani pa na ta način, da bi se pospeševala s tem denarjem gradba malih in delavskih stanovanj, samskih domov, zavetišč.

= **Sloveniji grozi pomanjkanje sladkorja.** Kakor izjavljajo v poučenih krogih, imamo v Sloveniji še za kakšnih 10 dni sladkorja v zalogah. Čim bodo te zaloge konzumirane, je prav možno, da bomo ostali nekaj časa brez sladkorja, ker železniška uprava ne daje našim sladkornim tvornicam vagonov za prevoz sladkorja, ali pa bodo morali naši uvozniki dobivati sladkor iz Trsta. Pomanjkanje vagonov nam torej ne samo manjša izvoz, temveč nam grozi celo povečati uvoz.

= **Občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani.** V četrtek 18. t. m. ob 1. popoldne bo v Celju izredni občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug z naslednjim dnevnim redom: 1.) Volitev Zveznega odbora in pregledovalcev računov. 2.) Sklepanje o izpremembi zveznih pravil. 3.) Slučajnosti. Istega dne ob 10. dopoldne bo v Celjskem domu **predkonferenca** trgovskih gremijev in zadrug, na kateri se bo razpravljalo o predlogih za izpremembo zveznih pravil, da se po možnosti doseže še pred občnim zborom sporazum v tem vprašanju.

= **Podpisovanje delnic Obrtne banke SHS** se bo začelo, kakor smo že poročali, s 1. decembrom t. l. in bo trajalo do 15. januarja 1927. Osnovna glavnica znaša 75 milijonov dinarjev, od katere se bo najprej vplačalo 37.5 milijona dinarjev. Nominala delnic je 200 Din.

= **Nov borzni svet zagrebške borze.** Borzni svet zagrebške borze, izvoljen na zadnji glavni skupščini, se je konstituiral tako, da je za predsednika izvoljen dr. Stanko Šverljuga, za podpredsednika pa Samuel Alexander in Branko Ladjević. Za predsednika razsodišča je izvoljen dr. Nikola Kostrenčić, a za podpredsednike Oskar Weiss, Bernhard Löwinger in Nikola Čuk.

= **Zakon o hipotekarnih kreditih.** V ministrstvu za trgovino in industrijo je odrejena posebna komisija, ki bo izdelala načrt zakona o hipotekarnih kreditih. Po tem načrtu bo lahko prihajal v našo državo tudi inozemski kapital kot hipotekarni kredit.

= **Kotiranje belge na naših borzah.** Iz Beograda poročajo, da je bila Narodna banka brzojavno obveščena o uvedbi nove belgijske valutne edinice belge. Ker inozemske borze že kotirajo belgo, je Narodna banka odredila, da jo morajo kotirati tudi naše borze.

= **Revizija avstrijsko - češkoslovaške trgovinske pogodbe.** Z Dunaja poročajo: V avstrijskih gospodarskih krogih vlada mišljenje, da avstrijsko - češkoslovaška trgovinska pogodba v sedanji obliki nikakor ne odgovarja avstrijskim potrebam. Zato se vedno češče čujejo glasovi, ki zahtevajo že napovedano revizijo, ki pa se neprestano zavlačuje. Sedaj se je češkoslovaška vlada izjavila pripravljena za pogajanja, ki naj bi se začela 8. januarja 1927.

= **Bančni konkurz v Milanu.** Nad milansko banko Aughiossola je razglašen konkurz. Pasiva znašajo 5 milijonov lir proti 4 milijonom lir aktiv.

Borze

5. novembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) V r e d n o t e: investicijsko 73—0, Vojna škoda 330—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 194—198, Ljubljanska kreditna 145 do 145 (145), Merkantilna 95—97, Prištediona 865—868, Kreditni zavod 165—175, Strojne 70—0, Vevče 102—0, Stavbna 55 do 65, Šešir 104—0. — B l a g o: Zaključki: bordonali, 28/28, od 6—12 m, fco meja, 1 vagon 310—310 (310); hrastova drva, suha, zdrava, metrska, 10—15 % okroglic, fco Postojna tranzitno, 16 vagonov 23—24 (23—24); turščica, umetno sušena, pariteta slovenska postaja, 1 vagon 205—205 (205). Povpraševalo se je po hrastovih podnicah, smrekovih in jelovih hlodih ter lanenem semenu brez ponudb. Ponudbe v kmetijskih pridelkih brez povpraševanja.

ZAGREB. Na tržišču zasebnih vrednot položaj nespremenjen; le Šećerana Osijek je popustila na 400. Vojna škoda je slabša. Promptna se je trgovala po 334 napram 336 včeraj. Večji promet je bil v agrarnih po 43—44. — Na d e v i z n e m tržišču ni bilo večjih sprememb. Nekaj živahnejši je bil promet v devizi na Pariz, ki je mednarodno čvrsta. Začel se je Pariz trgovati po 188, tekom borze je dosegel 192, a končal je na tečaju 190. Italija se je tekom sestanka popravila od 242.5 na 244. Skupni devizni promet 9 milijonov dinarjev. Notirale so d e v i z e: Dunaj izplačilo 798.5—801.5, Berlin izplačilo 1346.5—1349.5, Budimpešta 0.07945 do 0.07975, Italija izplačilo 242.86—244.86, London izplačilo 274.55—275.35, New York ček 56.535—56.735, Pariz izplačilo (zaključki 188, 191, 192, 190), ček 187.52—189.52, Praga izplačilo 167.6—168.4, Švica izplačilo 1092.75—1095.75; v a l u t e: lira 238—240; e f e k t i: bančni: Eskomptna 100—100.5, Poljo 15—16, Kreditna Zagreb 100—101, Hipo 56.25—57, Jugo 95.5—97, Obrtna 50 do 52, Prištediona 865—867.5, Ljubljanska kreditna zaključek 150, Narodna 4250—0; industrijski: Dubrovačka zaključek 420, Gutmann 250—260, Slavonija 34—34.5, Vevče 105—0, Šećerana Osijek 400—415; državni: investicijsko 77.5—78, agrarne 43.75—44, Vojna škoda, promptna 334—334.5, za november 335—336.5, za december 337—339, kasa 334—34.5.

BEOGRAD. D e v i z e: Dunaj 799—800, Berlin 1347.5—1348, Bruselj 0—800 (1 belga = 5 papirnatih belgijskih frankov), Budimpešta 0.0796—0.0797, Bukarešta 29.75—0, Italija 244.5—245.5, London 274.9—274.95, New ork 56.61—56.63, Pariz 188.5—189.25, Praga 167.9—167.95, Švica 1094—1094.25.

CURIH. Beograd 9.1425, Berlin 123.325, New York 518.75, London 25.14, Pariz 17.30, Milan 22.25, Praga 15.36, Budimpešta 0.007265, Bukarešta 2.7625, Sofija 3.7425, Dunaj 73.175.

DUNAJ. D e v i z e: Beograd 12.48—12.52, Berlin 168.25—168.75, Budimpešta 99.23 do 99.53, Bukarešta 3.77—3.79, London 34.3125 do 34.4125, Milan 30.28—30.38, New York 707.95—710.45, Pariz 23.19—23.29, Praga 20.9725—21.0525, Sofija 5.1025—5.1425, Varšava 78.60—7910, Curih 136.50—137; v a l u t e: dinarji 12.48—12.54, dolarji 706.30 do 710.30.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.525, v Berlinu 7.413, v Londonu (popoldne) 275, v New Yorku (4. t. m. po borzi) 1.76 in tri četrtinke.

Iz življenja in sveta

Jubilej velikega dnevnika

«Newyork Times», menda največji ameriški dnevnik, je nedavno dopolnil 75. leto svojega izhajanja. Jubilej je proslavil s tem, da je svoji redni številki (obsegujoči 200 strani) priložil slavnostno prilogo s 64 strannmi. Tu je s pravo ameriško odkritosrčnostjo opisana zgodovina lista in njegovih borb, dokler se ni povzpel na današnjo višino.

«Newyork Times» se v navadnih dneh tiska v 360.000 izvodih, ob nedeljah pa iznaša naklada 600.000 Celokupni letni dohodki iznašajo 25,000.000 dolarjev. Letno se potroši 90.373 ton papirja, ki stane 6.965.421 dolarjev, tiskarskega črnila pa 3.667.960 funtov.

Uredništvo šteje 458 članov, uprava 801, tiskarna 1697. Vsi ti uslužbenci prejemajo letno okroglo 7 milijonov dolarjev.

Nedeljska številka «Newyork Times» ima povprečno 218 strani. V lanskem letu (1925.) je bilo v celoti tiskanih 11 milijard 57 milijonov 677.112 strani tega lista. Redakcija prejema dnevno okrog 100.000 besed potom brzojava z vseh delov sveta. Samo stroški brzojavnih poročil iznašajo letno pol milijona dolarjev. Razen tega vodi uredništvo dnevno okrog 6150 telefonskih razgovorov in dobiva okrog 5000 pismenih pošiljk. Na vsak mali oglas pride povprečno okrog 15.000 odgovorov, ob nedeljah celo 35.000. Lani je samo v malem oglasniku bilo tiskanih nad 30 milijonov vrstic.

Največja plodovitost

Govoriti hočemo tu le o številu duševnih proizvodov nekaterih znamenitih ljudi, ne glede na vrednost vseh teh del.

Leonardo da Vinci, ki ga javnost pozna kot slavnega slikarja, ki pa je bil po poklicu iznajditelj, inženjer in fizik in je slikal takorekoč le mimogrede, je bil eden najplodovitejših pisateljev vseh časov. Napisal je 120 knjig. Mnoge izmed njih se niso ohranile, kakor ne marsikateri njegovi kipi in slike. Imamo pa še danes od njega tisoče listov z razpravami, osnutki in preračuni.

Raimundus Lullus (rojen leta 1235.), ki je spisal «Ars magna Lulli», nekdaj visoko čislano filozofsko delo, je bil eden največjih mnogopiscev. Spisal je najmanj 500 del bogoslovne, modroslovne in alhimistične vsebine. Po drugih virih je plodoviti Lullus napisal ogromno število 4000 del.

Produkcija španskega pisatelja Lope de Vega je bila po svoji plodovitosti znana daleč preko meja njegove domovine. Po njegovem lastnem računu je spisal do l. 1631. nad 1500 komedij in 400 manjših oderskih izgrokazov. Okoli 500 se nam jih je ohranilo, medtem ko se je večina izgubila. Razen tega je isti avtor napisal ogromno množino del pripovedne, lirske in poučne vsebine, ki tvorijo v madridski celotni izdaji njegovih del 21 knjig.

Tudi ženijalni Vegov rojak Calderon je bil zelo plodovit pisatelj. S svojimi dramatskimi deli je prekoračil število 200.

Francoski romanopisec Honoré de Balzac je v svojem dela polnem življenju napisal 90 romanov in novel, ki tvorijo skupaj knjižnico 120 knjig.

Aleksander Dumas starejši je napisal trikrat toliko kakor Voltaire, čigar dela obsegajo okoli 100 zvezkov. Norčevali so se iz njega ter dejali, da nihče ni čital vseh Dumasovih del — niti Dumas sam ne. Stvar je pa v istini treba vzeti resno. Anekdota pripoveduje, da je Dumas mirno dejal o nekem romanu, ki je izšel pod njegovim imenom: «Je l'ai signé, mais je ne l'ai pas lu.» (Podpisal sem se nanj, toda čital ga nisem). Katalog njegovega založnika Lévyja ima natančno 300 del od Dumasa starejšega in ta katalog ni popoln!

Med učenjaki moramo najbolj občudovati velikega matematika Leonharda Eulerja. M. Cantor piše v svoji monumentalni zgodovini matematike o njem naslednje: «Težko bi našli kako panogo matematike, v kateri Euler ne bi bil deloval in to delovanje je pri njem vedno imelo naravnost velikanski uspeh. Celotna izdaja vsega, kar je bil Euler napisal, bi obsegala najmanj 2000 tiskanih pol.» To bi bilo več kakor 30 knjig največjega leksikonskega formata, kjer se obravnavajo vrstico za vrstico najtežji problemi z največjo natančnostjo!

Tudi nemški naravoslovec Aleksander von Humboldt je bil veleproducent. Omenimo samo opazko profesorja Leunisa, ki l. 1856. na kratko poroča: «Humboldtova zbrana dela stanejo okoli 3000 tolarjev.»

K sklepu omenimo še žensko, francosko pisateljico George Sand. Pariška celotna izdaja njenih del obsega 109 knjig. Založnik je imel dvajset let dela dovolj, da je tiskal, kar je ta pisateljica pisala. Sandova je pisala pravzaprav neprestano, ali vsaj tako zdržema, da moremo komaj razumeti, kje si je poleg pisanja romanov vzela časa za romane, ki jih je sama doživljala. Pravili so o njej, da je ob dveh ponoči, ko je ravnokar končala en roman, takoj položila pred se na mizo nov zavitek belega papirja, da napiše prvo poglavje novega romana.

Senzacijonalna zakonska drama angleškega magnata

London ima veliko senzacijo. V četrtek zvečer so našli znanega industrijskega magnata Roscoe Brunnerja in njegovo ženo ustreljena na stanovanju njune hčerke princese Lichtensteinske. Umor ali samomor? Motivi so zaenkrat neznani.

Zakonca sta še zvečer ob 7. mirno večerjala ter za pol 8. naročila avto. Ko pa ju še ob 10. ni bilo na spregled, sta kuhar in šofer stopila v obednico in ju našla mrtva: gospo s prestreljeno glavo, dočim je Brunner imel rano na prsih in je v rokah krčevito držal samokres.

Roscoe Brunner je bil predsednik trusta, ki se je prejšnji teden osnoval s kapitalom 26 milijonov funtov šterlingov ter je nameraval v svetovni konkurenci potolči nemško kemično industrijo barv in eksplozivov. Njegova hči se je lani poročila s princem Andrejem Lichtensteinskim, s katerim se nahaja na potovanju okoli sveta, a za ta čas sta se stara dva naselila v njuni palači, kjer sta končala v misterijozni smrti. V Londonu domnevajo, da je Roscoe Brunner ustrelil svojo ženo in nato sebe v hipni blaznosti.

Smrt čudežnega rabina

Ves pravoverni židovski svet je pretresla vest o smrti čudežnega rabina Rockacha, ki je bival v malem gališkem kraju Bielcu. Njegova modrost in čudodelna priprošnja pri Jehovi sta že pred leti proslavila njegovo ime, a po vojni je njegovo hišo obiskovalo na tisoče židovskih romarjev od blizu in daleč.

Ko je začel bolehati in je zadnje tedne moral v postelj ni bilo molitvam, petju in ceremonijam kraja. Rabbi Rockach pa je vseeno pred par dnevi za vekomaj zatisnil oči. Pogreb se je izpremenil v velikansko židovsko manifestacijo, saj se je iz vse Poljske zbralo okrog 20 tisoč Židov in je železniška uprava morala dati na razpolago posebne vlake. Židovski listi so priredili posebne izdaje s pretresljivimi nekrologi in kilometrskimi opisi rabinovega življenja.

Vsi hvalijo njegovo skromnost. Vendar pa se je okrog čudodelnega rabina tekom zadnjih let zbralo toliko premoženja, da je imel uslužbenih 30 ljudi. Zanimivo je, da je oskrbniške posle celega imetja vodil bivši avstrijski častnik Sinaja, med vojno poveljnik garnizije v Munkacsu. Izprva katoličan, je bil po prevratu (ko je izgubil službo) tako očaran od rabinove čudodelnosti, da je prestopil v židovsko vero, se naučil hebrejščino in postal tajnik svojega mojstra. Bivši avstrijski oficir in vsemogočni mestni poveljnik, ki prestopi v židovstvo, se naučj hebrejščine in postane ponižni služabnik skromnega rabbija — to je pač zadosten dokaz čudodelnosti pokojnega Rockacha.

General Wilhelm Heye,

novi komandant nemške Reichswehr, ki je prevzel to mesto po odstopu generala von Seeckta.

× *Rdeča princezinja.* Te dni so imeli avstrijski socijalni demokrati veliko zborovanje v Lincu. Po zanesljivih poročilih se je udeležila tega shoda tudi Elizabeta Windischgrätzova, vnukinja cesarja Franca Jožefa. Dama je baje prav krepko pritrjevala izvajanjem govornikov, in Franc Jožef se je pri tem gotovo obračal v Kapucinski kapeli.

Črne suknje

za žalne ali druge primerne prilike si morete takoj omisliti, treba Vam je le stopiti k trvrdki DRAGO SCHWAB, Ljubljana, ki v vsakem pogledu najcenejše postreže.

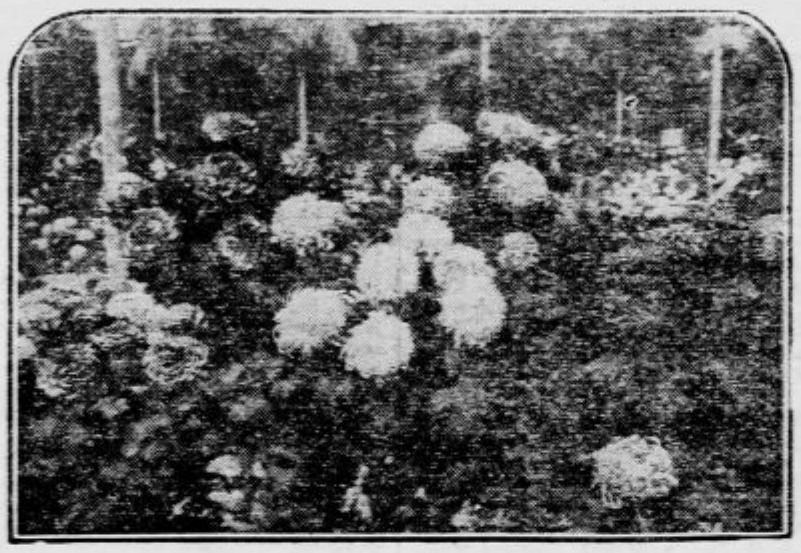

Izložba krizantem

v Parizu, ki jo je prošlo nedeljo otvoril predsednik francoske republike Doumergue v palači na Cours-la-Rein, kjer je bila v oktobru nameščena navtična razstava.

Popolnoma novo! **Prvič v Ljubljani!**

Monumentalni film iz dobe, ko je stal Rim na višku bogastva, slave in razkošja, obenem pa na robu propada. V glavni vlogi tiran, «umetnik», komedijant in rimski cesar

NERO

Veličastne in grozne slike iz Neronovega kraljestva: Razposajenošt in ponočne prireditve na kraljevem dvoru, plesi, zabave, igre, dirke na četverovpreženih vozovih v amfiteatru, »dajte nam kruha in igre«, levi v areni, srdita borba kristijanov, vulkan bluje ogenj, Rim v plamenih, zmaga Križa, lepa Marcija vzbudi vročo ljubezen v rimskem plemiču.

Monumentalno! Razkošno! Kolosalno! Napeto!

Predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Ne zamenjajte tega filma z že predvajanim filmom «Quo vadis»?

Predprodaja vstopnic od ½ 11. do ½ 1.

ELITNI KINO MATICA najugodnejši kino v Ljubljani. Tel. 124

Sokolstvo

Prvi december — sokolski dan

II. jugoslovenski sokolski sabor v Zagrebu je določil, da praznuje jugoslovensko Sokolstvo državni praznik ujedinjenja kot svojo sokolsko slavo. Tega sklepa se je dosedaj ogromna večina vseh sokolskih društev strogo držala ter je priredila na dan svoje slave zelo lepo uspele akademije, predavanja, itd. Čisti dohodek sokolske slavnosti pa so društva glasom sklepa poslala savezni blagajni. Najvažnejši dohodek na sokolski slavi pa je vedno bila svečana zaobljuba novega članstva.

Letošnji sestanek sokolskih prosvetarjev v Beogradu je določil predavalni tema za sokolski dan prvega decembra izredno važno snov: Sokolski naraščaj, bodočnost naroda in države. Resnica je, da posveča Sokolstvo skrbi za naraščaj precejšno pozornost, vendar še daleko niso izčrpana vsa sredstva niti za pridobivanje novih vrst naraščaja niti za naraščajsko vzgojo samo. Oni naši bratje, ki so se nekako specijalizirali za naraščajsko vzgojo, delajo dalje na tem vprašanju, njihov trud gre vedno dalje v smeri, da se vzgoji naraščaj tako, da bo ob vstopu v članske vrste boljši kot sedanje članstvo. Saj bo s tem organizacija samo pridobila. Ako pa hočemo doseči ta cilj, moramo po vseh društvih čim najbolj poglobiti zmisel za vzgojo naraščaja. Znan je svoječasni sklep, da mora vsako sokolsko društvo imeti svoj naraščaj in deco; znano pa je tudi, da marsikatero društvo tega še nima ali pa se prav malo briga za stalno in nepretrgano vzgajanje poverjenega naraščaja. Prav potreben in umesten je bil tedaj sklep prosvetnih delavcev v Beogradu, da ponovno postavijo vprašanje naraščaja na dnevni red.

Na sokolski dan se bo vršila zaobljuba novega članstva. To velja za vse v letu 1926. novovstopivše članstvo, ki je svojo poskušno dobo prestalo. Savez je razposlal na vsa društva tozadevno okrožnico, ki so jo društva prejela. V češkoslovaškem Sokolstvu je postala nekaka navada, da se pred svečano zaobljubo novega članstva vrši še eno ali dvodnevna prosvetna šola, ki seznani nove člane s sokolskimi pravili in predpisi, z ustrojem sokolske organizacije in seveda tudi s sokolsko ideologijo kot tako. Prepričani smo, da bo tudi mnogo naših društev napravilo isto. Potrebno pa je, da store to vsa društva! Skrb društvenih prosvetarjev bodi, da pristopi članstvo k zaobljubi dobro pripravljeno, da ve, zakaj stopa v sokolsko organizacijo in da je točno poučeno o svojih pravicah in dolžnostih.

Kakor smo že uvodoma omenili, je navadno spojeno predavanje in pa članska zaobljuba s svečano akademijo ali slično resno prireditvijo, katere čisti dobiček pripada savezni blagajni. Izkušnje nas uče, da je mnogo društev s prav skromnimi sredstvi priredilo finančno zelo uspele proslave, druga društva pa so ravno radi prevelikih priprav in vsled prevelikih stroškov le slabo odrezala v tem oziru. Mnenja smo, da mora proslava uspeti, ako društvo napravi celo prireditev popolnoma v lastni režiji. Kakor hitro pa se posluži samo radi zunanjega bleska cele prireditve tuje pomoči, pa ne uspe. Zato manj zunanje forme, pač pa več notranje sile posvetite naši slavi. Članstvo veliko bolj ceni prisrčno, bratsko prireditev kot pa samo napihnjeno zunanjost, ki gre mimo nas brez globljih uspehov.

Dolžnost nam veleva, da temeljito pripravimo celokupno članstvo na sokolsko slavo prvega decembra. Ob tej priliki se hočemo spominjati dneva, ko je bila ujedinjena naša domovina po tolikih težkih dnevih robovanja. Veselje naj preveva tedaj naša srca, z radostjo pozdravimo ta dan vse one nove brate, ki stopajo v naš krog, da nam pomagajo pri nadaljnem delu; vsi skupaj pa imejmo v mislih naš naraščaj, ki mu moramo in hočemo posvetiti vse naše najboljše, da bo z ljubeznijo v srcu sledil vzgledom starejšega članstva v prid naše organizacije. —r.

Sokolski dom na Taboru

Krasna stavba, ki se dviga ob Škofji ulici, Sokolski dom na Taboru, je od zunaj dovršena. Okrog doma se polaga trotoar in urejuje ostali prostor, tudi stopnjice pri glavnem vhodu bodo kmalu popolnoma dovršene. Zunanje lice je torej dobilo svojo končno sliko, ki je bližnji okolici v kras, mestu in naši sokolski organizaciji pa v ponos.

Pa tudi notranjščina taborskega doma je od dne do dne bolj dovršena. V suterenu sta obe oblačilnici za člane in članice že davno izgotovljeni ter se že uporabljata kot predavalnic in za druge potrebe. Hišnikovo stanovanje v tem delu je že uporabljeno, kmalu bo izdelano tudi lepo in prostorno kopališče. Visko pritličje je na severnem traktu ter ga že uporabljajo razni odseki za obdržavanje svojih sej. Tu je več sob na razpolago, tako, da imajo odseki možnost istočasno vršiti svoje delo. Tudi stanovanja v tem delu poslopja so že zasedena.

Glavni kompleks cele stavbe — telovadnica —s postranskimi prostori se nahaja v poslednjem stadiju dovršitve. Tesarji postavljajo stalni oder, mizarji dokončavajo vrata, ki delijo glavni prostor med obema stranskima prostoroma in ko bodo položena parketna tla, bo dvorana izročena svojemu namenu, kar se izvrši še tekom meseca novembra na slovesen način.

Otvoritev dvorane na Taboru je zamišljena v večje mobsegu ter bo članstvo pri tej priliki tako v telovadnem kakor v prosvetnem delu pokazalo svoje uspehe. Telovadnica kakor tudi ostali odseki vršijo resne priprave za to prireditev, ki obeta biti v sokolskem pogledu na vrhuncu in prava elit na zabava, saj bo že dvorana po svoji velikosti in ličnosti impozantna, program pa raznovrsten in prvovrsten.

Sodelovanje so obljubili tudi razni glasbeni umetniki in bodo tudi koncertne točke nudile prvovrsten užitek.

Prosvetna šola Sokola I. na Taboru se nadaljuje prihodnjo soboto, dne 6. t. m. Predavata zopet br. dr. Seliškar o fizijologiji telovadbe in br. starosta dr. Pestotnik o zgodovini Sokolstva. Oba predavatelja nadaljujeta svoja interesantna izvajanja, s katerimi sta pričela preteklo soboto. Začetek je zopet točno ob 8. uri zvečer, in sicer v starem poslopju. Br. dr. Seliškar je svoje predavanje poživel z zanimivimi poizkusi in tako nazorno predočil težko temo našim poslušalcem. Tudi nadaljno njegovo predavanje bo v tej smeri ter bo za članstvo tembolj poučno in interesantno.

Prednjački zbor Ljubljanskega Sokola (Narodni dom) javlja, da je z novembrom pričela redna telovadba starejših bratov, ki se vrši vsako sredo od 18. do 19. ure. — Načelnik.

Češkoslovaško sokolsko društvo v Hamburgu praznuje letos svojo petintridesetletnico.

„Balilla“

Šolski zvonec je zapel in se razbegnil po oskem hodniku med razredi. Vrvenje otrok je ponehalo, kakor da je glas zvonca odrezal mladim neubogljivcem vso voljo do življenja. Hiteli so na svoja mesta in položili roke na predpisana mesta. Zadnji, ki je šele stal pred tablo, je slišal učiteljeve korake in podvizal v klop. Ostali so se mu smejali.

Vstopil je učitelj. Slovenska beseda, ki je do tistega trenutka v pritajenem govorjenju še vladala v razredu, je naenkrat potihnila. Otroci so se dvignili in iztegnili roke z ravnimi prsti, ki so stali v višini glave. Zdeli so se minijatura rimske množice, ki pozdravlja imperatorja. Pozdravlja pa zato, da dobi kruha in iger. In vendar je pozdravljala rimska množica prostovoljno, iz navade, ki jim je bila že prirojena. Ta minijatura stare rimske ulice, ni vedela, zakaj pozdravlja ali komu pozdravlja? Ali zato, ker zato ne dobi niti kruha niti igre? Ali zato, ker mora radi tega pozdrava dati še tisto, kar je prinesel v krvi na svet in tisto, česar se je napil z materinim mlekom?

Zdi se, kakor da podzavestno tli v otroških obrazih ironija te misli. Ta in oni se smeje pritajeno, tako, kakor bi se smejal, če bi oblekel obleko, ki mu ne pristoja.

Učitelj je majhen, črne, velike lase ima, ki mu štrle nazgor valovite in nažgane, kakor jih nosijo ženske na Filipinskih otokih. Oči so črne, obraz zarjavel, živo nasprotje otrok.

Sicilijanec je. In kakor da je pod skorjo nasmeha otrok zapazil žalitev, je trenutno vzkipela njegova južna kri. Zamahnil je z roko, naj sedejo.

Roke so se povesile, otroci so sedli. Učiteljev obraz se je uprl v tistega, ki je imel najizrazitejši smeh.

»Ti, kaj se smeješ?«

Ta se je dvignil in odprl usta. Mnogo besed ni razumel, a to je razumel. Smejal se je podzavestno, brez vzroka in se sam ni zavedal tega. Bogve, kaj se mu je dozdevalo smešno. Boja, pozdrav ali učitelj, ali pa vse skupaj. Vedel je, da ni storil prav, kar je storil po otroško, zato je zijal z drugimi učenci vred in čakal, kaj bo.

Nič ni bilo. Ali se je učitelj spomnil na nekaj drugega, ali pa je jeza minila. Zamahnil je z roko v drugič. Deček je sedel in se ozrl po součencih ter se nasmejal. Ko je bil greh že storjen, se ga je zavedel znova. Ne bi se smel smejati.

Pogledal je učitelja, ki ga ni opazil. Sedel je ta in izvlekel iz žepa nekaj popisanega. Dolg rjavkast papir je položil na mizo, pogladil z roko nastale gube. Nato je naslonil oba komolca na mizo, sklenil roke in pogledal izpod obrvi po učencih, ki so pričakovali.

»Čujte!« je dejal in meril, če so vse mlade oči pazljive. »Čujte! Kaj je »balilla« sem vam obrazložil že zadnjič. Balila so mladi fašisti, najpridnejši, najvrednejši sinovi velike in lepe Italije. To je mlado društvo, katere člani nosijo svoje lepe male uniforme, svojo zastavo. Kadar je kaka slavnost stopajo v sprevodu in pojejo pesmi. Kakor vojaki so. Oni se učijo ljubiti Italijo in če treba, tudi umreti zanjo.«

To je bil pričetek pouka, njegovo jedro, računstvo in slovnica, začetek in konec velike modrosti. Vseh besed učenci niso razumeli, vendar so razumeli njih pomen. Ni jim bil prvič tega razložil. Tiho so sopli in poslušali. Bilo jim je, kakor da ima priti nekaj težkega.

In res je prišlo.

»Tudi vas,« je nadaljeval učitelj, »je povabila domovina v svoje vrste. Zadnjič sem vas pozval,« je zvišal Sicilijanec svoj glas, »da pristopite v to mlado društvo. In mesto, da bi se razveselili tega in se dvignili vsi kot eden, se nihče ni oglasil.«

Nad razredom je visela mora. Ta hip se nihče ni upal dihati. Bilo je hujše kot tisti dan, ki ga je učitelj omenil s svojim zvišanim glasom.

Učitelj je govoril resnico. Po primernem uvodu jim je pred par dnevi stavil vprašanje: »Kdor pristopi v »balillo«, naj se dvigne.«

Nihče se ni dvignil. Niti eden ne.

Učitelj tedaj sam sebi ni verjel. Ali so ti dečki že možje? Poizkusil je znova: »Naj dvigne roko!«

Nihče ni dvignil roke. Tudi oglasil se ni nihče. Pridržana sapa v razredu je delala tišino, ki pa ni bila hujša kot sedaj. Tedaj je učitelj pobledel v svoji nemoči; danes je prišel nazaj. Ni resigniral. Ali ima novo orožje s seboj? Ozračje je bilo, kakor da ima razpočiti bomba.

Razpočila je...

»Povejte vašim starišem,« je dejal učitelj zopet z navadnim, skoraj ciničnim glasom, »da imam odlok, ki pravi,« (tu je znova zvišal glas) »da se morate vsi vpisati v »balillo.« Če bi se kdo ne vpisal, bo izgubil njegov oče službo.«

Otroci so molčali. Gledali so v učitelja, kakor da pričakujejo še novih besed. Le strahoma in postrani so poškilili drug na drugega.

»Anton Koren,« je poklical učitelj. »Kaj boš povedal doma?«

Deček se je dvignil. Ozrl se je po tovariših, a je našel istotako proseče, nemirne oči. V slabem jeziku in jecljaje je spravil na dan: »Doma bom povedal... da se moram vpisati v »balillo«... če ne bo oče ob službo...«

»Sedi!«

Pomena besed, ne imeti službe, niso razumeli do dna. Vsaj vsi ne. Le rahlo nakazana je bila v njihovem spominu. Spominjali so se na stavko. Tedaj so jedli le dvakrat na dan, nekateri celo samo po enkrat. To je trajalo le malo časa.

Iz te male lučke zavesti, kaj pomeni to, se je počasi dvigal plamen, ki je lizal v prsi in požiral srce. Od nekje so se oglasile številke, besede v tujem jeziku so plavale kot gnde prikazni pod stropom. Živa predstava učiteljeve grožnje je dobila okrutno obliko in zamamila mlado fantazijo.

Pijani so sledili pouku. Onemljeni so stopili na ulico. Kakor da so bili udarjeni s skrbjo že v materinem telesu, so se molče vlekli domov.

* * *

Pri kosilu je oče mračen mati je zaskrbljena. Zdi se, kakor da plava zli duh nad družino in se ne more ločiti od nje. Prilepil se je pod strop, skozi okna gleda, v brazde čela se je vkoval in še na krožniku je ter meša svojo grenkost v borno, težko prislužno jed.

Mati je trikrat hotela nekaj reči, trikrat je požrla besedo. Četrtič jo je vendarle spravila na dan in njen obraz se je započil kakor v strahu in joku ob enem.

»Povej, kaj naj reče. Danes mora povedati.«

Oče je molčal. Slišal je in razumel, a vendar je molčal, vedel je, kaj mora povedati njegov sin in kje. Če se vpiše v »balillo« ali se ne vpiše, in v šoli mora to povedati. Če se ne vpiše, izgubi on službo. On, žena in otroci bodo na cesti, in niti tako skromnega kosila ne bo več na mizi.

Kakor da je požrl pelin s to mislijo. Njegova črna roka je zajemala s kovinasto žlico, ki je že zadela na dno krožnika in vendar še ni bila nasičena. In vendar bi še tega ne bilo, če...

Ni končal misel. S telesom se je pričel boriti v njegovih mislih duh. Ali ni bolje biti lačen, kakor iztrgati svojega duha? Ali ni bolje stoje umreti, kakor poklekniti?

Kako hudo je, kadar pride duša med dva mlinska kamna, med kamen višje sile in telesne potrebe.

Oče je molčal. Ni mogel odgovoriti. Revolver na prsih bi ta hip ne bil spravil besede iz njega.

Karakteristična sličica z dežele

Kako je šola pri Sv. Ani izgubila svoje zemljišče

(Upit narodnega poslanca dr. Ljudevita Pivka na ministra prosvete.)

Beograd, 31. oktobra.

Posl. dr. Pivko je poslal ministru prosvete g. Trifunoviću sledeče vprašanje:

Dne 13. aprila 1894. je kupil krajni šolski svet pri Sv. Ani od Antona Baumana parcele 327/1, 327/2, 327/3, 328, 329 in 81/1 stavbišče. Na tem zemljišču je postavil novo šolo. Do l. 1901. je ostalo celo zemljišče v posesti šolske občine. Tega leta pa so odborniki krajnega šolskega sveta očividno pod vtisom cerkvi blizu stoječih oseb sklenili odprodati večji del posestva cerkovniku Mihaelu Stermiču, del parcele 327 in del parcele 328 pa cerkvi pri Sv. Ani v svrho postavitve mežnarije. Dali so napraviti po geometru Vodušku načrt in ga predložili okrajnemu šolskemu svetu v Cmureku v odobritev. Okrajni šolski svet je s svojim sklepom z dne 7. septembra 1903. sicer odobril kupno pogodbo, s katero je prodal kraj ni šolski svet del posestva Mihaelu Stermiču, odrekel pa je svojo odobritev kupni pogodbi, s katero se je hotelo prodati dve parceli in to 327/5 pašnik in 328/3 vinograd cerkvi in to z motivacijo, da te parcele šola nujno rabi.

Ko je prišel sedanji župnik Franc Letonja na faro pri Sv. Ani, je bila ena prvih njegovih skrbi, da je pri seji krajnega šolskega sveta zopet dosegel sklep, da se prodasta ti dve parceli cerkvi. Tudi v tem slučaju se je pridružil takratni krajni šolski svet pri Sv. Lenartu oziroma okrajno glavarstvo v Mariboru naziranju okrajnega šolskega sveta v Cmureku in je prepovedal prodajo. Parceli sta ostali seveda v posesti šole. Tudi naknadni poizkusi pri srezkem poglavarstvu so ostali brezuspešni.

Da doseže cerkev končno svoj namen in to proti volji oblasti, se je poslužila naslednjega sredstva: Dne 25. februarja 1925. je bilo sestavljeno v notarski pisarni Franca Štupice pri Sv. Lenartu pismo te-le vsebine:

«Na temelju priloženega situacijskega načrta z dne 4. V. 1901. je bilo prvotno zemljišče razprodano in parcelirano sledeče: 13. IV. 1894. 2.) 81/2 stavbišče, 327/3, 327/4 paša, katere parcele je pridobila šolska občina Sv. Ana na podlagi kupne pogodbe z dne 13. IV. 1894. 2.) 81/2 stavbišče, 327/4 pašnik, 328/1 vinograd, 329 pašnik, katere je pridobil Mihael Strmič. 3.) 327/5 pašnik, 328/3 vinograd, katere parcele so bile kupljene za cerkev pri Sv. Ani.

Prilikom sestave kupne pogodbe z dne 13. IV. 1894. so bile te parcele pomotoma dodeljene šolski občini pri Sv. Ani na Krem bergu.

Da si uredi *zemljeknjižno stanje* v smislu dejanskih razmer, dovoli krajni šolski svet pri Sv. Ani, da se parcele 327/5 in 328/3 bremena prosto odpišejo itd. Podpis: Franc Letonja, župnik, S. Rokavec in Anton Markuš kot cerkven ključarja. Zopet S. Rukavec in Franc Župec, uda krajnega šolskega sveta, Petar Gaj in Jakob Kukovec, uda cerkvenega konkurenčnega odbora.»

To listino sta potrdila zanašajoč se na resničnost vsebine škof Karlin in veliki župan. — Franc Letonja je na podlagi te listine dosegel, da je postala cerkev lastnica dveh šoli nujno potrebnih parcel in to brez kupne pogodbe.

Vprašamo, ali je slično postopanje dovoljeno? Ali je dovoljeno sestaviti listino, koje vsebinsko neresničnost so poznali vsi, ki so listino pri Sv. Lenartu sestavili in pod pisali?

Po stanju zemljiške knjige je jasno, da je kupila šola 13. IV. 1894 celo zemljišče Antona Baumana, ker so se parcele, katere si lasti sedaj cerkev, delile šele z načrtom z dne 4. V. 1901., iz katerega jasno izhaja, da so bile tudi danes podpisane parcele prodane 13. IV. 1894. šoli.

Iz zemljiške knjige izhaja, da je Miha Stermič kupil šele 1. IX. 1903. del svojega zemljišča od šole in da se tedaj leta 1894. ni pogajal niti on niti cerkev z Antonom Baumanom, ker je bila šola sama lastnica celega zemljišča kupljenega od Antona Baumana skozi celih 9 let.

Onemu, ki je sestavil to pogodbo, je tedaj bila očitno znana vsebinska neresnica pogodbenega pisma in to še tembolj, ker niti ne navaja sklepa krajnega šolskega sveta, s katerim bi se naj pooblastili zastopniki krajnega šolskega sveta k podpisu listine, ki dovoljuje slično odlastitev. Važno vlogo igra pri tem župnik Franc Letonja, ki je poznal kot član krajnega šolskega sveta ves pravni položaj. Naše mnenje je, da ni dovoljeno na tak način voditi za nos cerkveno in prosvetno višjo oblast in oškodovati premoženje šole.

Iz vsega je jasno, da nastopa g. župnik Franc Letonja kot član krajnega šolskega sveta fraudulozno napram interesom šole. On je izzval vedoma napačen akt, ki je zavedel v zmoto cerkveno in prosvetno nadzorno oblast. Vprašanje je, ali poleg moralne odgovornosti ne obstoji tudi civilna odgovornost za škodo, eventualno tudi kazenska odgovornost. Vsekakor se pa mora vse storiti, da se reparira škoda, ki je povzročena šoli, kajti zastopnik cerkve se ne more pozivati na zemljeknjižno stanje, izvzano mala fide z nepravičnim trikom.

Vsled tega mi je čast vprašati g. ministra prosvete: Kaj je pripravljen storiti, da se šoli vrne na nekorekten način odsvojeno zemljišče? Ali je pripravljen storiti vse, da se pozovejo krivci na odgovornost?

Dopisi

VRHNIKA. V nedeljo ob 15. bo prvo predavanje Zveze kulturnih društev. Predaval bo v bivšem »Jantarju« g. prof. Dolžan, ki je pri nas že znan kot izboren predavatelj, o zanimivi temi: »Živalska duša«. Upamo, da poseti občinstvo zanimivo predavanje v velikem številu.

ZAGORJE OB SAVI. Tukajšnja podružnica Jugoslovenske Matice priredi v nedeljo, dne 7. novembra glasbeni koncert, ki ga proizvaja zagorska »Rudniška godba« pod spretnim vodstvom novega kapelnika, g. Srečka Godine. Koncert bo v dvoranu Sokolskega doma od 20. ure naprej. K prireditvi vabimo vsa tukajšnja in sosednja društva ter poedince, člane in nečlane. Dokumentirajte ob tej priliki svojo narodno zavednost in zrelost, ter pokažite resnično umevanje in bratsko ljubezen do svojih bratov, ki trpe pod kleščami nas zatirajočih zavidnežev! Odbor.

KOROŠKA BELA - JAVORNIK. Naš Sokol je izgubil enega izmed najboljših svojih delavcev. Učitelj, brat Ferdo Ferluga, se je poslovil od nas. V daljnji Savski Brestovac vodi njegova pot, kamor ga spremlja velika hvaležnost. Bil nam je brat, vzgleden mož, tih delavec, energičen mislec, sploh, bil je Sokol v vsem svojem bistvu. Neprecenljive zasluge si je pridobil pri »Gradbenem odboru« in »Tamburaškem zboru« tukajšnjega Sokola. Sprejmi, drag! Nande, najlepšo našo zahvalo, ki naj Te spremlja v vseh nadaljnjih delih in Ti daje moč, da tudi v novem kraju izvrši, kar še ni izoranega. Zdravo!

ŠIŠKA. Preteklo nedeljo je gledališki oder Narodne čitalnice v Šiški otvoril svojo letošnjo sezono. Kot otvoritveno predstavo si je izbral žaloigro »Mlinar in njegova hči«. Vprizoritev je v splošnem dobro izpadla. Vsi igralci so se potrudili, da pokažejo najboljše. Nekaterim se je to posrečilo več ali manj. Pripominjam, da se mi je lanska vprizoritev bolj dopadla, bila je popolnejša Spregovorim naj še nekoliko o rekvizitih, ki spadajo k igri. Tako na pr. v gostilniški sceni ni bilo na stropu svetiljke. Bilo je malce mučno, ko je hotela gostilničarka ugasniti luč, svetiljke pa nikjer. V bodoče naj se take malenkosti odpravijo, da se ne bo publika po nepotrebnem smejala. In pa maske? Za male odre ne toliko šminke, ker zelo kvarno vpliva na publiko, posebno na tiste, ki takoj pred odrom sede. Priporočam več pažnje pri maskiranju, ker dobra maska je pol igre. Tudi naj se v bodoče bolj točno prične s predstavo. Igralec naj čaka na publiko, ne pa publika na igralce. Brez zamere! Predstava se je na praznik, dne 1. novembra ponovila in je obakrat napolnilo občinstvo dvorano. **Apis.**

KRŠKO. Dramatični odsek Sokola v Krškem je nastopil v letošnji seziji dne 23. in 24. oktobra z Nušićevo »Protekcijo«. Vloge so bile prav dobro razdeljene, največ smeha je vzbujal br. Tone Gaspari v vlogi praktikanta in gdč. Pongračeva v vlogi žene, ki moleduje pri ministru za orden. Prav umetniško dovršeno je podal svojo vlogo g. Stiplovšek, ki je igral Ačima Kučiča. Tudi drugi igralci so rešili svoje vloge v splošno zadovoljstvo. Režijo je vodil br. J. Žabkar, ki je za igro oder na novo opremil in prebarval. Iznenadil nas je nov zastor iz temnordečega pliša, ki je bil že davno potreben za naš sokolski oder. Pohvalno je treba omeniti naš vrli salonski orkester, ki pod vodstvom br. J. Pfeiferja pridno izpolnjuje s svojim umetniškim proizvajanjem pavze pri igrah. — Moški zbor naše Glasbene Matice je nastopil dne 1. novembra na mestnem in zunanjem pokopališču v čast pokopanim vojakom izza svetovne vojne s tremi nagrobnicami.

Mati je čakala. Ko ni prejela odgovora, je silila:

»Danes moraš povedati, jutri ne bo časa.«

Vedela je, kakšen mora biti odgovor in kakšen bo, ako bo. Toda odgovornost in očitke je hotela zvaliti raz svojih ramen.

Oče je položil žlico na mizo, obrisal si mokre brke zdaj na levo, zdaj na desno, pogledal skozi okno in sklenil v sebi ... Molčal je.

»Sam veš, kaj storiti. Pet nas je. Jesti moramo ...«

Mož se je dvignil, pretegnil telo, pogledal za kratek hip sina, nato je stopil proti vratom.

Žena je bila obupana. S presunljivim pogledom je pogledala za njim in ni dejala nič manj presunljivo:

»Ti mi nisi nič povedal.«

»Saj tudi ne bom,« je dejal mož počasi in trdo. Nato je stopil skozi vrata; njegovi koraki so odmevali mimo hiše in izginili.

Mati je posluhnila. Ko ga ni bilo slišati več, sta se pogledala mati in sin.

* * *

»Anton Koren,« je poklical učitelj in vrtel svinčnik v rokah.

Tonček se je dvignil. Bil je tedaj prvi. Zopet je iskal proseče po razredu. Ni bilo časa. Učitelj mu je zastavil vprašanje, moral je gledati vanj.

»Kaj so ti rekli doma? Ali se vpišeš v balilo?«

Vse se je valilo nanj. Videl je pred seboj očeta in mater, plesali so mu pred očmi sošolci in učitelj. In kakor da dela greh in ga priznava ob enem, je dejal:

»Da.«

Oči so mu ta hip pogledale v tla. Učitelj je zapisal. Nato se je oglasil znova.

»Ivan Kogej?«

Bled deček se je dvignil in skoraj zavpil: »Da.«

Vstopili so drug za drugim. Kakor grušč, ki se je vdrl v hribu in drvi navzdol, so odgovorili vsi enako. Pritrjevala so usta, srce ni pritrjevalo. Srce je bilo daleč pri očetovi kletvi, ki je s kladivom rušil goro pod zemljo.

Prišel je na vrsto deček z nenavadno veliko glavo in bistrimi očmi. Učitelj je uprl pogled vanj in mu zastavil isto vprašanje kakor vsem ostalim.«

»Ne!«

Učitelj ni verjel, ponovil je vprašanje še enkrat.

Odgovor je bil enak prvemu. Deček je sedel in gledal v učiteljev pobledel obraz in v začudene oči součencev s tistim mirnim smehom, iz katerega je gledala svetla, moška zavest, da se loči od drugih.

Kakor da je seme; edini, ki je hotel ohraniti dušo moža.

Zakaj ni učitelj vprašal tega prvega? Morda bi se mladi grušč ne bil zdrl v dolino. Ali pa bi se bil vseeno ...

* * *

Tako so vpisovali šolsko mladino v fašistovsko mladinsko organizacijo v Primorju v letu tisočdevetstošestindvajsetem po Kristusu. **Jože Jeram.**

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Prireditve

Podoficirsko podporno društvo
ljubljanske garnizije priredi v soboto, dne 6. t. m. ob 20. uri v hotelu «Lloyd»
zabavni večer
s plesom in šaljivo pošto. Vstop prost. — Za obilen obisk se priporoča odbor. 32852

Prvo slov. tambur. društvo «Krim»
priredi svoj vsakoletni Martinov večer v nedeljo, dne 7. t. m. v gostilniških prostorih g. Antona Steinerja, Opekarska cesta 31. Začetek ob ½ 8. uri. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabi odbor. 33542

Godbeno društvo «Gradašca»
priredi v nedeljo zabavni večer s plesom v gostilni «Amerika» na Glincah — Tržaška cesta 3. 33394

Sokol v Šiški
priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v šolski telovadnici
telovadno akademijo
Začetek ob 20. uri. Po telovadbi, srečolov in razdelitev že dobljenih dobitkov. 33612

Českoslov. obec
v Ljubljani pořádá ve Zvezdě přednášku o Bílé Hoře. Súčastnête se všichni. 33622

Obrt

Pekarijo
dobro vpeljano in opremljeno, s hišo, gospodarskim poslopjem in 3 orali zemlje, sredi trga proda L. Flory, Sv. Lenart v Slov. Goricah 33573

Prostor za pekarno
s stanovanjem iščem. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33618

Službe dobe

Učenca
zdravega in močnega sprejmem v trgovino z mešanim blagom. Želi se tudi znanje nemškega jezika. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Priden in zanesljiv». 32719

Strojnika
samo prvovrstno moč sprejme «Tekstilana» tovarna supna, d. d. v Kočevju. 32579

Služkinjo
ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela, sprejme Josip Škerl, trgovec v Sevnici ob Savi. Plača po dogovoru. 32802

Vzgojiteljico
k štiriletnemu dečku sprejmem. — Nemškega jezika zmožne imajo prednost. — Ponudbe s sliko in navedbo zahtev na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mesto Kranj». 32894

Korespondenta ali korespondentinjo
samostojno moč sprejmem takoj. Ponudbe z navedbo plače pod «Kranj 120» na oglasni oddelek «Jutra». 32895

Vajence
sprejme takoj železotovarna v Ljubljani, in sicer strugarske ter stavbno ključavničarske. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 32798

Brivskega pomočnika
mladega, dobro izvežbanega, vešča slovenskega in nemškega jezika, sprejme v trajno službo Štefan Toman v Mariboru, Aleksandrova cesta 30. 33649

Postranski zaslužek
dober, dobe agilni gospodje in dame. — Ponudbe pod «3000/26» na oglasni oddelek «Jutra». 33516

Mesarskega vajenca
krepkega fanta od 16. leta naprej sprejmem takoj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33590

Učenca
za špecerij. trgovino sprejmem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33607

Pletilje
dobe stalno delo (popolno izdelavo telovnikov) na dom — proti izredno dobri plači. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33592

Učenca
krepke postave in z dobro šolsko izobrazbo sprejmem v večjo trgovino na deželi. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Trgovski učenec». 32700

Čevljar. pomočnika
dobro izvežbanega sprejme takoj na stalno mesto s hrano in stanovanjem v hiši Fran Travnik, Trebnje, Dolenjsko. 33565

Pletilja
dobra moč dobi stalno delo s hrano in stanovanjem v hiši ter plačo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33577

Mlinar, pomočnika
pridnega, starejšega, sprejme z vso oskrbo v hiši in plačo po dogovoru valjčni mlin v Sevnici ob Savi. 33579

Šivilje
vajene krznarskih del sprejme Semko, Krznar, Ljubljana, Turjaški trg štev. 1. 33614

Dva učenca
sprejme v učenje Gustav Puc, kleparstvo in instalacije, Tržaška cesta štev. 9. 32881

Službe iščejo

Kontoristinja
zmožna vseh pisarn. poslov ter korespondence, išče mesta, tudi izven Ljubljane. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Marijiva 33». 32833

Prodajalka
dobro izurjena v delikatesni in specerijski stroki, želi premeniti dosedanjo službo, bodisi v mestu ali na deželi. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra moč št. 100» 33530

Kuharica
išče mesta pri orožnikih ali financarjih. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 33632

Zanesljiv hišnik
mizar, išče radi ženitve mesto hišnika, kjer bi imel stanovanje. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 33634

Deklica
stara 15 let, iz dobre hiše, bi šla kot učenka v prodajalno, kjer bi imela tudi oskrbo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «St. 15». 33646

Natakarica
spretna, z večletno prakso išče službe — tudi izven Ljubljane. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Natakarica 32». 33525

Manufakturist
starejša moč, agilen in zanesljiv, želi spremeniti mesto. — Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Strokovnjak 40». 33604

Knjigovodkinja
zmožna vseh pisarn. del, s šestletno prakso, želi menjati sedanje mesto takoj ali pozneje in sicer samo v Ljubljani. — Prevzamem tudi mesto blagajničarke. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Ia reference». 33567

Trg. poslovodja
večjega trg. podjetja, želi premeniti mesto. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Samostojen 380». 33605

Pletilja
išče stalne službe z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 32481

Prodam

Razne predmete
Omare, lesene in železne postelje, vojaške nočne omarice, velik železni štedilnik, kotel za proizvajanje pare, cementne in lesene kadi, platovoz, koleselj, 2 nova komata, škripec za dviganje teže do 1500 kg, telefonska aparata, 2 električna števca, kontrolno uro, železne peči «Olson» luči, strojno mizo, Schapirograph, Opalograph in drugo prodam. Zahtevajte ponudbe pod naslovom: Poštni predal št. 5. Ptuj 32691

Za jesensko saditev
nudim pritlikavo sadno drevje in lepotično grmičevje. Anton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg 3. 32486

Sadno drevje
vseh vrst, I slovenske drevesnice proda Dolinšek, St. Pavel, Savinjska dolina. 33330

Pozor čevljarji!
Gornje dele vseh vrst čevljev dobite dobro in solidno izvršene po najnižjih cenah pri I. Marchiotti, trgovina z usnjem, Ljubljana, Sv. Petra 30. 184

Steklena strešna opeka
je zopet v zalogi pri Združenih opekarnah, d. d. v Ljubljani. 100

Pohištvo
Posteljo s peresno žimnico, nočno omarico, umivalnik z ogledalom, 2 omari in otomano prodam skupno ali posamezno. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 33647

Dijak
išče za takoj stanovanje brez brane. Ponudbe pod «Višješolec» na oglasni oddelek «Jutra». 33642

Železno peč
moderno, ugodno proda «Posredovalec» v Ljubljani. 32872

Opremljeno sobo
lepo, oddam v bližini sodišča solidni gospodični, ozir. gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33644

Sobo
s posebnim vhodom, oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33645

Trocevko
brezpetelinko, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33589

Moški šivalni stroj
«Singer», skoraj nov, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33583

Moško kolo
novo, malo rabljeno, prodam takoj za 1800 Din. — Istotam naprodaj
fotoaparat
13 × 18, z vsemi pritiklinami in 2 objektiva (Aplanat) za 1100 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33621

Lep lipov les
prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33549

Kupim

Kože
polhovke, krtove in vseh vrst divjih živali kupuje O. Zdravič v Ljubljani, Florijanska ulica štev. 9. 21601

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3.

50 vagonov drv
svežih hrastovih ali bukovih, metrskih kupim. Ponudbe z navedbo cene poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sveža drva». 33531

Bukova drva
ponudite družbi «Ilirija» v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8. 33537

Fotoaparat
9 × 12, kupim. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33601

Pridelki

Med
pristni, namizni za potice nudi po Din 22.50 kg A. Maček, velečebelar, Vrhnika 32262

Posest

Gostilno
dobro idočo, z inventarjem in posestvom, obstoječim iz 3 hiš, vrta in dvorišča, z večjo njivo, v centru industrijskega kraja, pripravno tudi za zalogo vina ali mesarijo, z elektr. lučjo in vodo v hiši, prodam. Naslov in ceno pove oglasni oddelek «Jutra». 32909

Hišo
z veliko mizarsko delavnico v Preddvoru pri Kranju,
manjše posestvo
v Jurki vasi pri Nov. mestu
vilo
z velikim zemljiščem na Bledu in
2 tovor. avtomobila
«Bussing» ugodno prodam. Vprašanja pod «Ugodno 41» na oglasni oddelek «Jutra». 32841

Enonadstropno hišo
v lepem mestu na Gorenjskem, zelo pripravno za tovarno pletenin, večjega obrtnika ali kaj sličnega, prodam za 140.000 Din. — Plačilni pogoji: 40.000 Din takoj, ostanek v obrokih po 1000 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Gorenjsko 15» 32815

„Posredovalec“
Sv. Petra cesta 18
proda:
dvodružinsko hišo
z vrtom v Rožni dolini. — Petsobno stanovanje takoj na razpolago. Cena 125.000 Din, plačilo ugodno. 33630

Posestvo
ca. 10 oralov, tri četrt ure oddaljeno od mesta Maribora, prodam z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem. Cena po dogovoru. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 33650

Posestvo itd.
Hlev, šupe, veliko dvorišče, skladišče, klet ter poleg hiše travnike za več konj, oddam v najem. Zelo pripravno za izvoščke, mesarje ali prevoznike. — Istotam naprodaj par konj, več raznih voz in vprege ter seno. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 32816

Krasno parcelo
2000 m² prodam. Ponudbe pod «Solnce» na oglasni oddelek «Jutra». 33610

Lokali

Večje skladišče
suho, po mogočnosti v sredini mesta iščem. Ponudbe pod «Skladišče 81» na ogl. oddelek «Jutra». 32855

Poslovni lokal s stanovanjem
takoj oddam v najem ob državni cesti blizu Ljubljane. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33623

Lokal
(4 prostori) na prometni točki v Ljubljani oddam. Ponudbe pod «Center» na oglasni oddelek «Jutra». 33626

Špecerij. trgovino
oddam na prometni točki v Ljubljani v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «St. 157». 33606

Dve veliki kleti
oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33602

Trgovino
z mešanim blagom, dobro vpeljano, tik farne cerkve v bogatem kmetskem okolišu oddam s 1. januarjem z vsem inventarjem pod jako ugodnimi pogoji v najem. — Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «100». 32606

Stanovanja

Mirno sobo
s solidno hrano oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 32913

Zakonski par
brez otrok, cel dan odsoten, išče opremljeno sobo z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom, v centru mesta. — Ponudbe pod «1. december» na oglasni oddelek «Jutra». 32914

Šestošolka
išče s 1. januarjem hrano in stanovanje pri boljši družini. Plača za vso oskrbo in uporabo klavirja do 800 Din mesečno. Ponudbe pod «Šestošolka» na oglas. oddelek «Jutra». 32823

Na periferiji
oddam lepo, zračno sobo s posebnim vhodom in električno razsvetljavo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 32673

Sostanovalca
sprejmem z vso oskrbo. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33564

Dva dijaka
z vso ceno oskrbo ali samo na stanovanje sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33557

Stanovanje
z zanesljivo in dobro oskrbo iščem za 1, ozir. 2 dijaka. Ponudbe pod značko «Zdrava hrana» na oglasni oddelek «Jutra». 33552

Dijaka
sprejmem v bližini univerze Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33624

Dijaka
višješolca sprejmem v izvrstno oskrbo in strogo nadzorstvo v dobro družino v bližini I. drž. gimnazije. — Ponudbe pod «Izvrstna oskrba» na oglasni oddelek «Jutra». 33638

Sobo in hrano
oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33635

3 opremljene sobe
po mogočnosti s kopalnico, tudi delno opremljene, rabim s 1. decembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Solidno 22». 33643

Dijaka
sprejmem kot sostanovalca z vso oskrbo v Wolfovi ul. št. 1/I, desno. 33600

Na stanovanje
sprejmem mladega gospoda pri realki. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33599

Mlad zakonski par
išče opremljeno mesečno sobo v bližini Karlovške ceste. Ponudbe pod šifro «December 3» na oglasni oddelek «Jutra». 33603

Priprosto sobico
oddam 2 gospodičnama. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33588

Gospoda
sprejmem v vso oskrbo na Aleksandrovi cesti. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 33580

Dijakinjo
sprejmem v vso oskrbo. — Ponudbe pod «Vzgoja» na oglasni oddelek «Jutra». 33581

Opremljeno sobo
iščem s 15. novembrom v sredini mesta. Cenjene ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Manufakturist». 33568

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, v centru mesta išče gospod, ev. s hrano. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Centrum 76». 33576

Boljše dijake
sprejmem na hrano in stanovanje. — Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33582

Sostanovalca
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33584

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom takoj oddam. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 33620

Kapital

Vrednostne papirje
predvojne, kranjske, bosanske, ogrske obligacije, železniške prioritete, posojila, srečke itd., tu in inozemske vseh vrst kupuje najkulantnejše «Yero», komercijalna družba v Ljubljani, Kongresni trg. 33640

Dopisi

M. Z.
Pismo prepozno došlo. Prosim za nov sestanek. 33591

Srce trpi
med mnogimi ponudbami, zdravila našlo ni. Blagoučiteče gospice prosim zdravilo danes. «Bolno srce». 33541

V oglasnem oddelku «Jutra»
je dvignili sledeča pisma: Agilen 200, Agilen 60, Amerikanka, Bančni uradnik, Deček, Dolo, Dobro idoča 31744, Dobra ženka, Eleonora, Elza, Gradac 450, Gerte, Hišnik, Honorar 200, Ivo Janko 100, Ina, Kuharica, Kanditi, Casper Mary, Ljubljana 300, Mirni dom 96, Miklošičev spomenik, Mozart, Mirna 24, Massenartikel, Motorno kolo 75, November 261, November 51, Nujno 994, Omara, Polonca 22, Plačam najvišje, Prometna točka 52, Praksa, Tiha prijateljica, Reprezentativen lokal, Rešitev 1926, Rožni dom 64, Resna ženitev, Royal, Simpatija 29, Samostojna 1897, Srečen 20, Samec 90, Sivilja 93, Dinamo motor 7439, Trgovina in gostilna, Takoj 10, Takojšen nastop 31957, Takoj 90, Tournier, Tajnost zajamčena, Upanje 30, Uradnik 94, Upeh 94, Velik dom, Vdova 30, V mestu 17, Zik, Zaupajte, Zlozljiva, Življenje, St. 14, 20 in 400. — Brez dokazilnega listka se pisma ne izročajo.

Mlad Ljubljančan
inteligenten, želi dopisovati z istotako deželanko. Dopise pod «Mlad Ljubljančan» na oglasni oddelek «Jutra». 33593

Znanja želim
z gospodom srednjih let. — Dopise pod «Dobra» na ogl. oddelek «Jutra». 33636

Planinska roža!
Pridite, prosim, danes k mag. Čas kot prvič. Sicer sporočite. V. p. 33611

Sonja
Pišite pod šifro «Emona». 33619

Ženitve

Radi ženitve
išče znanja z dobrim in poštenim dekletom Jože Verhošek, mizar pri Martinu Obersnelu v Devinu, Slov. Bistrica. 33633

Gospod
30 let star, železničar, neomadeževane preteklosti — mirnega in treznega značaja, želi znanja s premožno gospodično z dežele, staro do 26 let — v svrho ženitve. Le resne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Srečen zakon». 32856

Glasba

Gramofonske plošče
rabljene, zamenjujemo in jemljemo v račun. A. Rasberger Ljubljana, Tavčarjeva ul. 5. 231/1

Klavir
dolg, radi odpotovanja zelo ceno naprodaj v Tavčarjevi ulici 4/III, levo. 33580

Živali

Krasen pes
ovčje pasme, 10 mesecev star, zelo dobar čuvaj, naprodaj. Fr. Koman, Škofja Loka 50. 33616

Razno

Zadraga čevljarjev
za sodni okraj Ljubljana vljudno naznanja sl. občinstvu in cenjenim naročnikom, da sprejemajo posamezni čevljarski mojstri
snežne čevlje in galoše v popravilo
Dalje izvršujejo točno posameznim naročnikom tudi vse zimske, športne ter luksuzne čevlje s kožuhovino obšite. — Blago dobijo gg. člani v Produktivni zadrugi čevljarjev za Slovenijo v Ljubljani, Hrenova ul. 4. — Načelstvo. 33598

Avto potrebujem
za 4 ali 5 dni za vožnjo po celi Sloveniji v trgovskih zadevah. Prtljaga majhna. Voz naj bo lahkega tipa. Cenjene ponudbe z oznako najnižje ceno za km prosim poslati pod «Potnik» na Aloma Company, Ljubljana 32846

Mehanična delavnica Anton Kozina
Ljubljana, Cegnarjeva ulica štev. 12
(blizu deželne bolnice)
Izdeluje: razne inženjerske ter šolske pripomočke.
Popravlja: geodetske, hydrometrične, foto aparate, ris. orodje in izvršuje vsa v precizno mehaniko spadajoča dela. 10668

Volna 2·0
apartnih barv
za pull-overje, žemperje in obleke. Došla tudi posebna volna «Lucero» za čepice.
TONI JAGER, Dvorni trg 1, LJUBLJANA.

Preselitev. 11482
Zobni atelje Leopold Weiss
se je preselil in se nahaja
Sv. Petra cesta 64.

Shakespeare, MACBETH
drama v petih dejanjih. Prevel Oton Župančič.
Knjiga vsebuje tudi zgodovinske podatke drame. Cena za broš. izvod Din 14·—, za vezan izvod Din 20·—. Po pošti Din 2·50 več. Naroča se v knjigarni **Tiskovne zadruge v Ljubljani,** Prešernova ulica 54. Nasproti glavne pošte 231

Dvokolesa, šivalne in pisalne stroje
ter vse v mehanično stroko spadajoče predmete **se popravlja** v mehanični delavnici **Ljubljana, Slomškova ulica 6**
M. Marušič.
Mehanična delavnica v auto garaži. 182 a

René La Bruyère: 27

Hektorjev meč

Roman.

Vendar pa smo v zabojih z obleko sčasoma dobili odgovore na pisma, ki smo jih pisali prijateljem na Saintonžskem (kolikor jih ni pokosil krvnik), in vestni dolžniki so nam jeli pošiljati zaostanke. V naš dom se je vračala udobnost; spet smo utegnili misliti na druge stvari, ne samo na ubogo živalsko telesnost, ki je toliko časa zahtevala vse naše pažnje, da smo jo prehranili, oblačili in rešili krvave sekire. Slika Michela-Hectorja, ki je, čeprav bleda in zastrta v žalne koprene, neizbrisno lebdela pred menoj, je zasijala iznova, da še nikoli ne tako. Jela sem celò dvomiti o njegovi smrti, ki me je bila pripravila v tako neizmeren obup.

Resne poizvedbe o boju pri Stenayu so me uverile, da je »Bellona« silno podkurila Vigilancevo nagnjenje k pretiravanju; mrtvih nikakor ni bilo toliko, da ne bi bil mogel najti poročnika, ako je res ležal med njimi... Kdo ve, ali ni bilo izginjenje gospoda de Pontguion samo skrivnost, ki se je morala prej ali slej razjasniti?

Nič več si ga nisem mogla predstavljati ležečega na bojišču; prikazoval se mi je živ, s plamenečimi očmi, na čelu oddelka, vihteč v roki svojo ostro »Chaillette«, vso ovenčano s slavo. Ta živa prikazen mi je dala moč, da sem se ubranila vseh novih snubitev, ki so me obsule ob moji vrnitvi na Saintonžsko.

Komaj sva se z očetom spet nastanila v svoji hiši v ulici Saint-Maur, že so jeli trkati na vrata snubači. Zavračala sem jih po vrsti, ne da bi tehtala njihove vrline. In vendar se med njimi ni manjkalo mladih in zalih, bogatih ljudi in celò plemičev, ki so čudežno ušli jakobinskemu divjanju. Da, takrat smo bile zveste; če smo se dale komu, se nismo več umele vzeti nazaj!

Tri in dvajset let mi je bilo, ko sem se za vse žive dni odpovedala zakonu, ako me ne povede pred oltar edini, kateremu sem namenila svoje srce... Še oče, kakorkoli ga je težila misel, da se bo moral posloviti od sveta, ne da bi prej ujčkal vnuke, se je po malem sprijaznil z mojo zvestobo do Michela-Hectorja.

IX.

Težje pa se je bilo sprijazniti s krivičnim sekvestrom, ki je bil proglašen nad Chailom in nad Romado in ki ga nikakor ni bilo moči odpraviti. Zato je sklenil potovati v Pariz, da si poišče zaščite pri enem izmed direktorjev, kateremu je bil priporočen. To je bilo koncem poletja 1789.

Vzel je s seboj tudi mene in kanonico; nastanili smo se v mirnem hotelu in uredili svoje življenje tako, kakor nam je velevala gotovost dolgega bivanja, združenega z mnogimi poti. In mimo tega smo bili potrebni razvedrila; hoteli smo pozabiti hude čase, ki so bili za nami — in v tak namen je bil tedanji Pariz še veliko bolj pripraven, nego je dandanašnji.

Ob koncu tolikšne žalosti in tako okrutnega pritiska se je polaščala ljudi čudna omtica, prav kakor bi se hotel sleherni v eni sami uri naužiti vseh radosti, ki jih je tako dolgo pogrešal.

V Parizu je bil za časa direktorija večen pustni torek. Nekdanja gospoda je v zabavah tekmovala z bivšimi služabniki; hišne, ki jih je revolucija storila velike dame, so za stavo norele s tistimi, ki jim je kipela v žilah prava višnjeva kri; aristokratje izza kraljestva, včeraj še izseljenci, so se danes kosali v gizdalinstvu z novopečenim imenitništvom zadnjih let. Po trgih in ulicah se je razlegal od jutra do večera, od večera do belega dne glušeči trušč vsenarodne maškarade, ki se ni hotela nikoli utruditi, nikoli prestati...

In šele zabavišča!

Gledališča so bila vsak večer nabito polna; prijatelji glasbe in petja so se gnetli v koncerte; toda brezumje tedanjega sveta, strast, kateri se je vdajal do nezavesti, je bil ples. Ljudstvo se je vrtilo po benzicah, gospoda v bleščečih dvoranah Longuevillskega dvorca, Hannovrskega paviljona in drugod. Junaki teh sijajnih sestankov so bili seveda oficirji, ki so jih generali pošiljali v Pariz, poročat vladi o njihovih zmagah. Vanje so se upirali najsvetlejši pogledi, njim so bili namenjeni najslajši smehljaji najzalješih krasotic. Bili so kralji, bili so levi tistih dni...

Zakaj Francija je že dolgo upirala pogled na bojišča ter z upravičenim ponosom štela zmage svojih vojská. Vsa Evropa je trepetala pred našimi mladimi vojniki, ki so s svojo rastočo slavo zatemnjevali ugled starih poveljnikov. Le kdor je sam preživel tisti čas, more razumeti navdušenje, s katerim je Pariz pozdravil generala Bonaparta po sklepu campoformijskega miru.

Njegova pot po umirjenih pokrajinah države je nalikovala vnebohodu. Ko se je razvedelo, da je skrivaj dospel v prestolico, ni poznal zanos prebivalstva nikake meje več. Vse se je gnetlo in preprivalo, da bi ga videlo, koderkoli je hodil. Z brezumnim navdušenjem so proslavljali sedem in dvajsetletnega generala, zmagovalca iz sedem in šestdesetih bitk!...

Eden najbolj navdušenih je bil gotovo gospod Du Chail; tekal je na čelu manifestantov ter mahal s klobukom in rutico do iznemoglosti.

»Oh,« je vzklikal, »kako dobro to de človeku! Toliko časa ni bilo slišati drugega kakor: ‚Smrt jim!... Smrt temu, smrt onemu!...‘ — in zdaj smemo vendar že klicati: ‚Živel ta, živel oni! Živelo to, živelo ono!...‘ Živel general Bonaparte! Živel slavni zmagovalec!...«

Kako si vzdržava dama

svojo mladostno svežost?

Želja vsake dame je si ohraniti mladostno svežost do starosti. To dosega Američanka in Francozinja s kulturo telesa in s prikladnim oblačenjem, posebno pa z obutvijo.

Ona je spoznala, da je dobro negovana noga temeljni pogoj za dobrobit.

Na ulici — v zimi — usnjati čevlji, doma, v uradu ali pri delu čevlji iz blaga — to je njeno geslo.

Dame, nosite doma ali pri svojem poslu čevlje iz žameta ali lastinga. — Čevelj iz tkanine zrači nogo, jo vzdržuje suho in toplo, je gibek in udoben, preprečuje utrujenost, olajšuje delo.

Priporočamo

naš model:

4445 iz la žameta Din 99·-

4345 iz la lastinga Din 99·-

Bata

✠

V globoki žalosti naznanjava, da nama je najina predobra soproga, oziroma mama, gospa

Marija Oblak roj. Kanc

v torek, dne 2. t. m. ob 7. uri, previdena s tolažili sv. vere, nenadoma preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 7. t. m. ob 3. uri pop. iz hiše žalosti na farno pokopališče Sv. Pavla.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Vrhnika, dne 5. novembra 1926. 11639

Ivan Oblak, soprog. **Mici Oblak, hčerka.**

ANTON BOHINC
trgovec z lesom
LEA BOHINC roj. WRISCHER
hčerka nadzornika drž. žel.
poročena
MILANO 6. novembra 1926 LJUBLJANA

Odvetnik in kazenski zagovornik
dr. Dinko Puc v Ljubljani
naznanja
da je svojo odvetniško pisarno **preselil**
na Aleksandrovo cesto št. 5
(dosleej Zveza industrijcev) 11551

POSOJILA OSKRBI,
posestva prod ja, kupuje
trgovske informacije daje 2
dr. IVAN ČERNE, gospod pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6.

ZA VODSTVO TOVARNE
v Ljubljani **iščemo** zanesljivega zmožnega in agilnega **uradnika** s primerno nastavbrazbo in prakso. Sposobni reflektant naj pošlje svoje ponudbe z vsem potrebnimi podatki pod „Pr odnost“ na oglasni oddelek „Jutra“. 11563

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH.
Preservat in Fixa in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.
LUDVIG BARAGA 27 IV
LJUBLJANA, Selenburgova ulica st. 6. Telefon št. 980

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to zrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6 I.
Brezoračen dom 15-letna garancija
Telefon št. 980

Zaloga pohištva
tvrdke **A. AMANN**
Kvaliteta na višku,
cene skrajno nizke.
Dvorni trg štev. 1 vhod v vežli desno

Rudarskega paznika
takoj sprejmemo.
Dobra praksa, po možnosti rudarska šola pogoj. Ponudbe na
uglienik Peklenica,
posta Mursko Središče.

Ugodna prilika.
Kdor hoče ugodno kupiti,
naj si ogleda od 8.—20. novembra
pri tvrdki
PETER KOBAL
podružnica LJUBLJANA-KOLIZEJ
spalnice, jedilnice, samske sobe, žimnice, afrikblazine, dekoracijske divane, otomane in patent-fotelje.
Cene nizke.
Zanesljivim odjemalcem tudi na mesečna odplačila 11042

Stresna lepenka
Zinko-Ruber lepenka, lesni cement
dobavlja takoj v vsaki množini najceneje
Tel. inter 513 **Jos. R. Puh** Tel. inter 513
Ljubljana, Gradaška ulica 22.

Kupi se elektromotor
dobro ohranjen, 3·5 do 5 KW, 220 voltov, s zaganjačem (Anlasser) za istosmerni tok. 11 50
Ponudbe z navedbo izvorne tvrdke, leta izdelave, števila tur motorja, premera in širine pogonske plošče na
inž A. Sodnika Ljubljana, Zrinjskega 6

Velika izbira — najnižje cene!
Zimsko perilo, copate, rokavice, sviterje, **klobuke, dežne plašče.** — Čevlje, čepice, kravate itd nudi na ugodneje splošnoznana tvrdka
JAKOB LAH. Maribor. samo Glavn trg 2.

Velik vsakdanji postranski zaslužek
nudimo vsakemu sposobnemu v vsej državi. — Ponudbe na
Publicitas d. d.,
Zagreb, Gundulićeva 11
pod „Za 994 .“

✠

Ivanka Guzelj roj. **Thaler** naznanja v svojem, kakor tudi svojih otrok **Dorice, Alice, Igorja, Jožice** in **Ivice** ter ostalih sorodnikov imenu, da je njihov preblagi soprog in nepozabni oče, ozir. brat, stric, gospod

IGNAC GUZELJ

posestnik, gostilničar in trgovec

po dolgem bolehanju v četrtek 4. t m. ob 8. uri zvečer v 54. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v soboto 6. t. m. ob 16. uri na domače pokopališče

Prosimo tihega sožalja!

Škofja Loka, dne 4 novembra 1926. 11640

Os SUCHY
Ljubljanski tipi
Satirične psihologične obrazi
Kart Din 24·—
Naroča se pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ulica

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.